

PLAN UPRAVLJANJA OTPADOM OPĆINE BANOVIĆI

2022 - 2027

PLAN UPRAVLJANJA OTPADOM OPĆINE BANOVIĆI 2022 - 2027

Juni, 2022. godine.

IZDAVAČ

Općina Banovići
Alije Dostovića 1
75 290 Banovići
www.banovici.gov.ba

**ČLANOVI RADNE GRUPE ZA IZRADU PLANA UPRAVLJANJA OTPADOM
OPĆINE BANOVIĆI, 2022- 2027**

Broj protokola: 01-04-741/21 od 17.03.2021.god.

Načelnik: dr. Bego Gutić

AUTOR**Općina Banovići**

Adem Mostarlić, Općina Banovići
Mersudin Huskanović, Općina Banovići
Denis Mekić, JP "Komunalno" d.o.o. Banovići

STRUČNA PODRŠKA

JürgHeldstab, Forderverein Švicarska
Džemila Agić, Centar za ekologiju i energiju
Vanja Rizvić, Centar za ekologiju i energiju

OSTALI ČLANOVI RADNE GRUPE:**Općina Doboj Istok**

Damir Avdaković, Općina Doboj Istok
Rasim Sofić, JKP "Čisto"d.o.o. Doboj Istok

Općina Kladanj

Denis Čamdžić, Općina Kladanj
Zlatan Imamović, JP "Komunalac" d.d. Kladanj

Opština Osmaci

Ismet Mehinović, Opština Osmaci
Mladen Popović, JKP "Rad-Spreča"Osmaci

Opština Šekovići

Slaviša Sokić, Opština Šekovići
Ljubomir Krnjić, Opština Šekovići

Opština Petrovo

Nevena Petković, Opština Petrovo

SADRŽAJ

1	UVOD	9
2	OSNOVNI PODACI O OPĆINI, BROJU DOMAĆINSTAVA I PRIVREDNIH SUBJEKATA UKLJUČENIH U ODVOZ OTPADA	13
2.1	Opće karakteristike područja općine Banovići	13
2.1.1	Geografski položaj	13
2.1.2	Reljef	13
2.1.3	Klima	14
2.2.	Odnos ruralnog i urbanog dijela općine	14
2.3.	Broj stanovnika i domaćinstava po mjesnim zajednicama	17
3	PRAVNI OKVIR U OBLASTI UPRAVLJANJA OTPADOM	21
3.1	Zakonski i planski dokumenti upravljanja otpadom	21
3.1.1	Zakon o principima lokalne samouprave u Federaciji Bosne i Hercegovine	21
3.1.2	Zakon o upravljanju otpadom	21
3.1.3	Strategija zaštite okoliša Federacije Bosne i Hercegovine 2008-2018	22
3.1.4	Federalni plan upravljanja otpadom 2012-2017	24
3.1.5	Zakon o komunalnim djelatnostima	25
3.1.6	Plan upravljanja otpadom Tuzlanskog kantona 2015-2020	25
3.1.7	Općinski planski dokumenti	26
3.2	Zakonska regulativa	26
3.3	Direktive EU	33
3.4	Analiza i zaključci	34
4	INSTITUCIONALNI OKVIR UPRAVLJANJA OTPADOM	37
4.1	Ugovori i saradnja u oblasti upravljanja otpadom	38
4.2	Analiza i zaključci	38
5	OBAVEZE OPĆINE KOJE PROIZILAZE IZ ZAKONSKE REGULATIVE	41
6	POSTOJEĆE STANJE UPRAVLJANJA OTPADOM NA PODRUČJU OPĆINE BANOVIĆI ..	42
6.1	Vrste i količine otpada na području općine Banovići	42
6.1.1	Vrste otpada koji nastaje na području općine Banovići	42
6.1.2	Dnevne količine odvoza kanti i kontejnera sa zapremniskim i masenim prikazom na području općine Banovići	42
6.1.3	Proizvođači otpada iz privrede	46
6.1.4	Proizvođači otpada - javne institucije	52
6.1.5	Količine zelenog otpada sa javnih površina koji nastaje na području općine	55
6.1.6	Količine specijalnog otpada	56
6.2	Postojeći kapaciteti za prikupljanje i odvoz otpada	56
6.2.1	Opremljenost za pružanje usluge prikupljanja i odvoza otpada	56
6.2.2	Program odvoza i deponovanja komunalnog otpada na području općine	57
6.2.3	Program odvoza krupnog otpada	57
6.2.4	Građevinski i inertni otpad	57
6.2.5	Sakupljanje specijalnog otpada	57

6.3	Postojeća infrastruktura za upravljanje komunalnim otpadom	58
6.3.1	Deponija	58
6.3.2	Selektivno odlaganje otpada	58
6.3.3	Operateri i firme koje su uključene u selekciju otpada i recikliranje	58
6.4	Finansiranje sistema upravljanja otpadom	58
6.4.1	Plaćanje odvoza otpada i raspodjela sredstava	59
7	INFORMIRANJE JAVNOSTI	67
7.1	Javna svijest, edukacija i komunikacija s javnošću	67
8	TEMELJNA NAČELA I OPĆI POSTUPCI UPRAVLJANJA OTPADOM	69
8.1	Temeljna načela upravljanja otpadom	69
8.1.1	Opći postupci upravljanja otpadom (prevencija, smanjenje nastajanja, recikliranje, obrada i finalno odlaganje)	69
8.1.2	Plansko razdoblje	69
8.1.3	Prioriteti upravljanja otpadom	69
8.2	Osnovna načela upravljanja otpadom	70
9	ANALIZA PROBLEMA, PREPORUKE I ZAKLJUČCI	73
9.1	Analiza problema i preporuke	73
9.1.1	Institucionalni i pravni problemi	73
9.1.2	Infrastrukturni problem	74
9.1.3	Postojeća deponija i problemi na deponiji	75
9.1.4	Divlje deponije	75
9.1.5	Sortirnica otpada	76
9.1.6	Finansijski problemi	76
9.1.7	Otpad za koji nije nadležna Općina	76
9.1.8	Javna svijest i rad sa NVO i medijima	76
9.2	Zaključak	77
10	STRATEŠKI, OPERATIVNI CILJEVI I VREMENSKI PLAN ZA UPRAVLJANJE OTPADOM NA PODRUČJU OPĆINE BANOVIĆI ZA PERIOD 2022 – 2027	79
11	AKCIONI PLAN	81
12	MONITORING IMPLEMENTACIJE	95

POPIS TABELA:

Tabela 1: Odnos ruralnog i urbanog dijela općine	15
Tabela 2: Pregled broja, površina stanova i poslovnih prostora sa brojem kuća po ulicama u gradskim mjesnim zajednicama.....	15
Tabela 3: Pregled površine stanova i poslovnih prostora sa brojem kuća po mjesnim zajednicama na području općine Banovići	16
Tabela 4: Pregled broja stanovnika i domaćinstava po popisu iz 2013.godine sa brojem uključenih domaćinstava i njihovih članova u organizirano upravljanje otpadom sa podacima o proizvodnji otpada i ukupnim godišnjim količinama po mjesnim zajednicama na području općine Banovići	17
Tabela 5: Pregled operativnih ciljeva, mjera i rokova iz Federalne strategije upravljanja otpadom	23
Tabela 6: Pregled operativnih ciljeva za smanjenje količina otpada za finalno odlaganje prema Federalnoj strategiji upravljanja otpadom	24
Tabela 7: Pregled mjera sa rokovima izvršenja iz Federalnog plana upravljanja otpadom sa učešćem općina	24
Tabela 8: Pregled odredbi iz relevantnih propisa na svim nivoima, a koje na bilo koji način utiču na organizaciju upravljanja otpadom na nivou općine	26
Tabela 9: Pregled Federalnih propisa za oblast upravljanja otpadom	27
Tabela 10: Pregled kantonalnih propisa za oblast upravljanja otpadom	32
Tabela 11: Pregled općinskih propisa za oblast upravljanja otpadom	32
Tabela 12: Institucije koje imaju nadležnost vezane za otpad	12
Tabela 13: Pregled ciljeva i indikatora koji se odnose na općine i komunalna preduzeća iz Federalne strategije upravljanja otpadom 2008-2018	41
Tabela 14: Pregled oznaka i naziva otpada(standardna klasifikacija)	41
Tabela 15: Pregled zadataka Općine	42
Tabela 16: Količina i vrste komunalnog otpada	45
Tabela 17: Prikaz dnevnih količina odvoza kanti i kontejnera sa zapreminskim i masenim vrijednostima ..	45
Tabela 18: Prikaz industrijskih pogona i postrojenja proizvođača otpada i vrstama otpada,nazivima i šiframa (klasifikacionim brojevima)	47
Tabela 19: Prikaz proizvođača otpada javnih institucija sa vrstama, nazivima i klasifikacionim oznakama ..	52
Tabela 20: Prikaz tipova, vrste i kapaciteta autosmećara po turi sa troškovima	56
Tabela 21: Vozila za odvoz otpada	57
Tabela 22: Prikaz prihoda JP Komunalno-PLAN 2021.godinu	58
Tabela 23: Prikaz kategorija korisnika sa cijenama za odvoz smeća	60
Tabela 24: Prikaz kategorija korisnika sa cijenama	60
Tabela 25: Prikaz kategorije korisnika sa cijenama	60
Tabela 26: Prikaz troškova JP Komunalno –PLAN za 2021.godinu	62
Tabela 27: Prikaz troškova radne snage	63
Tabela 28: Pregled dnevne produkcije otpada po mjesecima u tonama	64
Tabela 29: Pregled produkcije otpada po djelatnostima	64
Tabela 30: Prikaz strateških ciljeva sa opisom	79
Tabela 31: Strateški i operativni ciljevi upravljanja otpadom za planski period	81
Tabela 32: Prikaz potrebnih sredstava za planski period	91

1. UVOD

Općina Banovići je svojim strateškim dokumentom razvoja "Strategijom razvoja općine Banovići 2017-2027." godine predvidjela unaprjeđenje upravljanja otpadom koji je obuhvaćen Strateškim ciljem 4: "Unaprjeđenje zaštite okoliša", te je razlog donošenja ovog Općinskog plana upravljanja otpadom proistekao iz zakonske obaveze i na osnovu njega će se planirati aktivnosti i ulaganja sa ciljem pronalaženja najboljih opcija za upravljanje otpadom.

Plan upravljanja otpadom općine Banovići je urađen za period 2022-2027. godine i njim se određuju ciljevi upravljanja otpadom u skladu sa ukupnim privrednim, društvenim i kulturnim razvojem na tom području, kao i definiraju uslovi neophodni za održivi sistem upravljanja otpadom na području općine, za period od 6 godina.

Tokom realiziranja Plana mogu se vršiti određena prilagođavanja u skladu sa izmijenjenim uslovima, te uz uvažavanje vremenskih i ekonomskih ograničenja. Plan daje pregled ekonomskih i investicijskih zahtjeva koji se postavljaju pred sektor upravljanja otpadom, te načine za finansiranje sistema upravljanja otpadom (sakupljanje, razdvajanje i tretman pojedinih vrsta otpada). Osim identificiranja vrsta i količina otpada, Plan upravljanja otpadom analizira i načine za njihovo upravljanje, te predviđa potrebne kapacitete sistema za sakupljanje i tretman otpada.

Ciljevi koji su postavljeni za ovaj vremenski period:

- Smanjenje rizika po okoliš i zdravlje ljudi usljed prikupljanja i odlaganja otpada.
- Uspostava infrastrukture za integralno upravljanje otpadom.
- Smanjenje količina otpada za finalno odlaganje/zbrinjavanje uz efikasnije korištenje resursa.
- Uvođenje monitoringa i sistematskog praćenja količina i vrsta otpada koji nastaju na području općine.
- Iznaženje efikasnog i samoodrživog modela finansiranja poslova upravljanja otpadom.
- Podizanje javne svijesti stanovništva o problematici upravljanja otpadom.

Za postizanje navedenih ciljeva planom su predviđene sljedeće aktivnosti:

- Izrada Programa povećanja broja stanovnika obuhvaćenog organiziranim prikupljanjem otpada,
- Određivanje lokacija za "zelene otoke" i pribavljanje urbanističko-građevinske dokumentacije,
- Nabavka opreme za prikupljanje otpada i opreme za razdvajanje otpada na mjestu nastanka,
- Priprema i opremanje lokacija za zelene otoke,
- Sklapanje ugovora sa novim korisnicima usluga,
- Izgradnja reciklažnog dvorišta sa linijom za sortiranje odvojeno- prikupljenih frakcija otpada
- Sanacija postojeće deponije komunalnog otpada "Čubrić" u skladu sa PPO i projektnom dokumentacijom,
- Uklanjanje otpada i sanacija "divljih deponija",
- Podizanje javne svijesti građana vezano za pravilno odlaganje otpada,
- Jačanje NVO sektora iz oblasti zaštite okoliša,
- Kontinuirano informiranje/obavješćavanje.

Plan upravljanja otpadom općine Banovići je usaglašen sa Federalnim planom upravljanja otpadom 2012–2017, Strategijom upravljanja otpadom FBiH, koja je sastavni dio Strategije zaštite okoliša FBiH 2008-2018 i Planom upravljanja otpadom Tuzlanskog kantona 2015-2020. Iako primjena propisa i zahtjeva EU još nije obavezujuća, Plan upravljanja otpadom općine Banovići je najvećim dijelom usaglašen sa odgovarajućom legislativom EU, koja se odnosi na oblast upravljanja otpadom.

Za razliku od entitetskog i kantonalnog Plana upravljanja otpadom, koji su više strateškog karaktera, Plan upravljanja otpadom općine Banovići je akcijski orijentiran. On predstavlja operativni plan sa detaljnim opisima postojećeg sistema za upravljanje otpadom, te mjerama koje teže unaprjeđenju postojećih sistema kako bi se dostigli strateški ciljevi iz dokumenata višeg reda.

Za realizaciju aktivnosti iz Plana je potrebno obezbjeđivati sredstva u općinskom bužetu u narednih 6 godina, kao i tražiti mogućnosti finansiranja sa drugih nivoa vlasti i drugih izvora.

U skladu sa potpisanim Sporazumom o razumjevanju sa Centrom za ekologiju i energiju Tuzla, imenovana je Radna grupa za saradnju s Centrom za ekologiju i energiju i izradu Plana upravljanja otpadom na području općine Banovići.

U radnu grupu su imenovani:

1. Mr.sc. Adem Mostarlić, dipl.ing.rud.
2. Mr.sc. Mersudin Huskanović, dipl.ing.građ.
3. Denis Mekić, dipl.ing.građ.

OSNOVNI PODACI O OPĆINI, BROJU
DOMAĆINSTAVA I PRIVREDNIH SUBJEKATA
UKLJUČENIH U ODVOZ OTPADA

2. OSNOVNI PODACI O OPĆINI, BROJU DOMAĆINSTAVA I PRIVREDNIH SUBJEKATA UKLJUČENIH U ODVOZ OTPADA

2.1 OPĆE KARAKTERISTIKE PODRUČJA OPĆINE BANOVIĆI

2.1.1 Geografski položaj

Općina Banovići se nalazi u sjeveroistočnom dijelu Federacije Bosne i Hercegovine, odnosno Bosne i Hercegovine na 44°24' sjeverne geografske širine i 18°31' istočne geografske dužine (slika1). Smještena je na području između općina Živinice, Kladanj, Lukavac i Zavidovići, te na taj način predstavlja tromeđu kantona Tuzlanskog, Sarajevskog i Zeničko-dobojskog. Općina Banovići je udaljena od Grada Tuzla 36 km, dok je od Grada Sarajeva udaljena 110 km. Kroz Banoviće prolazi regionalna saobraćajnica Zenica - Zavidovići - Banovići - Živinice - Tuzla.

Općina je obuhvaćena slivnim područjima Krivaje i Spreče, a orijentirana dolinama rijeka Litve i Turije. Ponivka, Hodžin potok, Jablanica, Bukovac, Turija, Litva, Radina, Brestica, Brložnik, Draganja, Ostružnica, Begov potok, pripadaju sjevernom području općine i slivu Spreče, a u zapadnom dijelu, južnog, brdsko-planinskog područja razvijeno je nekoliko manjih slivova koji pripadaju glavnom toku rijeke Krivaje. Ranije RC R-465, R-467 zajedno R-469 koja je prolazila kroz područje općine Banovići prekategorišanesu u magistralnu cestu M 212 u dužini od 71,327 km. Regionalna cesta R-471 Banovići–Lukavac u dužini 31.229 km promjenila je oznaku u R-361.

Veliki značaj predstavlja aerodrom „Tuzla International Airport“, udaljen oko 30 km od područja općine Banovići, koji omogućava povezivanje cijele regije sa susjednim i drugim državama.

Slika 1: Položaj Općine Banovići

Slika 2. Reljef Općine Banovići u sklopu TK

2.1.2 Reljef

Područje općine Banovići odlikuje se nagibom terena prema sjeveru i dijelom prema istoku, te se prema tome na području općine Banovići jasno razlikuju tri geomorfološke cjeline (slika2). Južni dio terena je brdski prostor koji prelazi u planinski gdje se nalazi planina Konjuh sa najvećom nadmorskom visinom koja iznosi 1.328 metara. Centralni dio općine Banovići je dio banovićkog bazena tj. dio kotline u brdsko-planinskom terenu. Ovaj dio je hipsometrijski najniži (300 – 450 m.n.v.). Sjeverni dio Općine

karakteristiše blago valoviti brežuljkasti i brdski reljef sa visinama do 500 m.n.v. Reljef banovičke regije karakterišu blage crte i zaobljene forme, te čitav pejzaž predstavlja niz dolina sa blagim padinama čija su razvođa niska i blago zatalasana. Glavna mineralna sirovina i izvori u užoj i široj gravitacionoj zoni komune Banovići je mrki ugalj.

2.1.3 Klima

Područje općine Banovići se odlikuj dominantno umjereno-kontinentalnom klimom sa slabije izraženim karakteristikama planinske klime. Karakteristike planinske klime su pomalo primjetne u južnom dijelu općine, kao i u blizini planina Zvijezde, Ozrena i Romanije. Ovakav tip klime rezultira sa kratkim ljetima sa nekoliko pljuskova i dugim, vjetrovitim zimama sa umjerenim količinama snježnih padavina. Za ovo područje je karakteristično da je jesen toplija od proljeća. Duže zadržavanje snježnog pokrivača rezultira nižim temperaturama u proljetnom periodu u odnosu na jesenski period. Kišne padavine su češće tokom proljeća i jeseni, ali su općenito, padavine poprilično ravnomjerno raspoređene tokom cijele godine.

Srednja godišnja temperatura na području općine Banovići iznosi između 11 - 12°C. Prema klimatološkim procjenama, ustanovljeno je da je najhladniji mjesec januar, a najtopliji juli. Srednje mjesečne temperature u julu se kreću između 19 i 22 °C, a u mjesecu januaru srednje temperature imaju vrijednost od – 5°C do oko 2°C. Godišnja amplituda na području općine iznosi oko 22°C. Srednja godišnja temperatura iznosi 8,8 °C tokom proljeća, odnosno 9,3 °C tokom jeseni. Srednja godišnja količina padavina iznosi 982 mm, dok planinski visovi imaju oko 1100 - 1200 mm padavina.

Usljed karakteristične visine terena, pojava atmosferskog taloga je izraženija, naročito tokom zime i to u obliku snijega. Raniji jesenji i kasniji proljećni mrazovi su učestala pojava u ovom području, pri čemu značajno ugrožavaju poljoprivredne kulture, posebno voćarstvo. Učestala pojava u ovom kraju je i grad. Vlažnost zraka je izražena, naročito usljed velikog isparavanja u toku ljeta, tako da relativna vlažnost ovog područja ima vrijednost oko 73%.

Vjetrovi u ovom području najčešće imaju pravac sjever – istok, dok se najmanje pojavljuju vjetrovi južnog kvadranta. Najčešći su vjetrovi iz sjevernog kvadranta. Vjetrovi su uglavnom jači tokom jeseni i zime, ali su veoma slabiji tokom ljeta i proljeća. Prosječno je svaki treći dan izraženo oblačno vrijeme ali je ljetna oblačnost kratkotrajna pojava. Ovaj dio BiH je izrazito maglovit, a magla se stvara za vrijeme hladnijih, vedrih dana i ostaje gušća tamo gdje je zrak zagađen

2.2 ODNOS RURALNOG I URBANOG DIJELA OPĆINE

Prostornim planom Općine Banovići utvrđena je i granica obuhvata općine i njena površina iznosi 183,27 km². Ako govorimo o prostornim cjelinama, općina je organizirana u 19 mjesnih zajednica. Pregled mjesnih zajednica i udaljenost je data u tabeli 1.

Tabela 1. Odnos ruralnog i urbanog dijela općine

R.br.	Naziv mjesne zajednice	Naseljena mjesta u sklopu MZ (ili zaseoci u sklopu MZ)	Organizirano sakupljanje otpada	Udaljenost od centra grada (km)
1.	Aljkovići	Behrovina, Ikanovići, Vinograd	DA	20
2.	Lozna		NE	20
3.	Seona	Delići, Kalempače. Crkvena, Rijeka, Kamberi	Da	18
4.	Pribitkovići	Podorstrić, Pašići, Dostovići, Gornji Pribitkovići, Borovac, Karahodžići.	DA	12
5.	Treštenica	Golići, Krševac, Srnica, Salamići	DA	10
6.	Tulovići	Šehića potok, Draganja, Gaj, Delići, Mecići, Brigići	DA	7
7.	Banovići Selo	Selo 2, Brezje, Nurkovići, Centar, Bušatlije, Gaj, Mehmedani, Kasumovići, Bakovići, Levići, Ramići	DA	8
8.	Stražbenica	Centar	DA	6
9.	Podgroje	Mušići, Čubrić, Bagremik	DA	5
10.	Bučik	Lugavije	NE	4
11.	Grivice	Pirići, Dijaci, Ekonomija, Čifluk, Mrdići, Centar	DA	3
12.	Omazići	Durakovići, Gutići, Beširovići, Husanovići, Čolići	DA	5
13.	Oskova	Brijuni, Centar	DA	4
14.	Repnik	Hrvati, Nasubašići, Mrljevići, Bečići, Mačkovac	DA	4
15.	Željova		NE	9
16.	Grad 1		DA	1
17.	Grad 2	Hanke, Sektor 7, Centar	DA	1
18.	Grad 3	Jezero, Kredit mahala, Brezici, Vidikovac	DA	1
19.	Brezovača		DA	15

Tabela 2. Pregled broja, površina stanova i poslovnih prostora sa brojem kuća po ulicama u gradskim mjesnim zajednicama

R.Br.	NAZIV ULICA	POVRŠINA STANOVA (188 ZGRADA) m ²	BROJ STANOVA	POVRŠINA POSLOVNIH PROSTORA m ²	BROJ KUĆA
1.	„119 MBB“	25.144	436	1024	9
2.	„Litva“	1.166	35	524	10
3.	„Vidikovac“	204	3	620	32
4.	„Kredit mahala“	-		980	52
5.	„Alije Izetbegovića“	38.901	694	12.206	22
6.	„ZAVNOBiH“	212	25	-----	77
7.	„Zanatska“			1073	6
8.	„Željeznička“	-		484	5
9.	„Alije Dostovića“	-		4993	-
10.	„Armije BiH“	4.764	135	10.804	21
11.	„Jezero“	2877	69	966	16
12.	„Školska“	-		5053	6
13.	„10. Septembar“	33.127	536	880	41

14.	„Ljiljana“	-		-	12
15.	„7.Novembar“	1068	24	35	-
16.	„Patriotske lige“	4.977	153	5882	-
17.	„Jelah“	-		-	23
18.	„ORB“	212	4	-	20
19.	„Brezici“	-		263	212
20.	„Habetova“	10.363	209	211	-
21.	„Rudarska“	8.391	168	--	-
22.	„Rasadnik“	-		115	21
23.	„Radnička“	2.039	54	454	51
24.	„Kulina bana“	-		-	17
25.	„Bosanska ulica“	-		-	51
26.	„Civilnih žrtava rata“	-		82	27
27.	„Radinskih rudara“	-	4	354	17
28.	„Breštica“	-		170	28
29.	„Husinske bune“	912	24	35	-
30.	„Božička Banovića“	-		10.725	3
	UKUPNO	134.357	2.573	57.933	733

Površina poslovnih prostora na području cijele općine Banovići je 129.320 m² od čega su 30.290 m² javne institucije.

Tabela 3. Pregled površine stanova i poslovnih prostora sa brojem kuća po mjesnim zajednicama na području općine Banovići

R.Br.	NAZIV NASELJA	POVRŠINA STANOVA	BROJ STANOVA	BROJ KUĆA
1.	Oskova	4.221	97	118
2.	Podgorje	-		428
3.	Stražbenica	-		235
4.	Repnik	-		795
5.	Grivice	-		727
6.	B.Selo	483	10	876
7.	Omazići	-		436
8.	G.Bučik	-		32
9..	Pribitkovići	-		414
10.	Seona	-		286
11..	Aljkovići	184	8	168
12.	Brezovača	-		269
13.	Tulovići	-		331
14.	Treštenica	194	4	286
	UKUPNO:	5.083	119	5.401

Tabela 4. Pregled broja stanovnika i domaćinstava po popisu iz 2013.godine sa brojem uključenih domaćinstava i njihovih članova u organizirano upravljanje otpadom sa podacima o proizvodnji otpada i ukupnim godišnjim količinama po mjesnim zajednicama na području općine Banovići

Općina Banovići	Broj domaćinstava	Broj stanovnika (2013)	Uključeno domaćinstava	Uključeno članova	Ukupne količine otpada (t/god)
Općina Banovići	9.225	22.773	5.362	13.757	11.191
Grad 1	1405	2629	877	1950	1.587
Grad 2	1370	2563	1833	3429	2.791
Banovići selo	919	2510	451	1231	1.001
Omazići	486	1351	161	439	357
Aljkovići	169	458	60	163	132
Seona	291	795	105	286	232
Treštenica	289	790	178	485	394
Tulovići	317	867	10	27	22
Bučik	118	323	14	38	31
Oskova	233	637	123	335	272
Brezovača	230	628	96	262	213
Pribitkovići	365	997	53	144	117
Repnik	830	2309	422	1283	1.044
Stražbenica	466	1274	191	521	424
Podgorje	397	1106	289	789	642
Grivice	877	2395	255	696	566
Grad 3	463	1240	244	1679	1.366

2.3. BROJ STANOVNIKA I DOMAĆINSTAVA PO MJESNIM ZAJEDNICAMA

U općini Banovići, prema popisu stanovništva iz 2013. godine živi 22.773 stanovnika. Sa gustoćom naseljenosti od 139 stanovnika/km² općina Banovići se svrstava grupu gusto naseljenih općina u Tuzlanskom kantonu.

Utjecaj geopolitičkih dešavanja u okruženju i na nivou BiH odrazio se i na područje općine Banovići i značajno promijenio demografske karakteristike. Analiza demografskog kretanja u općini Banovići rađena je na osnovu podataka iz zvaničnog popisa stanovništva 1991. godine, Federalnog zavoda za statistiku, te Federalnog zavoda za programiranje razvoja. Broj stanovnika općine Banovići u 1991. godini iznosio je 26.590, dok je prosječna gustina naseljenosti iznosila 145,1 st/km². Tokom 1991. godine 35% stanovnika je živjelo u urbanim područjima, a tokom 2013. godine 28,2%, pri čemu se uočavaju blage migracije stanovništva iz ruralnih u urbane sredine.

Prema izvještaju Federalnog zavoda za programiranje razvoja o socioekonomskim pokazateljima za 2014. godinu, na području općine Banovići živjelo je 25.948 stanovnika, sa prosječnom gustom naseljenosti od 140,3 st/km², dok je na osnovu podataka iz 2016. godine broj stanovnika općine Banovići iznosio 22.827, a prosječna gustina naseljenosti 123,4 st/km².

Navedenom statistikom je uočeno da postoji trend pada broja stanovnika, te je u periodu od 2014. do 2016. godine pad iznosio 3.121 stanovnika, dok je gustina naseljenosti smanjena za 16,9 st/km².

Broj stanovnika na području općine Banovići u 2019. godini je iznosio 22.616, što predstavlja 211 stanovnika manje u odnosu na 2016. godinu.

Izuzev nekoliko manjih preduzeća banovićka ekonomija je uglavnom orjentirana na zadovoljavanje i funkcioniranje rudnika, obzirom da na području općine Banovići postoje nalazišta mrkog uglja.

Na području općine Banovići najveći broj stanovnika živi u naseljenim mjestima: Grad 1, 2 i 3, Banovići Selo, Grivice, Repnik, Pribitkovići i Treštenica, dok su mjesta: Željova, Oskova, Lozna i Gornji Bučik rjeđe naseljena.

PRAVNI OKVIR U OBLASTI
UPRAVLJANJA OTPADOM

3. PRAVNI OKVIR U OBLASTI UPRAVLJANJA OTPADOM

3.1 ZAKONSKI I PLANSKI DOKUMENTI UPRAVLJANJA OTPADOM

Zakonski propisi koji se odnose na upravljanje otpadom predstavljaju jednu od najsloženijih oblasti zakonskih propisa za zaštitu okoliša, uslijed širokog niza uticaja koje otpad može imati na čovjeka i okoliš. Važećim zakonodavstvom iz oblasti upravljanja otpadom uveden je i osiguran okvir za savremeni sistem zakonskih propisa o upravljanju otpadom.

Pregled propisa koji uređuju upravljanje otpadom u Federaciji BiH, a koji su bitni i za izradu Plana upravljanja otpadom za općinu Banovići su:

- Zakon o principima lokalne samouprave u Federaciji Bosne i Hercegovine
- Zakon o upravljanju otpadom
- Strategija zaštite okoliša Federacije Bosne i Hercegovine 2008-2018
- Federalni plan upravljanja otpadom 2012-2017
- Zakon o komunalnim djelatnostima TK-a
- Plan upravljanja otpadom Tuzlanskog kantona 2015-2020
- Odluka o komunalnom redu Općine Banovići
- Odluka o komunalnim djelatnostima Općine Banovići

3.1.1 Zakon o principima lokalne samouprave u Federaciji Bosne i Hercegovine

(„Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“ broj 49/06 i 51/09)

Odredbama člana 8. Zakona o principima lokalne samouprave u Federaciji Bosne i Hercegovine propisano je da jedinica lokalne samouprave ima vlastite nadležnosti ustanovljene Ustavom i Zakonom i ima pravo baviti se svim pitanjima od lokalnog značaja koja nisu isključena iz njene nadležnosti, niti dodijeljena u nadležnost neke druge vlasti na osnovu Ustava i Zakona. Dalje je propisano da će jedinica lokalne samouprave biti samostalna u odlučivanju o pitanjima iz vlastitih nadležnosti, koje ne mogu biti ograničene ili uskraćene od federalnih ili kantonalnih vlasti, osim u slučajevima i u okvirima utvrđenim Ustavom i Zakonom, te da u vlastite nadležnosti jedinice lokalne samouprave posebno spada finansiranje i unaprjeđenje djelatnosti i objekata lokalne komunalne infrastrukture u oblasti prikupljanja i odlaganja čvrstog otpada.

3.1.2 Zakon o upravljanju otpadom

(„Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“ broj 33/03 i 72/09)

Zakon o upravljanju otpadom predstavlja pravni okvir za uspostavu sistema upravljanja svim vrstama otpada i istim se posebno uređuju: pojmovi, definicije i osnovna načela, kategorije, vrste i liste otpada, postupci upravljanja otpadom, načela upravljanja otpadom, planiranje upravljanja otpadom, podjela nadležnosti između federacije i kantona u upravljanju otpadom, izdavanje dozvola za aktivnosti tretmana i odlaganja otpada, odgovornost u upravljanju otpadom i postupanje u slučaju vangraničnog prometa otpada.

U članu 4. Zakona o upravljanju otpadom, otpad je definiran kao sve materije ili predmeti koje vlasnik odlaže, namjerava odložiti ili se traži da budu odloženi u skladu sa jednom ili više kategorija otpada, navedenij u listi otpada i utvrđenoj u provedbenom propisu. Osnovna načela upravljanja otpadom, definirana članom 5. Zakona o upravljanju otpadom, su: prevencija - izbjegavanje nastajanja otpada ili smanjivanje količine i štetnosti nastalog otpada da bi se smanjio rizik po zdravlje ljudi i okoliš i da bi se izbjegla okolinska degradacija; mjere opreznosti ili sprečavanje opasnosti ili šteta po okoliš koju prouzrokuje otpad, preduzimanje mjera, čak i ako nije na raspolaganju potpuna naučna podloga; odgovornost proizvođača otpada koji je odgovoran za odabir najprihvatljivijeg okolinskog rješenja prema karakteristikama proizvoda i tehnologiji proizvodnje, uključujući životni ciklus proizvoda i korištenje najadekvatnije raspoložive tehnologije; princip zagađivač plaća, odnosno proizvođač ili vlasnik otpada snosi sve troškove prevencije, tretmana odlaganja otpada, uključujući i brigu nakon upotrebe i monitoring, proizvođač otpada je i finansijski odgovoran za preventivne i sanacione mjere zbog šteta po okoliš koje je prouzrokovao ili će ih najvjerojatnije prouzrokovati; blizina - tretman ili odlaganje otpada treba se vršiti u najbližem adekvatnom postrojenju ili lokaciji, uzimajući u obzir okolinsku i ekonomsku profitabilnost, regionalnost - razvoj tretmana otpada i izgradnja objekata za njegovo odlaganje treba se vršiti na način da pokriva potrebe regiona i omogućava samoodrživost izgrađenih objekata.

U planiranju upravljanja otpadom nadležni organi dužni su izraditi planove za upravljanje otpadom koji će obuhvatiti: vrstu, količinu i porijeklo otpada koji se proizvodi i koji se treba tretirati ili odložiti; ciljeve upravljanja otpadom; opće tehničke zahtjeve za upravljanje otpadom i uređaje unutar područja na kojima se nalaze; raspoloživ i podesan tretman, mjesta odlaganja i uređaje unutar određene teritorije; specijalne ugovore za tretman ili odlaganje otpada za veći broj općina; specijalne ugovore za pojedine vrste otpada, kao što je opasni otpad, tečni otpad i ambalažni otpad.

Zakon o upravljanju otpadom sadrži strateške ciljeve sa razrađenim prioritetima u upravljanju otpadom i pojedinim aktivnostima koje se trebaju preduzeti, listu mjera koje se trebaju preduzeti i procjenu troškova za izvršavanje zadataka u upravljanju otpada.

3.1.3. Strategija zaštite okoliša Federacije Bosne i Hercegovine 2008-2018

U Federaciji BiH urađena je Federalna strategija upravljanja otpadom (2008 godine) kao sastavni dio, komponenta Federalne strategije upravljanja okolišem, koja je postavila strateške ciljeve razvoja sektora upravljanja otpadom na području F BiH i propisala mjere za njihovo dostizanje. Glavna svrha Strategije je uspostava realnog okvira za smanjenje količina otpada koji nastaje, te održivo upravljanje novo nastalim otpadom.

Mjere koje proizilaze iz strategije otpada 2008–2018, a koje se odnose na općine i komunalna preduzeća, pretpostavljaju donošenje planova i propisa kojim će se omogućiti uvođenje nekih novih načina prikupljanja i odlaganja, zatim povećanje obima usluga prikupljanja, uvođenje odvojenog prikupljanja otpada i dovođenje ovih poslova u stanje ekonomske održivosti. Rokovi predviđeni Strategijom za izvršavanje nekih mjera već su protekli, tako da će to prolongirati postizanje postavljenih ciljeva u planu. Određene mjere za koje su predviđena velika sredstva neće se moći provesti u datim rokovima, kao npr. zatvaranje i potpuna sanacija općinskih deponija.

Vlada Federacije Bosne i Hercegovine je svojim Zaključkom broj 73/2019 u potpunosti prihvatila

Izveštaj o realizaciji Akcionog plana Federalne strategije okoliša 2008-2018 koji kaže da će do donošenja i usvajanja nove Federalne strategije zaštite okoliša, Federalno ministarstvo okoliša i turizma u svom procesu planiranja redovno koristiti Program aproksimacije propisa FBiH sa pravnom stečevinom Evropske unije u oblasti okoliša.

Tabela 5. Pregled operativnih ciljeva, mjera i rokova iz Federalne strategije upravljanja otpadom

Operativni cilj	Mjere iz općinske nadležnosti	Rok
Povećati broj stanovnika obuhvaćen organiziranim prikupljanjem otpada prema sljedećoj dinamici: 2011 2014 2018 70% 85% 95%	<ul style="list-style-type: none"> - Napraviti program povećanja broja stanovnika pokrivenog organiziranim prikupljanjem za svaku općinu FBiH sa procjenom sredstava - Realizirati programe povećanja broja stanovnika pokrivenog organiziranim prikupljanjem 	2008 U skladu sa dinamikom operativnog cilja
Stvoriti uvjete za sanitarno odlaganje kapaciteta za najmanje 5 godina odlaganja u svim regijama (100% u 2011. godini)	<ul style="list-style-type: none"> - Definirati regije, potpisati općinske sporazume - Izraditi općinske planove i propise kojima se definiraju lokalne obaveze u odnosu na primjenu koncepta regionalnog deponiranja definiranog Kantonalnim planom 	2008 2011
Ukloniti nelegalna odlagališta i sanirati područje na kojem su se nalazila prema sljedećoj dinamici: 2011 2014 2018 50% 80% 95%	<ul style="list-style-type: none"> - Napraviti kratkoročni program uklanjanja nelegalnih odlagališta u svim općinama sa procjenom sredstava 	2008
Sanirati i zatvoriti postojeća općinska odlagališta	<ul style="list-style-type: none"> - Izraditi Planove aktivnosti za sanaciju općinskih deponija - Sanirati i zatvoriti općinske deponije 	2008 - 2014
Sanirati i zatvoriti postojeća odlagališta, jame, grobnice i groblja sa otpadom životinjskog porijekla	<ul style="list-style-type: none"> - Izrada dokumentacije za sanaciju postojećih odlagališta, jama i groblja za otpade životinjskog porijekla - Sanacija i zatvaranje postojećih odlagališta, jama, grobnica i groblja za otpad životinjskog porijekla 	2012 - 2013 2014-2018
Smanjenje količina otpada za finalno odlaganje/zbrinjavanje uz efikasnije korištenje resursa	<ul style="list-style-type: none"> - Uspostaviti sistem odvojenog prikupljanja u svim općinama FBiH - Prikupiti i reciklirati otpad od ambalaže - Odvojeno prikupiti biootpad iz vrtova i parkova 	Vidi tabelu u nastavku

Smanjiti količinu otpada za finalno odlaganje prema sljedećoj dinamici, prikazanoj u tabeli 6.

Tabela 6. Pregled operativnih ciljeva za smanjenje količina otpada za finalno odlaganje prema Federalnoj strategiji upravljanja otpadom

Operativni ciljevi	2011	2014	2018
Uspostaviti sistem odvojenog prikupljanja otpada u svim općinama FBiH (% od ukupnog broja općina)	30	60	95
Prikupiti i reciklirati otpad od ambalaže (% od ukupno proizvedene količine)	8	20	30
-papir i karton	35	45	55
- staklo	4	10	40
- metal	55	60	65
- plastika	3	6	15
Odvojeno prikupiti biootpad iz vrtova i parkova	30	50	70

3.1.4 Federalni plan upravljanja otpadom

Plan upravljanja otpadom, kao provedbeni dokument Strategije, mora biti u potpunosti usklađen sa spomenutim strateškim ciljevima, te odredbama Federalnog plana upravljanja otpadom (usvojen na nivou Federacije BiH za period 2012-2018 godina). U skladu sa članom 6. Zakona o upravljanju otpadom, pripremljen je Federalni plan upravljanja otpadom 2012-2017 i usvojen Odlukom Vlade objavljenoj u "Službenim novinama FBiH" broj 4/12.

Federalni plan upravljanja otpadom čini provedbeni dokument Strategije upravljanja otpadom Federacije BiH. Pregled mjera iz Akcionog plana koji podrazumijeva učešće općina je dat u Tabeli 7.

Tabela 7. Pregled mjera sa rokovima izvršenja iz Federalnog plana upravljanja otpadom sa učešćem općina

Mjera	Rok/ Vrijeme izvršenja	Odgovornost	Iznos	Izvor sredstava
Smanjenje rizika po okoliš i zdravlje ljudi i uspostava prioritetne infrastrukture za integrirano upravljanje otpadom				
Priprema programa povećanja broja stanovnika organiziranim prikupljanjem za svaku općinu FBiH sa procjenom sredstava	2012-2013	Općine	200.000	Općinski proračun
Realizirati programe povećanja broja stanovnika organiziranim prikupljanjem	U skladu sa operativnim ciljevima	Općine		EU, WB
Sklopiti međuopćinske ugovore o zajedničkom osnivanju i korištenju budućeg RCUO i/ili CUO	2012	Općine		
Pripremiti studije lokalizacije i izvodivosti RCUO u čijem sastavu su odlagališta za pojedine regije, te studije lokalizacije i izvodivosti PS/CUO. Upisati lokacije u prostorno plansku dokumentaciju	2012-2013	Općine, kantonalna ministarstva	1.000.000	Općinski i kantonalni proračun, EU, EC, WB
Izraditi općinske planove upravljanja otpadom i propise kojima se definiraju lokalne obveze u odnosu na	2013-2014	Općine	800.000	Općinski proračun

primjenu koncepta regionalnog deponovanja definiranog Kantonalnim planom				
Napraviti kratkoročni program uklanjanja nelegalnih odlagališta u svim općinama sa procjenom sredstava	2012	Općine	200.000	Općinski proračun
Izraditi Planove aktivnosti za sanaciju općinskih deponija	2012	Općine	50.000 po planu	Općinski proračuni WB
Sanirati i zatvoriti općinska odlagališta otpada	2017	Općine	250.000.000	Općinski, kantonalni i federalni proračun, Fond za zaštitu okoliša, EU, WB

3.1.5 Zakon o komunalnim djelatnostima

("Službene novine Tuzlanskog kantona" broj: 11/05, 7/07, 8/12,14/13i 8/20)

Zakonom o komunalnim djelatnostima se određuju komunalne djelatnosti, načela, način obavljanja i finansiranja, te druga pitanja od značaja za uspješno obavljanje komunalnih djelatnosti na području Tuzlanskog kantona. Pod komunalnim djelatnostima podrazumijeva se naročito: pružanje komunalnih usluga od interesa za fizička i pravna lica, te finansiranje građenja i održavanje objekata i uređaja komunalne infrastrukture kao cjelovitog sistema na području općina kao i kantona, kada je to propisano Zakonom. Obavljanje komunalnih djelatnosti određenih Zakonom obezbjeđuju općine. Općine su dužne posebnim propisima regulirati uslove i način organiziranja poslova u vršenju pojedinih komunalnih djelatnosti.

Odredbama člana 3., 5. i 6. propisano je da se pod komunalnim djelatnostima između ostalog smatra i odlaganje komunalnog otpada, te da odlaganje komunalnog otpada podrazumijeva obrađivanje i trajno odlaganje komunalnog otpada na sanitarnu deponiju, otvaranje, saniranje i zatvaranje deponije po posebnim propisima. Dalje je propisano da su komunalne djelatnosti od javnog društvenog interesa, iste se obavljaju kao javne službe, te da općine, odnosno gradovi, obezbjeđuju obavljanje komunalnih djelatnosti na način utvrđen odredbama člana 8. (javno preduzeće, ugovor o povjeravanju komunalnih poslova, ugovor o koncesiji)

3.1.6 Plan upravljanja otpadom Tuzlanskog kantona 2015-2020

Plan upravljanja otpadom Tuzlanskog kantona obuhvata plansko razdoblje 2015-2020. U okviru Plana upravljanja otpadom TK su definirani operativni ciljevi uspostave integralnog sistema upravljanja otpadom na području TK u okvirima Strateških ciljeva višeg reda. Krovni cilj Plana upravljanja otpadom TK je: „Uspostava integralnog sistema upravljanja otpadom na području Tuzlanskog kantona, kao dijela jedinstvenog integralnog sistema upravljanja otpadom na području Federacije BiH“.

Kantonalni plan upravljanja otpadom, kao odgovarajući regionalni razvojni program, ima za svrhu da

pomaže u procjeni problema upravljanja otpadom, određivanju prioriteta i utvrđivanju aktivnosti u svrhu poboljšanja upravljanja otpadom na području TK. Prema tome, svrha izrade Plana upravljanja otpadom TK je unaprjeđenje transparentnosti, efikasnosti i kvaliteta donošenja odluka po pitanju upravljanja otpadom, obučavanja kadrova potrebnih za rješavanje problema iz oblasti upravljanja otpadom, podjeli odgovornosti kantonalnih organa vlasti sa različitim interesnim grupama i sl, te služi kao efikasno sredstvo za identifikaciju stanja rješavanja problema upravljanja otpadom u TK. U okviru Plana upravljanja otpadom Tuzlanskog kantona je definiran Akcijski plan koji propisuje obaveze općina i komunalnih preduzeća na području općina a koji sadrži mjere, vrijeme izvršenja, odgovornost kao i okvirni iznos sredstava za sve ciljeve i vrste otpada identificirane Planom upravljanja otpadom na području Tuzlanskog kantona.

3.1.7 Općinski planski dokumenti

Kada je riječ o općinskim planskim dokumentima u kojima se obrađuje problematika upravljanja otpadom, to je svakako Strategija razvoja općine Banovići za plansko razdoblje 2017-2027. godinu u kojoj su predviđeni Operativni ciljevi u oblasti upravljanja otpadom i to:

- Zatvaranje postojeće deponije za odlaganje otpada
- Povećanje pokrivenosti općine uslugama prikupljanja i odvoza komunalnog otpada
- Poboljšanje materijalno tehničkih uslova za poslovanje preduzeća za prikupljanje otpada
- Uspostavljanje sistema selektivnog prikupljanja otpada
- Izgradnja kapaciteta za zbrinjavanje animalnog otpada

3.2 ZAKONSKA REGULATIVA

U nastavku se daje pregled odredbi iz relevantnih propisa na svim nivoima, a koje na bilo koji način utiču na organizaciju upravljanja otpadom na nivou općine.

Tabela 8. Pregled odredbi iz relevantnih propisa na svim nivoima, a koje na bilo koji način utiču na organizaciju upravljanja otpadom na nivou općine

Zakon/Pravilnik	Broj Sl. Glasnika BiH	Nadležnosti/Obaveze
Pravilnik o uslovima koje moraju ispunjavati pravna i fizička lica za promet fitofarmaceutskim sredstvima	51/11	Pravilnikom se propisuju uslovi u pogledu prostorija, opreme i kadrova, koje moraju ispunjavati pravna i fizička lica, koja obavljaju promet fitofarmaceutskim sredstvima- FFS. Promet FFS na malo (poljoprivredna apoteka), moraju imati odgovarajući skladišni prostor za čuvanje FFS, prostor za privremeno skladištenje otpada FFS, prodajni prostor i radni prostor za odgovorno lice. Prostor za privremeno skladištenje otpada FFS može se nalaziti i u sklopu skladišnog prostora namijenjenog za čuvanje FFS. Odgovorno lice se brine za skupljanje otpada FFS i otpadne ambalaže u skladu s propisima koji uređuju opasni otpad.
Zakon o radijacijskoj i nuklearnoj sigurnosti u Bosni i Hercegovini	88/07	Čl 17: Propise za upravljanje radioaktivnim otpadom donosi direktor Agencije u skladu s međunarodnim standardima. <i>Propis još nije donesen.</i>

Pravilnik o medicinskim sredstvima	04/10	Čl 87: Medicinska sredstva koja više nisu u upotrebi zbrinjavaju se o trošku vlasnika odnosno pravne ili fizičke osobe kod koje je medicinsko sredstvo zatečeno.
Pravilnik o zbrinjavanju farmaceutskog otpada	23/11	Čl 3: Definiira farmaceutski otpad Čl 6: Definiira obavezu proizvođača farmaceutskog otpada da pripremi Plan upravljanja otpadom Čl 7: Proizvođač otpada je dužan prikupljati otpad selektivno u skladu sa dogovorenim budućim tretmanom. Čl 9: Propisuje obavezu razvrstavanja otpada po vrstama Čl 12: Propisuje obavezu sklapanja ugovora radi prenosa obaveza upravljanja otpadom na operatera sistema i sadržaj tog ugovora Čl 13: Transport opasnog otpada mora biti praćen odgovarajućom dokumentacijom.
Zakon o osnovama bezbjednosti saobraćaja na putevima u BiH	48/10, 75/06, 44/07, 6/06	Propisano je da je na javnim putevima zabranjeno podizati objekte, uređaje ili postrojenja, saditi sadnice ili postavljati predmete kojima se umanjuje preglednost puteva, kao i preglednost na raskrsnici, ili vršiti bilo kakve radnje koje bi mogle ugrožavati ili ometati saobraćaj na javnom putu ili oštećivati javni put i objekte na njemu.

Tabela 9. Pregled Federalnih propisa za oblast upravljanja otpadom

Naziv propisa	Broj Službenih novina FBiH	Propisane obaveze
Zakon o principima lokalne samouprave FBiH	49/06	<p>Čl .2 Lokalna samouprava podrazumjeva pravo i osposobljenost jedinica lokalne samouprave da, u granicama zakona, reguliraju i upravljaju određenim javnim poslovima na osnovu vlastite odgovornosti i u interesu lokalnog stanovništva.</p> <p>Čl.4 Općina je jedinica lokalne samouprave koja je na osnovu ispunjavanja propisanih kriterija uspostavljena zakonom.</p> <p>Čl.8 U vlastite nadležnosti jedinice lokalne samouprave posebno spadaju:</p> <ul style="list-style-type: none"> • utvrđivanje i provođenje politike uređenja prostora i zaštite čovjekove okoline; • donošenje prostornih, urbanističkih i provedbenih planova, uključujući zoniranje; • upravljanje, finansiranje i unaprjeđenje djelatnosti i objekata lokalne komunalne infrastrukture: • prikupljanje i odlaganje čvrstog otpada; • održavanje javne čistoće.

<p>Zakon o upravljanju otpadom</p>	<p>33/03 ,72/09, 92/17</p>	<p>Čl 6: Propisuje da je federalni plan upravljanja otpadom provedbeni dokument Strategije upravljanja otpadom Federacije BiH i njegov sadržaj</p> <p>Čl. 9: Saradnja sa kantonom kod izrade Kantonalnog plana upravljanja otpadom</p> <p>Čl. 10: propisuje obavezu izrade općinskih planova upravljanja otpadom i sadržaj tih planova:</p> <ul style="list-style-type: none"> • programe o sakupljanju opasnog otpada iz domaćinstava; • programe za korištenje komponenti iz komunalnog otpada; • programe za smanjenje procenta biorazgradivog otpada i ambalažnog otpada u komunalnom otpadu; • programe za podizanje javne svijesti u upravljanju otpadom; • lociranje postrojenja za upravljanje otpadom; <p>Čl.12-13: Obaveza dobivanja dozvole za obavljanje aktivnosti tretmana otpada i njegovog odlaganja (komunalna poduzeća)</p> <p>Čl 10-11: Obaveza da operator postrojenja za koje je potrebna okolinska dozvola izradi Plan upravljanja otpadom i imenuje odgovornu osobu za poslove upravljanja otpadom</p> <p>Čl.22: Daje mogućnost da proizvođač i prodavač prenesu obaveze upravljanja otpadom na operatera sistema za prikupljanje otpada putem ugovora ili sporazuma</p> <p>Čl.23: Definiira uspostavu sistema prikupljanja otpada od strane operatera za upravljanje otpadom</p> <p>Čl. 24: Definiira odgovornost proizvođača i vlasnika otpada da ponovno koriste i recikliraju otpad te ga skladište na okolinski prihvatljiv način.</p> <p>Čl.25-28: Definiira vršenje upravljanja komunalnim otpadom, donošenje odgovarajućih propisa i njihovog sadržaja</p> <p>Čl 30: Definiira obavezu selektivnog prikupljanja otpada od strane proizvođača ili vlasnika otpada</p> <p>Čl 36: Definiira obavezu odvojenog sakupljanja opasnog otpada proizvedenog u domaćinstvima, institucijama i službama i predavanje ovlaštenom operateru.</p> <p>Čl 37: Definiira obavezu registriranje svake deponije u katastru nekretnina</p>
------------------------------------	--------------------------------	--

<p>Pravilnik o kategorijama otpada sa listama</p>	<p>09/05</p>	<p>Ovim pravilnikom propisuju se kategorije otpada sa listama prema osobinama otpada i djelatnosti iz kojih potiče otpad.</p>
<p>Pravilnik o izdavanju dozvole za aktivnosti male privrede u upravljanju otpadom</p>	<p>09/05</p>	<p>Ovim pravilnikom uređuje se postupak izdavanja dozvole za aktivnosti male privrede u upravljanju otpadom, utvrđuju aktivnosti male privrede za koje nije potrebno pribavljanje dozvole i uslovi uz čije ispunjenje nije potrebno pribavljanje dozvole.</p>

Pravilnik o upravljanju ambalažom i ambalažnim otpadom	88/11	<p>Čl 12: Proizvođači, uvoznici, punioci, pakeri distributeri i krajnji snabdjevači moraju organizirati posebno mjesto za preuzimanje, skupljanje, sortiranje i privremeno čuvanje ambalažnog otpada koji je preuzet ili je nastao u njihovoj djelatnosti ako količina u toku kalendarske godine takvog ambalažnog otpada premašuje: 80 t za papir i/ili 300 t za staklo i/ili 100 t za metale i/ili 30 t za plastiku</p> <p>Čl 14: Proizvođači, uvoznici, punioci, pakeri distributeri i krajnji snabdjevači putem ugovora prenose svoje obaveze na operatera sistema koji je dužan da obezbjedi preuzimanje otpada, njegovo ponovno iskorištenje i odlaganje.</p>
Zakon o prikupljanju proizvodnji i prometu sekundarnih sirovina i otpadnih materijala	35/98	<p>Čl.8: Pravne osobe koje obavljaju komunalnu djelatnost prikupljanja otpadaka u gradovima i naseljima dužne su da iz tih otpadaka izdvajaju sekundarne sirovine, da ih razvrstavaju po vrstama i na osnovu ugovora isporučuju preduzećima koja se bave preradom i proizvodnjom sekundarnih sirovina.</p>
Uredbu o selektivnom prikupljanju, parkiranju i označavanju otpada	38/06	<p>Cijela uredba se primjenjuje na proizvođače otpada i način prikupljanja, parkiranja i označavanja otpada sa posebnim akcentom na postupanje sa opasnim otpadom. Pravilnik se NE odnosi na kućni otpad ni otpad proizveden u zdravstvenim ustanovama.</p>
Pravilnik o uvjetima za prijenos obaveza upravljanja otpadom sa proizvođača na operatera sistema za prikupljanje otpada	09/05	<p>Ovim pravilnikom se propisuju uslovi pod kojima proizvođač i prodavac mogu prenijeti svoje obaveze upravljanja otpadom na operatera sistema za prikupljanje otpada putem ugovora ili sporazuma.</p>
Pravilnik o sadržaju plana prilagođavanja upravljanja otpadom za postojeća postrojenja za tretman i odlaganje otpada i aktivnostima koje preduzima nadležni organ	09/05	<p>Ovim pravilnikom se uređuje sadržaj Plana prilagođavanja za općinske deponije.</p>
Uredba koja regulira obavezu izvještavanja operatora i proizvođača otpada o provođenju programa nadzora, monitoringa i vođenja evidencije prema uslovima iz dozvole	31/06	<p>Ovom uredbom propisuje se obaveza dostavljanja godišnjeg izvještaja o ispunjenju uslova iz dozvole za upravljanje otpadom ili okolinske dozvole izdate proizvođačima otpada i operatorima postrojenja ili pogona za tretman otpada za upravljanje otpadom (komunalnim poduzećima)</p>

Pravilniku o pogonima i postrojenjima za koje je obavezna procjena uticaja na okoliš i pogonima i postrojenjima koji mogu biti izgrađeni i pušteni u rad samo ako imaju okolinsku dozvolu	19/04	Ovaj pravilnik daje popis pogona i postrojenja koji imaju obavezu izrade studije uticaja na okoliš i dobivanja ekološke dozvole na federalnom nivou. Napomena: Isti pogoni i postrojenja su dužni pripremiti Plan upravljanja otpadom koji čini sastavni dio aplikacije za okolišnu dozvolu i čije odredbe se prepisuju kao obaveza u okolišnu dozvolu.
Pravilnik o upravljanju medicinskim otpadom	77/08	<p>Čl. 5: Upravljanje medicinskim otpadom vrši se na osnovu Plana upravljanja medicinskim otpadom. Zdravstvena ustanova dužna je donijeti Plan upravljanja medicinskim otpadom u roku od dvije godine od dana stupanja na snagu ovog Pravilnika.</p> <p>Čl. 6: Zdravstvena ustanova dužna je imenovati referenta za upravljanje otpadom u ustanovi.</p> <p>Čl. 7: Propisuje da je referent za upravljanje otpadom izrađuje i prilagođava Plan upravljanja medicinskim otpadom u ustanovi, vrši nadzor na primjenom, obučava radnike, brine se o odlaganju otpada, vodi evidenciju i pokreće inicijative za smanjenje otpada.</p> <p>Čl. 8: Propisuje da je zdravstvene ustanove koja zapošljava više od 50 radnika je dužan uspostaviti odbor za upravljanje otpadom.</p> <p>Čl. 10: Veoma infektivni otpad treba tretirati toplotnom ili hemijskom sterilizacijom prije nego što se isti pomješa sa ostalim infektivnim otpadom. Medicinski otpad potrebno je držati u kutijama ili ambalaži na kojoj su jasno navedene karakteristike i obilježja kategorija i koje pružaju odgovarajuću zaštitu za osobe iz medicinskih ustanova koje stupaju u kontakt prilikom rukovanja navedenom ambalažom.</p> <p>Čl. 11: Sadržaj Plana upravljanja medicinskim otpadom Čl. 13: Propisuje da se infektivni otpad odlaže u crvenu burad, a ostali medicinski otpad iz čl.10 u žutu burad. Crvena burad sa infektivnim i eventualno biološkim otpadom moraju biti u minusnom režimu. Na buradima treba jasno istaknuti znak opasnosti i natpis "INFektivNI OTPAD".</p> <p>Čl. 16: Rukovodilac zdravstvene ustanove dužan je da obezbijedi da se lijekovi nabavljaju putem ugovora kojim se dozvoljava povrat lijekova sa isteklim rokom upotrebe proizvođaču ili dostavljaču.</p>
Pravilnik o životinjskom otpadu i drugim neopasnim materijalima prirodnog porijekla koji se mogu koristiti u poljoprivredne	08/08	<p>Čl. 3: Životinjske fekalije – otpadne životinjske materije i sadržaj predželudaca i crijeva goveda- i drugi neopasni materijali biološkog i prirodnog porijekla koji nisu kontaminirani opasnim i štetnim materijama, mogu se koristiti u poljoprivredne svrhe kao đubrivo.</p> <p>Zabranjeno je otvoreno odlaganje na poljoprivrednozemljište većih komada mesa i drugog životinjskog otpada, koje će vidno</p>

svrhe		<p>narušavati prirodno okruženje te privlačiti lešinare Čl. 4: Definira visoko rizični otpad i nalaže da se sav proizvedeni životinjski otpad mora neškodljivo ukloniti. Čl. 5-8: Definira da se mulj iz postrojenja za tretman komunalnih otpadnih voda, iz septičkih jama ili sličnih instalacija može koristiti u poljoprivredi na kontroliran način i propisuje uvjete pod kojima je to omogućeno.</p> <p>Čl. 9: Nalaže da se biorazgradivi otpad može koristiti u poljoprivredi tek nakon kompostiranja.</p> <p>Čl. 10: Hemikalije koje se koriste u poljoprivredi, a sadrže opasne materije se smatraju opasnim otpadom, prema Pravilniku o kategorijama otpada sa listama („Službene novine Federacije BiH“ broj 9/05) i zbrinjavaju se na način propisan članom 36. Zakona o upravljanju otpadom.</p>
Zakon o apotekarskoj djelatnosti	40/10	<p>Čl. 12: Propisuju da apoteke moraju imati uspostavljen sistem upravljanja farmaceutskim otpadom u skladu sa važećim standardima, kao i posebnim propisima koji regulišu ovu oblast.</p> <p>Čl. 25: Propisuje obavezu blagovremenog zbrinjavanja neispravnih lijekova koji se smatraju farmaceutskim otpadom, kao i medicinskih sredstva koja više nisu za upotrebu ili su neispravna na način i pod uslovima predviđenim državnim Zakonom, kao i propisima donijetim na osnovu tog zakona.</p>
Pravilnik o bližim uvjetima glede prostora, opreme i kadra, kriterijima za osnivanje i obavljanje ljekarničke djelatnosti u svim organizacionim oblicima, kao i načinu i postupku njihove verifikacije	44/12	<p>Član 9: U ljekarni se osigurava odlaganje i zbrinjavanje farmaceutskog i drugog otpada, te uspostavlja sustav upravljanja farmaceutskim otpadom suglasno Pravilniku o zbrinjavanju farmaceutskog otpada ("Službeni glasnik BiH", broj 23/11).</p> <p>Član 41-43: U postupku utvrđivanja ispunjenosti uvjeta prostora, opreme i kadra za rad ljekarne potrebno je dostaviti, između ostalog, dokaze o uspostavljenom sustavu upravljanja farmaceutskim otpadom sukladno važećim standardima, što podrazumijeva posjedovanje plana upravljanja farmaceutskim otpadom, opreme i ambalaže za zbrinjavanje farmaceutskog otpada ukoliko se isti transportira do druge osobe, kao i, u pravilu, ugovor sa fizičkom ili pravnom osobom koje obavlja funkciju operatera sustava za prikupljanje otpada, a suglasno Pravilniku o zbrinjavanju farmaceutskog otpada.</p>
Zakon o zaštiti okoliša	33/03,38/09	<p>Čl.27: Općinske službe za upravu su dužni pružiti podršku obrazovnim institucijama, vjerskim zajednicama, naučnim institucijama, stručnim organizacijama i udruženjima kako bi mogli djelotvornije provoditi svoje obrazovne i trening aktivnosti u oblasti okoliša.</p>
Zakon o cestama	12/10 i 16/10	<p>PropiKomunalac je zabrana poduzimanja bilo kakvih radova ili radnji na javnoj cesti i cestovnom pojasu ako bi ti radovi ili radnje mogli oštetiti javnu cestu, povećati troškove održavanja, odnosno ugrožavati ili ometati promet na njoj</p>

Tabela 10. Pregled kantonalnih propisa za oblast upravljanja otpadom

Zakon/Pravilnik	Broj Sl. Novina TK	Nadležnosti / Obaveze
Zakon o komunalnim djelatnostima	11/05, 7/07, 8/12 i 14/13,8/20	Propisuje obavezu sakupljanja, odvoza i deponovanja otpada, obaveze i način na koji lokalna samouprava uređuje odnosno organizira pružanje svih komunalnih usluga i davanja svih komunalnih usluga pa samim time i usluga sakupljanja, odvoza i deponovanja otpada. Općinski propisi i podzaknski akti koji bliže reguliraju obavljanje komunalnih djelatnosti su: Odluke, Planovi, Pravilnici i Programi
Odluka o pristupanju izradi Kantonalnog plana upravljanja otpadom Tuzlanskog kantona 2013 - 2018.	12/12	Propisuje vremenski period na koji se plan odnosi, rokove za izradu plana, nosioca pripreme za izradu plana, nosioca izrade, faze izrade plana.
Zakon o lokalnoj samoupravi	6/98, 13/99	Član 9. Općina i grad su samostalni u odlučivanju u poslovima iz samoupravnog djelokruga u skladu sa ustavom i ovim zakonom, a podliježu nadzoru, koji obavljaju nadležni organi. Član 10: Općina u okviru svog samoupravnog djelokruga: -obavlja komunalne i druge uslužne djelatnosti; -osigurava zaštitu i uredjenje čovjekove okoline u skladu sa zakonom
Kantonalnog plana upravljanja otpadom Tuzlanskog kantona 2015 - 2020.	05/15	Plan upravljanja otpadom je zakonska obaveza kantona, ali istovremeno odražava složenost aktivnosti upravljanja otpadom, te predstavlja instrument oko kojeg se trebaju složiti svi relevantni nadležni organi u općinama i na osnovu kojeg će se planirati aktivnosti i ulaganja u sektor upravljanja otpadom

Tabela 11. Pregled općinskih propisa za oblast upravljanja otpadom

Propisi	Broj Sl. glasnik općine Banovići	Nadležnosti / Obaveze
Odluka o komunalnom redu	Sl glasnik općine Banovići br. 4/06	Ovom odlukom uređuju se odnosi u obavljanju komunalnih djelatnosti na području općine Banovići a naročito u pogledu uređenja naselja, održavanje čistoće, čuvanja javnih i ostalih površina. Uklanjanje snijega i leda, držanje životinja i kafilerijski poslovi, uklanjanje protivpravno postavljenih predmeta sa javnih i drugih površina i sprovođenje ostalih mjera komunalnog reda i kaznene odredbe
Odluka o sakupljanju odvozu i odlaganju komunalnog otpada	Sl glasnik općine, Banovići br. 4/09	Ovom odlukom određuje se prava obaveza o odgovornosti davanja i korisnika, komunalnih usluga i sakupljanja, odvoza i odlaganja komunalnog otpada, načela obavljanja i finansiranja nadzor nad provođenjem ove odluke, te druga pitanja od značaja za uspješno obavljanje komunalnih usluga sakupljanja, odvoza i odlaganja

		komunalnog otpada na području općine Banovići
Odluka o određivanju područja na kojima se obavezno prikuplja I odvozi komunalni otpad I krupni otpad	Sl glasnik općine Banovići br. 4/09	Ovom odlukom se u skladu sa odredbama odluke o sakupljanju, odvozu I odlaganju komunalnog otpada određuje područja općine Banovići na ojim se obavezno prikuplja I odvozi komunalni otpad I krupni otpad. Ovom odlukom se utvrđuje da je od javnog interesa određivanje lokacije I izgradnja općinske sanitarne deponije
Odluka o utvrđivanju javnog interesa za određivanje lokacije I zgradnje općinske sanitarne deponije	Sl glasnik općine Banovići br. 11/11	Ovom odlukom se utvrđuje da je od javnog interesa određivanje lokacije I izgradnja općinske sanitarne deponije
Plan prilagođavanja upravljanja otpadom za deponiju PK Čubrić općina Banovići	Februar 2014 godine, izrađen od strane institute za zaštitu, ekologiju i obrazovanje dd Tuzla	Zakon o upravljanju otpadom predstavlja pravni okvir za uspostavu sistema upravljanja svim vrstama otpada. Jedan od segmenata funkcionalnog sistema jeste i planiranje koje je zakonom o upravljanju otpadom stavljeno u nadležnost entitetskih, kantonalnih i općinskih vlasti. Plan prilagođavanja upravljanja otpadom urađen na osnovu pravilnika o sadržaju plana prilagođavanja upravljanja otpadom za postojeća postrojenja za tertman odlaganja otpada i aktivnostima koje preuzima nadležni organ. Cilj izrade plana prilagođavanja je da se uz pregled postojeće dokumentacije, obilaska lokacije I analize procesa budućeg odlaganja otpada koristeći zakonske propise, standard i najbolje raspoožive tehnike iz oblasti odlaganja otpada ocijeni uticaj deponije na okoliš, te predlaže adekvatna rješenja zaštite okoliša. U planu je naveden opis trenutnog stanja upravljanja otpadom na području općine Banovići sa akcentom na postojeću deponiju koja se nalazi na lokalitetu PK Čubrić, uz prijedlog mjera za prilagođavanje po fazama kako bi se ispunili minimalni uslovi za deponiju.
Odluka o pristupanju osnivanja Javnog preduzeća Centar za upravljanje otpadom Separacije 1 „Eko sep” Živinice	Broj: 10/10 02-67/13 od 28.02.2013 godine	Općina Banovići pristupa osnivanju javnog preduzeća Centar za upravljanje otpadom Separacija 1 „Eko- Sep Živinice. Općina Banovići je jedan od osnivača zajedno sa općinama Kladanj i Živinice sa udjelom u osnivačkom kapitalu od 30%
Odluka o povjeravanju obavlja komunalna djelatnost na području općine Banovići	Sl.Glasnik općine Banovići br. 10/12	Ovom odlukom Općinsko vijeće Banovići povjerava obavljanje komunalne djelatnosti sakupljanja, odvoza i odlaganja komunalnog otpada Javnom preduzeću “Komunalno” d.o.o. Banovići

3.3 DIREKTIVE EU

- Direktiva o otpadu(2006/12/EC)
- Okvirna direktiva o otpadu(2008/98/EC)
- Direktiva o odlagalištima otpada (1999/31/EC, dopunjena Pravilnikom (EC)1882/2003)
- Direktiva o upravljanju opasnim otpadom (91/689/EEC) s dodacima 94/31/EC,166/2006

- Direktiva o mulju s uređaja za pročišćavanje otpadnih voda (86/278/EEC, dopunjena Direktivom 91/692/EEC)
- Direktiva o spaljivanju otpada(2000/76/EC)
- Direktiva o ambalaži i ambalažnom otpadu (94/62/EC) s dodacima 2005/20/EC, 2004/12/EC,1882/2003
- Direktiva o zbrinjavanju otpadnih ulja (75/439/EEC, s dodatkom87/101/EEC)
- Direktiva o otpadu iz industrije titanij-dioksida(78/176/EEC)
- Direktiva o odlaganju PCB i PCT(96/59/EC)
- Direktiva o baterijama i akumulatorima(91/157/EC)
- Direktiva o električnom i elektroničkom otpadu(2002/96/EC)
- Pravilnik o transportu otpada (EC)1013/2006

3.4 ANALIZA I ZAKLJUČCI

Trenutno važeća zakonska regulativa dosta detaljno obrađuje oblast upravljanja otpadom i definiše uloge svih aktera u njemu. Krovni Zakon o upravljanju otpadom FBiH (Sl.novine FBiH 33/03, 72/09 i 92/17) predstavlja polaznu osnovu koja zajedno sa pod zakonskim aktima zajedno daju jasnu sliku načina na koji se regulira pitanje integralnog upravljanja čvrstim otpadom. Na njih se naslanjaju sektorski propisi iz oblasti radijacijske sigurnosti, upravljanja medicinskim otpadom, upravljanja farmaceutskim otpadom, upravljanja otpadom životinjskog porijekla, upravljanje otpadom od hemikalija koje se koriste u poljoprivredi, upravljanje ambalažnim otpadom, upravljanje elektroničnim i elektronskim otpadom, itd., koji svi zajedno jasno definiraju ulogu svih aktera u sistemu, od proizvođača do trećih lica koja se bave sakupljanjem i konačnim zbrinjavanjem otpada.

Ovom zakonskom regulativom su obuhvaćeni svi proizvođači koji su identificirani federalnim i kantonalnim pravilnikom o pogonima i postrojenjima koja mogu biti pušteni u rad samo ako imaju okolišnu dozvolu, te zdravstvene, farmaceutske i fitofarmaceutske ustanove, kojima je propisana obaveza izrade Plana upravljanja otpadom sektorskim propisima.

Zakon o upravljanju otpadom FBiH i prateći podzakonski akti propisuju obavezu razdvajanja otpada i odgovarajućeg tretmana za pojedine kategorije. Zakonodavac je donio posebne propise za ambalažni otpad, medicinski otpad i otpadne gume. Nedostaju posebni propisi koji će regulirati način upravljanja specifičnim vrstama otpada: otpadnim uljima, iskorištenim baterijama, akumulatorima, otpadima od električne i elektronske opreme.

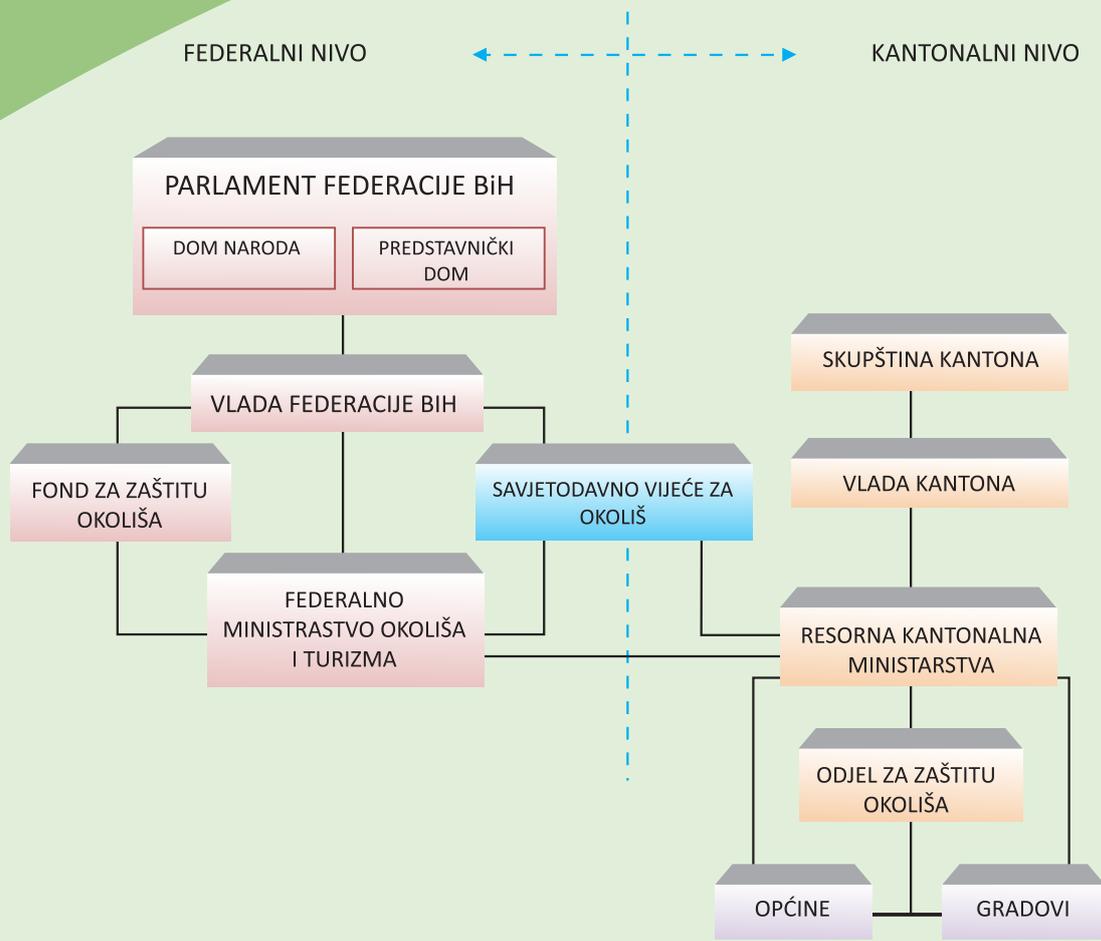
Na osnovu Zakona o fitofarmaceutskim sredstvima („Sl.glasnik BiH“,broj:76/11) donesen je i pravilnik kojim se uređuje obaveza poljoprivrednih apoteka za zbrinjavanje iskorištene ambalaže od sredstava za zaštitu bilja. Zakonom o upravljanju otpadom je predviđeno da svaki proizvođač otpada ima sklopljen ugovor sa ovlaštenim operaterom. Način sticanja ovlaštenja je propisan zakonom. Međutim, navedeni propisi nisu u potpunoj primjeni, jer zahtijevaju značajna finansijska sredstva i tehničku opremljenost. Takođe, za plasman pojedinih kategorija potrebno je angažiranje ovlaštenih operatera. Statutom Općine Banovići, kao poslovi kojima se neposredno ostvaruju potrebe građana, utvrđeni su: poslovi utvrđivanja i provođenja politike zaštite čovjekove okoline, poslovi upravljanja, financiranja i unaprjeđenja djelatnosti, objekata lokalne komunalne infrastrukture, uključujući i „aktivnosti prikupljanja i odlaganja čvrstog otpada“, te poslovi zaštite i unaprjeđenja prirodnog okoliša.

Općina Banovići donijela je Odluka o sakupljanju odvozu i odlaganju komunalnog otpada („Sl. glasnik

općine Banovići“, broj:4/09), i njome uredila pitanje postupanja (sakupljanja, tretiranja i odlaganja) sa komunalnim i njemu sličnim otpadom, u skladu sa Zakonom o komunalnim djelatnostima i Zakonom o upravljanju otpadom.

U cilju upotpunjavanja pravnog okvira iz oblasti upravljanja otpadom, neophodno je da općinski propisi dožive određene izmjene u cilju provođenja Općinskog plana upravljanja otpadom .

INSTITUCIONALNI OKVIR UPRAVLJANJA OTPADOM

4. INSTITUCIONALNI OKVIR UPRAVLJANJA OTPADOM

Općine u oba entiteta uglavnom izvršavaju svoje nadležnosti u zaštiti okoliša preko različitih općinskih službi, poput onih za komunalne poslove, prostorno planiranje, urbanizam, razvoj, inspektorati i drugo.

Okolišna administracija u FBiH ima izrazito kompleksnu institucionalnu strukturu, uzevši u obzir da postoje tri administrativna nivoa (federalni, kantonalni i općinski). Okolišne administracije na svim nivoima imaju zakonski definirane mandate kojima reguliraju vlastite nadležnosti i funkcije. Djelatnosti koje reguliraju otpad su u nadležnosti Federalnog ministarstva okoliša i turizma (FMOIT), resornih ministarstava kantona, a dio poslova je u nadležnosti jedinica lokalne samouprave (gradova i općina). Institucionalni okvir sistema upravljanja otpadom u skladu sa važećim zakonodavstvom je prikazan u tabeli ispod.

Tabela 12. Institucije koje imaju nadležnost vezane za otpad

Naziv institucije/subjekt	Nadležnosti vezane za otpad
Parlament Federacije BiH	Donosi zakone na federalnom nivou i Federalnu strategiju zaštite okoliša Vlada Federacije BiH Donosi Federalni plan upravljanja otpadom (2012-2017) i Uredbe te preko Federalnog ministarstva okoliša i turizma koordinira sve djelatnosti upravljanja otpadom Fond za zaštitu okoliša Sufinansira planove, programe, projekte i slične aktivnosti relevantne za djelovanje sistema upravljanja otpadom.
Savjetodavno vijeće za okoliš	Ima konsultativnu i savjetodavnu ulogu, te predlaže nadležna kantonalna ministarstva za zaštitu okoliša. Članove Savjetodavnog vijeća imenuje Vlada FBiH.
Skupština kantona	Donosi Plan upravljanja otpadom, te zakone na kantonalnom nivou Vlada kantona Preko resornog ministarstva koordinira sve djelatnosti upravljanja otpadom na području kantona
Gradovi i općine	Vode brigu o upravljanju komunalnim otpadom
Drugi sudionici	Proizvođači otpada, uvoznici proizvoda i otpada, preduzeća nadležna za upravljanje otpadom, konsultantska preduzeća, stručne institucije i organizacije, te relevantna udruženja

Statutom Općine Banovići-prečišćeni tekst (Službeni glasnik općine Banovići broj 10/07, 7/08, 10/11,3/12,6/13 i /21) uređuje se samoupravni djelokrug jedinice lokalne samouprave, organi, međusobni odnosi organa, mjesna samouprava, neposredno učestvovanje građana u odlučivanju, finansiranje i imovina, propisi i drugi akti, javnost rada, saradnja jedinica lokalne samouprave, odnosi i saradnja sa federalnim i kantonalnim vlastima, kao i druga pitanja od značaja za organizaciju i rad Općine Banovići. Ovlaštenja i obaveze koje proizilaze iz samoupravnog djelokruga Općine podijeljene su između predstavničkog organa - Općinskog vijeća i izvršnog organa - Općinskog načelnika. Općinsko vijeće donosi opće akte i druge akte u okviru samoupravnog djelokruga Općine te obavlja druge poslove u skladu sa Ustavom, zakonom i statutom.

Statutom Općine Banovići utvrđeno je da Općina obavlja poslove kojim se neposredno ostvaruju

potrebe građana, i to naročito poslove koji se odnose na:

- utvrđivanje i provođenje politike uređenja prostora i zaštite čovjekove okoline,
- prikupljanje i odlaganje čvrstog otpada,
- održavanje javne čistoće,
- preduzimanje mjera za osiguranje higijene i zdravlja.

Radom Jedinog općinskog organa uprave rukovodi općinski načelnik, kao organ izvršne vlasti u Općini u skladu sa zakonom, Statutom i drugim propisima Općine. Rukovođenje Jedinim organom uprave, načelnik ostvaruje putem pomoćnika načelnika, sekretara organa uprave i sekretara Općinskog vijeća koji neposredno rukovode službama za upravu.

Poslove i zadatke lokalne samouprave iz nadležnosti Općine, kao i upravne poslove koji se federalnim i kantonalnim zakonom stave u nadležnost Općine, vrši Jedinjeni organ uprave. U postojećoj sistematizaciji Općine Banovići, poslovima vezanim za upravljanje otpadom bavi se Općinska služba za stambeno - komunalne poslove zaštitu okoliša i inspekcije - Odsjek za stambeno - komunalne poslove.

Odsjek za stambeno- komunalne poslove izvršava zakone, odnosno vrši stručne i druge upravne poslove koji se odnose na Zakon o komunalnoj djelatnosti, pružanje usluga od interesa za pravna i fizička lica, finansiranje građenja i održavanja objekata i uređaja komunalne infrastrukture na području općine a naročito snadbijevanje pitkom vodom, odvodnja i prečišćavanje otpadnih voda, snadbijevanje toplotnom energijom, obavljanje javnog prijevoza putnika, održavanje čistoće, odlaganje komunalnog otpada, održavanje javnih parking prostora i javnih garaža, održavanje grobalja, obavljanje pogrebnih poslova, održavanje javne rasvjete, dekorisanje, obavljanje dimnjačarskih poslova i dr

4.1 UGOVORI I SARADNJA U OBLASTI UPRAVLJANJA OTPADOM

Nakon što se odustalo od regionalne deponije u Tuzli, Općina Banovići se, *Odlukom o pristupanju osnivanju JP "Eko-Sep" Živinice*, uključila u regionalni pristup odlaganja otpada, tako da je sa općinama Živinice i Kladanj potpisala Sporazum o osnivanju Međuopćinskog vijeća za realizaciju projekta regionalne sanitarne deponije za čvrsti otpad. Formirano je zajedničko preduzeće "Eko-Sep" Živinice, uspostavljena je upravljačka struktura i realiziran je projekat izgradnje regionalne deponije na lokaciji "Seperacija 1" koja će biti u u funkciji po planu u toku 2022.godine. Općinska vijeća Živinice, Banovići, Kladanj su Odlukom o davanju garancije na kreditno zaduženje JP"Eko –Sep Živinice", dala garancije na traženi iznos sa rokom otplate do 20 godina i grejs periodom za otplatu glavnice do 10 godina. Općina nema druge ugovore sa javnim ili privatnim preduzećima po pitanju upravljanja otpadom, pa tako ni aktivnosti koje su ugovorene.

4.2 ANALIZA I ZAKLJUČCI

Administrativno gledano, nadležnosti za upravljanje čvrstim otpadom su podijeljene između administrativnih tijela Federacije BiH i Tuzlanskog kantona. U skladu sa pozitivnim zakonskim propisima, upravljanje svim vrstama otpada je regulisano propisima na federalnom nivou gdje su nadležnosti za planiranje i uspostavljanje sistema upravljanje čvrstim otpadom date Federalnom ministarstvu okoliša i turizma.

U okviru svojih nadležnosti, ovo ministarstvo izdaje dozvole za izvoz otpada, licence za operatere sistema upravljanja otpadom, te okolišne dozvole u okviru kojih su pogoni i postrojenja iz njihove nadležnosti dužni pripremiti Plan upravljanja otpadom i osigurati da se njihovim otpadom upravlja na način propisan zakonskim odredbama. Inspekcijski nadzor iz domena provedbe Zakona o upravljanju otpadom je u nadležnosti Inspektorata urbanističko ekološke inspekcije Federalne uprava za inspekcijske poslove. Postojeća organizacija upravljanja komunalnim otpadom je bazirana na principu jedna općina – jedan operater.

Aktivnosti koje sačinjava postojeći sisteme upravljanja otpadom, kod JP “Komunalno” su svedene na one osnovne, i to prikupljanje otpada, njegov transport i odlaganje na odlagalište. Zbrinjavanje otpada nije jedina djelatnost koju obavlja komunalno preduzeće. Ostale aktivnosti kao npr. gradska higijena i zelenilo, upravljanje tržnim pijacama, pranje gradskih ulica, zimska služba, održavanje mezarja, održavnja i naplate dodjeljenih lokacija parking - prostora u gradu. Iako u Općinskoj službi postoji službenik koji u opisu radnom mjesta prikuplja podatke od važnosti za planiranje -Stručni savjetnik za komunalne poslove i ekologiju-, sistematizacijom radnih mjesta nije uspostavljen referat koji će se isključivo baviti poslovima prikupljanja otpada.. Mali broj NVO je uključen u projekte zaštite okoliša i nedovoljna finansijska sredstva koja se kao podrška izdvajaju iz budžeta Općine su neki od problema u ovoj oblasti.

Planiranje se vrši godišnje u saradnji sa mjesnim zajednicama koje iskazuju svoje potrebe u vidu dodatnih kontejnera ili uređenja kontejnerskih mjesta,kao i kanti. Odobrenja za lociranje kontejnera na javnim površinama se uglavnom ne izdaju zbog manjkavosti prostorno-planske dokumentacije. Iako Općina ima službu koja se bavi komunalnim poslovima i inspekcijsku službu u kojoj je zaposlen komunalni inspektor i komunalni redari, oni u svom krugu djelovanja imaju vrlo mala ovlaštenja u oblasti problematike svih vrsta otpada. Komunalni inspektor ima nadležnosti da pokrene upravni postupak protiv lica koja neadekvatno postupaju sa građevinskim materijalom i odlažu ga nepropisno na javne površine u postupku izgradnje objekata. Komunalni inspektor takođe ima nadležnosti da postupa po predmetima žalbi građana u vezi komunalnih pitanja.

OBAVEZE OPĆINE KOJE
PROIZILAZE IZ ZAKONSKE REGULATIVE

5. OBAVEZE OPĆINE KOJE PROIZILAZE IZ ZAKONSKE REGULATIVE

Pregled propisa koji uređuju upravljanje otpadom u FBiH, a koji su bitni i za izradu Plana upravljanja otpadom za općinu Banoviće detaljno su prikazani u poglavlju 3. U nastavku je u tabeli 13 dat pregled ciljeva i indikatora iz federalne strategije upravljanja otpadom 2008-2018 godina, a u tabeli 14 prikazane su oznake i nazivi otpada.

Tabela 13. Pregled ciljeva i indikatora koji se odnose na općine i komunalna preduzeća iz Federalne strategije upravljanja otpadom 2008-2018

	Opis cilja	Indikator
1	Povećati broj stanovnika obuhvata organiziranim prikupljanjem otpada	95% do 2018
2	Ukloniti nelegalna odlagališta I sanirati područje na kojim su se nalazila	95% do 2018
3	Prikupiti I reciklirati papir I karton	55% do 2018
4	Prikupiti I reciklirati plastičnu ambalažu	15% do 2018
5	Prikupiti I reciklirati metalni otpad	65% do 2018
6	Prikupiti I reciklirati staklenu ambalažu	40% do 2018
7	Odvojeno prikupiti biootpad iz vrtova parkova	70% do 2018

Tabela 14. Pregled oznaka i naziva otpada (standardna klasifikacija)

Oznaka	Naziv otpada
17	GRAĐEVINSKI OTPAD I OTPAD OD RUŠENJA OBJEKATA (UKLJUČUJUĆI ISKOPANU ZEMLJU SA ONEČIŠĆENIH/ KONTAMINIRANIH LOKACIJA)
17 01	beton, opeka/cigle, crjepovi/pločice i keramika
17 01 01	beton
17 01 02	opeka/cigle
17 01 03	crijepovi/pločice i keramika
20	KOMUNALNI OTPAD (OTPAD IZ DOMAĆINSTAVA I SLIČNI OTPAD IZ INDUSTRIJSKIH I ZANATSKIH POGONA I IZ USTANOVA) UKLJUČUJUĆI ODVOJENO PRIKUPLJENE SASTOJKE
20 01 01	papir i karton
20 01 02	staklo
20 01 08	biorazgradivi otpad iz kuhinja i kantina
20 01 10	odjeća
20 01 11	tekstil
20 01 25	jestiva ulja i masti
20 01 39	plastika
20 01 40	metali
20 01 99	ostale frakcije / sastojci koji nisu specificirani na drugi način
20 02	otpad iz vrtova i parkova (uključujući i otpad sa groblja)
20 02 01	biorazgradivi otpad
20 02 02	zemlja i kamenje
20 02 03	ostali otpad koji nije biorazgradiv
20 03	ostali komunalni otpad
20 03 01	miješani komunalni otpad

20 03 02	otpad s pijaca
20 03 03	ostaci od čišćenja ulica
20 03 04	muljevi iz septičkih jama
20 03 06	otpad nastao čišćenjem kanalizacije
20 03 07	krupni otpad
20 03 99	komunalni otpad koji nije specificiran na drugi način

Kroz zakonsku regulativu propisane su obaveze općina koje su prikazane u tabeli 15 u nastavku:

Tabela 15. Pregled zadataka Općine

R.Br.	PREGLED ZADATAKA ZA OPĆINE
	Zakon o komunalnim djelatnostima TK-a 11/5
1.	Komunalne djelatnosti su javni društveni interes i obavljaju se kao javne službe
2.	Osigurati trajno i kvalitetno obavljanje komunalne djelatnosti
3.	Osigurati održavanje komunalnih objekata i uređaja u stanju funkcionalne sposobnosti
4.	Osigurati obavljanje komunalnih djelatnosti na načelima održivog razvoja
5.	Preduzimati mjere za očuvanje i zaštitu okoliša
6.	Osigurati javnost i transparentnost rada
7.	Propisati opšte uslove korištenja čuvanja i održavanja komunalnih objekata
8.	Obezbjedeње obavljanja komunalnih djelatnosti
9.	Propisati uslove i način organiziranja pojedinih poslova
10.	Obezbijediti tehničke, sanitarno-higijenske i zdravstvene mjere
11.	Propisati način obezbjeđenja kontinuiteta vršenja komunalnih djelatnosti
12.	Utvrđiti prava i obaveze davaoca i korisnika komunalnih usluga
13.	Utvrđiti način naplate, cijene, kao i prema korisniku u slučaju vršenja komunalne usluge i ne kvalitetnog vršenja komunalne usluge
14.	Utvrđiti način posupanja i ovlaštenja općinskih organa u slučaju prekida pružanja komunalnih usluga
15.	Zaključivanje ugovora o povjeravanju određenih komunalnih poslova
16.	Izraditi propis za utvrđivanje komunalne usluge
17.	Izraditi rješenja o utvrđivanju obveznika komunalne naplate
18.	Vršenje inspekcijskog nadzora
	Zakon o opravljanju otpadom FBiH 33/03, 72/0,9 92/17
19.	Učešće u izradi kantonalnog Plana upravljanja otpadom
20.	Izrada Općinskog plana upravljanja otpadom
21.	Međuopćinska saradnja
22.	Dostavljanje plana kantonalnom nadležnom ministarstvu
23.	Pribavljanje dozvole za upravljanjem otpadom i njegovo odlaganje
24.	Obezbijediti nadzor pri tretiranju otpada
25.	Izvršiti registraciju deponije u katastru i registru zagađivača

26.	Izraditi plan prilagođavanja deponije
27.	Izrada procjene uticaja na okoliš
	Strategija upravljanja otpadom u FBiH 33/0,3 , 72/0,9
28.	Izrada upravljanja Općinskog plana upravljanja opadom
	Pravilnik o kategorijama otpada sa listama FBiH 9/0,5
29.	Obaveza klasificiranja prema katalogu otpada
30.	Nadzor ugovora o prenosu obaveza sa proizvođača i prodavača na operatera
31.	Izrada plana prilagođavanja
32.	Imenovanje odgovornog lica za plan prilagođavanja
33.	Provoditi plan prilagođavanja
	Uredba o selektivnom prikupljanju,pakovanju i označavanja otpada FBiH 38/0,6
34.	Poštivanje uredbe
35.	Obezbjedenje okolinske dozvole
36.	Izveštavanje po okolišnoj dozvoli
	Pravilnik o obrascu, sadržaju i postupku obavještanju o važnim karakteristikama proizvoda i ambalaže od strane proizvođača FBiH 6/0,8
37.	Zabranjeno odlaganje u kontejnere komunalnog otpada-vršenje nadzora
38.	Primjenjivati pravilnik kod postupanja sa otpadom
	Pravilnik o monitoringu kvaliteta zraka FBiH 12/0,5 9/16
39.	Uspostava mreže monitoringa kvaliteta zraka
40.	Finansiranje za stanice sistema monitoringa mreže ovlaštenja stanica mreže
41.	Određivanje minimalnog broja mjernih mjesta
42.	Obavještenje javnosti
43.	Vođenje evidencije o podacima za zaštitu prirode i u slučaju oštećenja prirode dužni o teme obavijestiti javnost
	OSTALO
44.	Pripremiti i usvojiti odluku o komunalnom redu
45.	Pripremiti i usvojiti odluku o sakuoljanju i odvozu komunalnog otpada
46.	Pripremiti i usvojiti odluku o određivanju područja na kojima se obavezno prikuplja i odvozi komunalni i krupni otpad
47.	Pripremiti i usvojiti odluku o utvrđivanju javnog interesa za određivanje lokacije i izgradnji sanitarne deponije
48.	Pripremiti odluku i usvojiti o osnivanju preduzeća
49.	Pripremiti i usvojiti odluku o povjeravanju obavljanja komunalne djelatnosti
50.	Iznaći rješenje za rasuti otpad po javnim površinama
51.	Iznaći rješenje za kabasti i drugi otpad
52.	Utvrđiti koju vrstu otpada općine zbrinjavaju samostalno a koju u saradnji sa drugim općinama
53.	Izraditi plan odvoza za redovne odvoze i odvoze posebnih vrsta otpada
54.	Educirati stanovništvo ,učenike,studente i ostale
55.	Izraditi statistike,količine ,naplata,promjene
56.	Vršiti kontrolu prihoda,troškova
57.	Utvrđivanje broja sabirnih stanica,opremanje istih i održavanje čistoće
58.	Utvrđiti način zbrinjavanja otpada (spaljivanje,termička obrada,zeleni otpad)
59.	Informacija/javni rad /publikacije

POSTOJEĆE STANJE UPRAVLJANJA OTPADOM NA PODRUČJU OPĆINE BANOVIĆI

6. POSTOJEĆE STANJE UPRAVLJANJA OTPADOM NA PODRUČJU OPĆINE

6.1. VRSTE I KOLIČINE OTPADA NA PODRUČJU OPĆINE BANOVIĆI

6.1.1. Vrste otpada koji nastaje na području općine Banovići

Tabela 16. Količina i vrste komunalnog otpada

Vrsta komunalnog otpada	Maseni procenat (%)	Masa (t)
Biološki i lako razgradiv otpad	38 %	4.252
Papir i karton	11 %	1.231
Staklo	3,5 %	391
Plastika	6 %	671
Metali	2 %	223
Limenke	0,8 %	89
Folija	4 %	447
Gume	2 %	223
PET	3,5 %	391
Drvo	0,5 %	55
Tekstil	1,5 %	167
Elektronički otpad	0,2 %	22
Građevinski otpad	6 %	671
Ostali otpad (pepeo šljaka)	21 %	2350

6.1.2. Dnevne količine odvoza kanti i kontejnera sa zapreminskim i masenim prikazom na području općine Banovići

Tabela 17. Prikaz dnevnih količina odvoza kanti i kontejnera sa zapreminskim i masenim vrijednostima

Dani	Broj kontejnera 1,1 m ³ Broj Kanti 0,12 m ³	Zapremina kanti m ³ Zapremina kontejnera m ³	Ukupna zapremina (m ³)	Masa t
Ponedjeljak	147	161	227	58
	550	66		
Utorak	21	24	137	38
	949	113		
Srijeda	127	139	249	52
	920	110		
Četvrtak	39	43	143	36
	840	100		
Petak	127	168	229	57
	510	61		
Subota				
Nedjelja				
UKUPNO:	Sedmični raspored prikupljenih količina sa područja općine Banovići:		Sedmično	221-280
	32 t/dnevno (2,23 kg/stanovniku/dnevno)		Mjesečno	884-1.120
			Godišnje	11.492-14.560

Ukupni kapacitet vozila je 103 m³

6.1.3 Proizvođači otpada iz privrede

Ne postoji jedinstveni katastar privrednih subjekata, te su stoga podaci o proizvođačima otpada iz privrede prikupljeni obilaskom terena, koristeći podatke iz ličnih karti mjesnih zajednica iz općine Banovići, katastra proizvođača otpada u Tuzlanskom kantonu, te registre privrednih subjekata i javnih ustanova dostupne na internetu.

Na ovaj način, na području općine Banovići je identificirano je 283 aktivna pravna subjekta u sistemu upravljanja otpadom kako slijedi:

- 26 javnih institucija i neprofitnih organizacija
- 16 industrijska pogona i postrojenja,
- 5 tržna i poslovna centra,
- 3 banake
- 3 benzinse stanice,
- 4 mesnice,
- 7 automehaničarskih radnji,
- 3 autopraonice
- 2 vulkanizerske radnje
- 1 garaža Litvatrans
- 2 štamparije
- 1 hotel+2 konačišta
- 2 servisa elektronske i elektroničke opreme i uređaja
- 2 fotografske radnje,
- 2 supermarketa,
- 152 trgovinske ,zanatske i uslužne radnje
- 20 trgovina tekstilne,obučarske,neprehrambenih artikala i pekara
- 18 trgovina mješovitih roba,samoposluga,veleprodaja i ugostiteljskih objekata
- 5 privatnih ordinacija (specijalističkih i stomatoloških),
- 5 privatnih apoteke, i
- 2 poljoprivredne apoteke.

Spisak služi samo da se ostvari uvid u vrste i količine otpada koje proizvode pravni subjekti, a koji su u skladu sa Zakonom o upravljanju otpadom (Službene novine FBiH 33/03, 72/09) i Pravilnikom o uvjetima za prijenos obaveza upravljanja otpadom sa proizvođača i prodavača na operatera sistema za prikupljanje otpada (Službene novine FBiH 09/05) dužni razdvajati i odvojeno skladištiti na mjestu nastanka, te sklopiti odgovarajući ugovora ili sporazuma sa ovlaštenim operaterom koji će preuzeti daljnju brigu o otpadu.

Tabela 18. Prikaz industrijskih pogona i postrojenja proizvođača otpada i vrstama otpada, nazivima i šiframa (klasifikacionim brojevima)

Br.	Proizvođač otpada	Vrsta otpada (šifra, naziv)
Industrijski pogoni i postrojenja		
1.	Tekstilna industrija - KONITEX	04 02 Otpad iz tekstilne industrije 15 01 Ambalaža (uključujući odvojeno skupljani komun. ambalažni otpad) 20 01 Odvojeno skupljani sastojci (osim 15 01) (20 01 11 tekstil) 20 03 Ostali komunalni otpad (20 01 21* fluorescentne cijevi i ostali otpad koji sadrži živu, 20 03 01 miješani komunalni otpad, 20 03 07 krupni otpad, 20 03 99 komunalni otpad koji nije specificiran na drugi način.
2.	Tekstilna industrija-Fotex	04 02 Otpad iz tekstilne industrije 15 01 Ambalaža (uključujući odvojeno skupljani komun. ambalažni otpad) 20 01 Odvojeno skupljani sastojci (osim 15 01) (20 01 11 tekstil) 20 03 Ostali komunalni otpad (20 01 21* fluorescentne cijevi i ostali otpad koji sadrži živu, 20 03 01 miješani komunalni otpad, 20 03 07 krupni otpad, 20 03 99 komunalni otpad koji nije specificiran na drugi način)
3.	Erax invest d.o.o	
4.	Elektroremont dd Banovići	12 01 Otpad od oblikovanja i fizičke i mehaničke obrade metala i plastike 13 01 Otpadna hidraulična ulja 13 02 Otpadna ulja za motore, pogonske uređaje i podmazivanje 13 05 Sadržaj iz odvajača ulje/voda 13 07 Otpad od tekućih goriva 15 01 Ambalaža (uključujući odvojeno skupljani komun. ambalažni otpad) 15 02 Apsorbensi, filterski materijali, materijali za upijanje i zaštitna odjeća 16 06 Baterije i akumulatori 19 01 Odvojeno skupljani sastojci (osim 15 01) (20 0110 odjeća, 20 01 26* ulja i masti koji nisu navedeni pod 20 01 25, 20 01 30 sredstva za pranje koja nisu navedena pod 20 01 29, baterije i akumulatori obuhvaćeni pod 16 06 01,16 06 02 ili 16 06 03 i nesortirane baterije i akumulatori koji sadrže ove baterije, 20 01 34 baterije i akumulatori koji nisu navedeni pod 20 01 33 20 01 35* Odbačena električna i elektronska oprema koja nije navedena pod 20 01 21 i 20 01 23 koja sadrži opasne komponente
5.	Banstroj d.o.o Banovići	20 03 01 miješani komunalni 20 01 40 metalni otpad, strugotina
6.	Klima-invest d.o.o Banovići	20 03 01 miješani komunalni 20 01 40 metalni otpad, strugotina
7.	Imus d.o.o.Banovići	20 03 01miješani komunalni - otpad od drveta
8.	Zembas d.o.o Banovići	20 03 01miješani komunalni 20 01 39 otpad od plastike
9.	Nurkovic company- Poslovna zona Sadnice	20 03 01 miješani komunalni o20 01 39 tpad od plastike
10.	RMU-Banovići	14 01 Otpad od oblikovanja i fizičke i mehaničke obrade metala i plastike

		<p>15 01 Otpadna hidraulična ulja 13 02 Otpadna ulja za motore, pogonske uređaje i podmazivanje 13 05 Sadržaj iz odvajača ulje/voda 13 07 Otpad od tekućih goriva 15 01 Ambalaža (uključujući odvojeno skupljani komun. ambalažni otpad) 16 02 Apsorbensi, filterski materijali, materijali za upijanje i zaštitna odjeća 16 06 Baterije i akumulatori 19 01 Odvojeno skupljeni sastojci (osim 15 01) (20 0110 odjeća, 20 01 26* ulja i masti koji nisu navedeni pod 20 01 25, 20 01 30 sredstva za pranje koja nisu navedena pod 20 01 29, baterije i akumulatori obuhvaćeni pod 16 06 01,16 06 02 ili 16 06 03 i nesortirane baterije i akumulatori koji sadrže ove baterije, 20 01 34 baterije i akumulatori koji nisu navedeni pod 20 01 33 20 01 35* Odbačena električna i elektronska oprema koja nije navedena pod 20 01 21 i 20 01 23 koja sadrži opasne komponente 18 01 Odvojeno skupljeni sastojci (osim 15 01) (20 0110 odjeća, 20 01 26* ulja i masti koji nisu navedeni pod 20 01 25, 20 01 30 sredstva za pranje koja nisu navedena pod 20 01 29, baterije i akumulatori obuhvaćeni pod 16 06 01,16 06 02 ili 16 06 03 i nesortirane baterije i akumulatori koji sadrže ove baterije, 20 01 34 baterije i akumulatori koji nisu navedeni pod 20 01 33 17 01 35* Odbačena električna i elektronska oprema koja nije navedena pod 20 01 21 i 20 01 23 koja sadrži opasne komponente</p>
11.	Konexija d.o.o. Banovići	<p>20 03 01 miješani komunalni 20 01 40 metalni otpad, strugotina</p>
12.	Termo-glas	<p>20 03 01 miješani komunalni 20 01 40 metalni otpad, 20 01 02 strugotina od stakla, lomljeno staklo</p>
Tržni i poslovni centri		
1.	Robot	15 01 Ambalaža (uključujući odvojeno skupljani komun. ambalažni otpad)
2.	Bingo	20 01 odvojeno skupljeni sastojci (osim 15 01) (20 01
3.	Belamionix	21* fluorescentne cijevi i ostali otpad koji sadrži živu)
4.	Piemonte	20 01 35* Odbačena električna i elektronska oprema koja nije navedena
5.	Comercijal – Ekonomik	pod 20 01 21 i 20 01 23 koja sadrži opasne komponente 20 01 36 Odbačena električna i elektronska oprema koja nije navedena pod 20 01 21 i 20 01 23 20 03 ostali komunalni otpad (20 01 08 biorazgradivi otpad iz kuhinja i kantina, 20 01 21* fluorescentne cijevi i ostali otpad koji sadrži živu, 20 03 01 miješani komunalni otpad, 20 03 07 krupni otpad, 20 03 99 komunalni otpad koji nije specificiran na drugi način)
Banke		
1.	Raiffeisen bank (1 podružnica)	15 01 Ambalaža (uključujući odvojeno skupljani komun. ambalažni otpad) 20 01 odvojeno skupljeni sastojci (osim 15 01) (20 01 21* fluorescentne
2.	NLB Tuzlanska banka(1 podružnica)	cijevi i ostali otpad koji sadrži živu) 20 01 35* Odbačena električna i elektronska oprema koja nije navedena
3.	Sberbank (1 podružnica)	pod 20 01 21 i 20 01 23 koja sadrži opasne komponente

		20 01 36 Odbačena električna i elektronska oprema koja nije navedena pod 20 01 21 i 20 01 23 20 03 ostali komunalni otpad (20 0108 biorazgradivi otpad iz kuhinja i kantina, 20 01 21* fluorescentne cijevi i ostali otpad koji sadrži živu, 20 03 01 miješani komunalni otpad, 20 03 07 krupni otpad, 20 03 99 komunalni otpad koji nije specificiran na drugi način)
Caffe restorani		
1.	Ukupan broj ugostiteljskih objekata 152	20 03 ostali komunalni otpad (20 0108 biorazgradivi otpad iz kuhinja i kantina, 20 01 21* fluorescentne cijevi i ostali otpad koji sadrži živu, 20 03 01 miješani komunalni otpad, 20 03 07 krupni otpad, 20 03 99 komunalni otpad koji nije specificiran na drugi način
Benzinske stanice		
1.	Hifa-OSKOVA	15 01 Ambalaža (uključujući odvojeno skupljani komun. ambalažni otpad) 15 02 Apsorbensi, filterski materijali, materijali za upijanje i zaštitna odjeća 16 06 Baterije i akumulatori 16 07 Otpad od čišćenja spremnika za prijevoz i skladištenje 17 08 Otpad iz uređaja za obradu otpadnih voda koji nije specificiran na drugi način 20 03 Ostali komunalni otpad (20 01 21* fluorescentne cijevi i ostali otpad koji sadrži živu, 20 03 01 miješani komunalni otpad, 20 03 07 krupni otpad, 20 03 99 komunalni otpad koji nije specificiran na drugi način)
2.	Hifa-STADION	
3.	Energopetrol,	
Mesnice		
1.	Mesara-PODRINJKA	02 01 Otpad iz poljoprivrede, vrtlarstva, proizvodnje vodenih kultura, šumarstva, lova i ribarstva 02 02 Otpad od pripremanja i prerade mesa, ribe i drugih namirnica životinjskog porijekla 15 01 Ambalaža, uključujući odvojeno skupljani komun. ambalažni otpad, 20 03 Ostali komunalni otpad (20 03 01 miješani komunalni otpad, 20 03 07 krupni otpad, 20 03 99 komunalni otpad koji nije specificiran na drugi način)
2.	Mesara -BAJRA	
3.	Mesara -ROBOT	
4.	Mesara -BELAMIONIX-Semić	
Autopraonice, automehaničari, vulkanizeri		
1.	Tehnički POZDER d.o.o	16 01 Otpad od oblikovanja i fizičke i mehaničke obrade metala i plastike 17 01 Otpadna hidraulična ulja 13 02 Otpadna ulja za motore, pogonske uređaje i podmazivanje 13 05 Sadržaj iz odvajača ulje/voda 13 07 Otpad od tekućih goriva 15 01 Ambalaža (uključujući odvojeno skupljani komun. ambalažni otpad) 18 02 Apsorbensi, filterski materijali, materijali za upijanje i zaštitna odjeća 01 Stara vozila iz različitih načina prevoza (uključujući necestovna sredstva) i otpad od rastavljanja starih vozila i održavanja vozila (osim 13,14,16 06 i 16 08) 16 06 Baterije i akumulatori 18 01 Odvojeno skupljeni sastojci (osim 15 01) (20 0110 odjeća, 20 01 26* ulja i masti koji nisu navedeni pod 20 01 25, 20 01 30 sredstva za pranje koja nisu navedena pod 20 01 29, baterije i akumulatori obuhvaćeni pod 16 06
2.	Tehnički pregled – REMIS,OSIGURANJE	
3.	Autoservis Automeh. LISKOTRAL	
4.	Autoservis Automehaničar Đerzić	
5.	Autoservis Automeh. ELKO	
6.	Autoservis -MERIS	
7.	Autoservis, Automeh. KU-HA	
8.	Autoservis, Automeh. HIDIĆ	
9.	Autolimar, lakirer HIDIĆ	
10.	Vulkanizer, LISKOTRAL	

11.	Vulkan. i autopraonica MH	01,16 06 02 ili 16 06 03 i nesortirane baterije i akumulatori koji sadrže ove baterije, 20 01 34 baterije i akumulatori koji nisu navedeni pod 20 01 33 16 01 35* Odbačena električna i elektronska oprema koja nije navedena pod 20 01 21 i 20 01 23 koja sadrži opasne komponente.
12.	Autopraonica -ČEHAJA	
13.	Autopraonica, ROBOT	
14.	Autopraonica HIFA	
15.	LITVATRANS-ova garaža	
Štamparije		
1.	Rizvić Comerc	08 03 Otpad od proizvodnje, formulacije, prodaje i primjene tiskarskih boja 15 01 Ambalaža (uključujući odvojeno skupljani komun. ambalažni otpad) 15 01 Ambalaža (uključujući odvojeno skupljani komun. ambalažni otpad) 20 01 Odvojeno skupljani sastojci (osim 15 01) (20 0101 papir i karton, 20 01 21* fluorescentne cijevi i ostali otpad koji sadrži živu, 20 01 27* boje, tinta, ljepila i smole koje sadrže opasne materije, 20 01 28 boje, tinta, ljepila i smole koje nisu navedene pod 20 01 27) 20 01 35* Odbačena električna i elektronska oprema koja nije navedena pod 20 01 21 i 20 01 23 koja sadrži opasne komponente 20 01 36 Odbačena električna i elektronska oprema koja nije navedena pod 20 01 21 i 20 01 20 03 ostali komunalni otpad (20 01 08 biorazgradivi otpad iz kuhinja i kantina, 20 01 21* fluorescentne cijevi i ostali otpad koji sadrži živu, 20 03 01 miješani komunalni otpad, 20 03 07 krupni otpad, 20 03 99 komunalni otpad koji nije specificiran na drugi način)
2.	Print studio	
Hoteli		
1.	Hotel ZLAČA	15 01 Ambalaža (uključujući odvojeno skupljani komun. ambalažni otpad) 20 03 Ostali komunalni otpad (20 01 08 biorazgradivi otpad iz kuhinja i kantina, 20 01 21* fluorescentne cijevi i ostali otpad koji sadrži živu, 20 03 01 miješani komunalni otpad)
2.	PRENOČIŠTE BRANA	
Servisi elektronske i elektroničke opreme i uređaja		
1.	Vl. Dženo Hasanbegović	15 01 Ambalaža (uključujući odvojeno skupljani komun. ambalažni otpad) 16 02 Otpad iz električne i elektronske opreme 20 01 Odvojeno sakupljeni sastojci (osim 15 01) (20 01 21* fluorescentne cijevi i ostali otpad koji sadrži živu, 20 01 23* odbačena oprema koja sadrži fluoro-hlorougljovodonike, 20 01 36 odbačena električna i elektronska oprema koja nije navedena pod 20 01 21 i 20 01 23) 20 03 Ostali komunalni otpad (20 03 01 miješani komunalni otpad)
Fotografske radnje		
1.	FOTO RIZVIĆ	09 01 Otpad iz fotografske industrije (09 01 01*- 09 01 99) 15 01 Ambalaža (uključujući odvojeno skupljani komun. ambalažni otpad) 20 01 Odvojeno skupljani sastojci (osim 15 01) (20 01 17* fotografske hemikalije) 20 01 35* Odbačena električna i elektronska oprema koja nije navedena pod 20 01 21 i 20 01 23 koja sadrži opasne komponente 20 01 36 Odbačena električna i elektronska oprema koja nije navedena pod 20 01 21 i 20 01 23 20 03 ostali komunalni otpad (20 01 08 biorazgradivi otpad iz kuhinja i kantina, 20 01 21* fluorescentne cijevi i ostali otpad koji sadrži živu, 20 03 01 miješani komunalni otpad, 20 03 07 krupni otpad, 20 03 99 komunalni otpad koji nije specificiran na drugi način)
2.	PRINT-STUDIO	

Supermarketi		
1.	Konzum	15 01 Ambalaža (uključujući odvojeno skupljani komun. ambalažni otpad)
2.	Piemonte	20 01 Odvojeno skupljeni sastojci (osim 15 01) (20 01 01 papir, 20 01 02
3.	Bingo	staklo, 20 01 21* fluorescentne cijevi i ostali otpad koji sadrži živu, 20 01 39
4.	Redex	plastika, 20 01 35* odbačena električna i elektronska oprema)
5.	Robot	20 03 ostali komunalni otpad (20 03 01 miješani komunalni otpad, 20 03 02 otpad s pijaca, 20 03 07 krupni otpad, 20 03 99 komunalni otpad koji nije specificiran na drugi način)
Sportski tereni		
1.	Fudbalski teren-Budućnost	02 01 Otpad iz poljoprivrede, vrtlarstva, proizvodnje vodenih kultura, šumarstva, lova i ribarstva 15 01 Ambalaža (uključujući odvojeno skupljani komun. ambalažni otpad) 20 02 Otpad iz vrtova i parkova (uključujući otpad sa groblja)
Privatne ordinacije		
1.	Privatna specijalist. ordin. "dr. Izet Hasanović"	15 01 Ambalaža (uključujući odvojeno skupljani komun. ambalažni otpad) 18 01 Otpad od njege novorođenčadi, dijagnosticanja,
2.	Privatna ordinacija "dr Redžiba Šiljić Sagdati"	liječenja ili prevencije bolesti kod ljudi 20 01 odvojeno skupljeni sastojci (osim 15 01) (20 01
3.	Privatna specijalistička ordinacija "Dr. Brigić"	21* fluorescentne cijevi i ostali otpad koji sadrži živu) 20 01 35* Odbačena električna i elektronska oprema
4.	Privatna specijalist. ordin. "dr Ermina Mujić"	koja nije navedena pod 20 01 21 i 20 01 23 koja sadrži opasne komponente
5.	Privatna stomatološka ordinacija "dr.Enver Brigić"	20 01 36 Odbačena električna i elektronska oprema koja nije navedena pod 20 01 21 i 20 01 23
6.	Privatna stomatološka ordinacija-dr Dževad Tepić	20 03 ostali komunalni otpad (20 0108 biorazgradivi otpad iz kuhinja i kantina, 20 01 21* fluorescentne cijevi
7.	Privatna stomatol. Ordin. "Dr.Emina Golić"	i ostali otpad koji sadrži živu, 20 03 01 miješani komunalni otpad, 20 03 07 krupni otpad, 20 03 99
8.	Privatna specijalist. ordin. dr. Mujić Muhamed i Sanjin iz Zavidovića	komunalni otpad koji nije specificiran na drugi način)
Apoteke		
1.	PZU „ MEDEX_FARM ogranak Centar"	07 05 Otpad od proizvodnje, formulacije, primjene i prodaje farmaceutika 15 01 Ambalaža (uključujući odvojeno skupljani komun. ambalažni otpad)
2.	PZU "MEDEX_FARM", Zanatski	18 01 Otpad od njege novorođenčadi, dijagnosticanja, liječenja ili prevencije bolesti kod ljudi
3.	PZU "MEDEX_FARM, Direkcija	20 01 Odvojeno skupljeni sastojci (osim 15 01) (20 01 21* fluorescentne cijevi i ostali otpad koji sadrži živu, 20 01 31* citotoksici i citostatici)
4.	PA "TUZLA_FARM, Centar	20 01 odvojeno skupljeni sastojci (osim 15 01) (20 01 21* fluorescentne
5.	PA "ROSE" _HANKE	cijevi i ostali otpad koji sadrži živu)
6.	PA "ROSE" Treštenica	20 01 35* Odbačena električna i elektronska oprema koja nije navedena pod 20 01 21 i 20 01 23 koja sadrži opasne komponente
7.	PA "Medisan", Banovići selo	20 01 36 Odbačena električna i elektronska oprema koja nije navedena pod 20 01 21 i 20 01 23 20 03 ostali komunalni otpad (20 0108 biorazgradivi otpad iz kuhinja i kantina, 20 01 21* fluorescentne cijevi i ostali otpad koji sadrži živu, 20 03 01 miješani komunalni otpad, 20 03 07 krupni otpad, 20 03 99 komunalni

		otpad koji nije specificiran na drugi način)
Poljoprivredne apoteke		
1.	ČIMEX- Borac	06 10 Otpad od PFDU azotnih hemikalija, azotnih hemijskih procesa i proizvodnje gnojiva
2.	FLORABELA- Pijaca	06 13 Otpad od ostalih procesa anorganske hernije koji nisu specificirani na drugi način
3.	KVIBEK- Zanatski centar	07 04 Otpad od proizvodnje, formulacije, prodaje i primjene proizvoda za zaštitu biljaka (osim 02 0108 i 02 0109), agensa za zaštitu drveta (osim 03 02) i drugih biocida 15 01 Ambalaža (uključujući odvojeno skupljani komun. ambalažni otpad) 20 01 odvojeno skupljeni sastojci (osim 15 01) (20 01 21* fluorescentne cijevi i ostali otpad koji sadrži živu) 20 01 35* Odbačena električna i elektronska oprema koja nije navedena pod 20 01 21 i 20 01 23 koja sadrži opasne komponente 20 01 36 Odbačena električna i elektronska oprema koja nije navedena pod 20 01 21 i 20 01 23 20 03 ostali komunalni otpad (20 0108 biorazgradivi otpad iz kuhinja i kantina, 20 01 21* fluorescentne cijevi i ostali otpad koji sadrži živu, 20 03 01 miješani komunalni otpad, 20 03 07 krupni otpad, 20 03 99 komunalni otpad koji nije specificiran na drugi način)

6.1.4 Proizvođači otpada - javne institucije

Na području općine Banovići prisutan je manji broj javnih ustanova koje se smatraju značajnim proizvođačem otpada. Za potrebe sagledavanja stanja sačinjen je popis koristeći podatke prikupljene terenskim obilaskom i raspoloživih relevantnih web stranica.

Popisom je identificirano prisustvo 26 institucija javne administracije na svim nivoima:

- 5 zavoda, uprave, pošte
- 2 institucije kulture
- 8 obrazovnih institucija (srednje škole, osnovne škole i vrtići, centri)
- 1 zdravstvenih ustanova od čega JZU Dom zdravlja Banovići ima 11 područnih ambulanti
- 1 veterinarska ambulanta
- 7 apoteka
- 1 groblje gradsko i 60 mjesnih mezarja
- 1 pijaca
- parkovske površine i sportski tereni

Tabela 19. Prikaz proizvođača otpada javnih institucija sa vrstama, nazivima i klasifikacionim oznakama

R.br.	Proizvođač otpada	Vrsta otpada
1.	Općinski sud u Banovićima -Banovići	oprema koja nije navedena pod 20 01 21 i 20 01 23
2.	Općina Banovići- Banovići	20 03 ostali komunalni otpad (20 0108 biorazgradivi otpad iz kuhinja i kantina, 20 01 21* fluorescentne cijevi i ostali otpad koji sadrži živu, 20 03 01 miješani komunalni otpad, 20 03 07 krupni otpad, 20 03 99 komunalni otpad koji nije specificiran na drugi način)
Zavodi		

1.	Kantonalni zavod zdravstvenog osiguranja – poslovnica Banovići	15 01 Ambalaža (uključujući odvojeno skupljani komunalni ambalažni otpad) 20 01 odvojeno skupljani sastojci (osim 15 01) (20 01 21* fluorescentne cijevi i ostali otpad koji sadrži živu)
2.	Porezna uprava Federacija – poslovna jedinica Banovići	20 01 35* Odbačena električna i elektronska oprema koja nije navedena pod 20 01 21 i 20 01 23 koja sadrži opasne komponente
3.	Pošta-Banovići	20 01 36 Odbačena električna i elektronska oprema koja nije navedena pod 20 01 21 i 20 01 23 20 03 ostali komunalni otpad (20 0108 biorazgradivi otpad iz kuhinja i kantina, 20 01 21* fluorescentne cijevi i ostali otpad koji sadrži živu, 20 03 01 miješani komunalni otpad, 20 03 07 krupni otpad, 20 03 99 komunalni otpad koji nije specificiran na drugi način)
Javne ustanove i preduzeća		
1.	Kantonalna javna ustanova Zaštićeni pejzaž "Konjuh"	15 01 Ambalaža (uključujući odvojeno skupljani komunalni ambalažni otpad) 20 01 odvojeno skupljani sastojci (osim 15 01) (20 01 21* fluorescentne cijevi i ostali otpad koji sadrži živu)
2.	Služba za zapošljavanje TK-a poslovnica Banovići	20 01 35* Odbačena električna i elektronska oprema koja nije navedena pod 20 01 21 i 20 01 23 koja sadrži opasne komponente
3.	JP „Konunalno“ Banovići	20 01 36 Odbačena električna i elektronska oprema koja nije navedena pod 20 01 21 i 20 01 23 20 03 ostali komunalni otpad (20 01 08 biorazgradivi otpad iz kuhinja i kantina, 20 01 21* fluorescentne cijevi i ostali otpad koji sadrži živu, 20 03 01 miješani komunalni otpad, 20 03 07 krupni otpad, 20 03 99 komunalni otpad koji nije specificiran na drugi način)
4.	JP „Vodovod i kanalizacija“ Banovići	15 01 Ambalaža (uključujući odvojeno skupljani komunalni ambalažni otpad) 20 01 odvojeno skupljani sastojci (osim 15 01) (20 01 21* fluorescentne cijevi i ostali otpad koji sadrži živu) 20 01 35* Odbačena električna i elektronska oprema koja nije navedena pod 20 01 21 i 20 01 23 koja sadrži opasne komponente 20 01 36 Odbačena električna i elektronska oprema koja nije navedena pod 20 01 21 i 20 01 23 20 03 ostali komunalni otpad (20 01 08 biorazgradivi otpad iz kuhinja i kantina, 20 01 21* fluorescentne cijevi i ostali otpad koji sadrži živu, 20 03 01 miješani komunalni otpad, 20 03 07 krupni otpad, 20 03 99 komunalni otpad koji nije specificiran na drugi način)
5.	JU.Centar za Socijalni rad-Banovići	15 01 Ambalaža (uključujući odvojeno skupljani komunalni ambalažni otpad) 20 01 odvojeno skupljani sastojci (osim 15 01) (20 01 21* fluorescentne cijevi i ostali otpad koji sadrži živu) 20 01 35* Odbačena električna i elektronska oprema koja nije navedena pod 20 01 21 i 20 01 23 koja sadrži opasne komponente, 20 01 36 Odbačena električna i elektronska oprema koja nije navedena pod 20 01 21 i 20 01 23 20 03 ostali komunalni otpad (20 0108 biorazgradivi otpad iz kuhinja i kantina, 20 01 21* fluorescentne cijevi i ostali otpad koji sadrži živu, 20 03 01 miješani komunalni otpad, 20 03 07 krupni otpad, 20 03 99 komunalni otpad koji nije specificiran na drugi način)

Institucije kulture		
1.	Centar za kulturu i informisanje Banovići	20 01 35* Odbačena električna i elektronska oprema koja nije navedena pod 20 01 21 i 20 01 23 koja sadrži opasne komponente
2.	Bosanski kulturni centar-Banovići	20 01 36 Odbačena električna i elektronska oprema koja nije navedena pod 20 01 21 i 20 01 23
3.	JU BIBLIOTEKA -Banovići	20 03 ostali komunalni otpad (20 0108 biorazgradivi otpad iz kuhinja i kantina, 20 01 21* fluorescentne cijevi i ostali otpad koji sadrži živu, 20 03 01 miješani komunalni otpad, 20 03 07 krupni otpad, 20 03 99 komunalni otpad koji nije specificiran na drugi način)
Obrazovne ustanove		
1.	SREDNJA MJEŠOVITA ŠKOLA -BANOVIĆI	15 01 Ambalaža (uključujući odvojeno skupljani komunalni ambalažni otpad)
2.	O.Š. SEONA	20 01 odvojeno skupljeni sastojci (osim 15 01) (20 01 21* fluorescentne cijevi i ostali otpad koji sadrži živu)
3.	O.Š. Banovići Selo	
4.	O.Š. Treštenica	20 01 35* Odbačena električna i elektronska oprema koja nije navedena pod 20 01 21 i 20 01 23 koja sadrži opasne komponente
5.	O.Š. Banovići	20 01 36 Odbačena električna i elektronska oprema koja nije navedena pod 20 01 21 i 20 01 23
6.	OŠ Grivice	20 03 ostali komunalni otpad (20 0108 biorazgradivi otpad iz kuhinja i kantina, 20 01 21* fluorescentne cijevi i ostali otpad koji sadrži živu, 20 03 01 miješani komunalni otpad, 20 03 07 krupni otpad, 20 03 99 komunalni otpad koji nije specificiran na drugi način)
7.	JU Dječije obdanište Banovići	
8.	Centar za obrazovanje odraslih "EDUKON"	
Zdravstvene ustanove		
1.	JZU DOM ZDRAVLJA BANOVIĆI (11 područnih ambulanti)	15 01 Ambalaža (uključujući odvojeno skupljani komunalni ambalažni otpad) 15 02 Apsorbensi, filterski materijali, materijali za upijanje i zaštitna odjeća 18 01 Otpad od njege novorođenčadi, dijagnosticiranja, liječenja ili prevencije bolesti kod ljudi 20 01 odvojeno skupljeni sastojci (osim 15 01) (20 01 21* fluorescentne cijevi i ostali otpad koji sadrži živu) 20 01 35* Odbačena električna i elektronska oprema koja nije navedena pod 20 01 21 i 20 01 23 koja sadrži opasne komponente 20 01 36 Odbačena električna i elektronska oprema koja nije navedena pod 20 01 21 i 20 01 23 20 03 ostali komunalni otpad (20 0108 biorazgradivi otpad iz kuhinja i kantina, 20 01 21* fluorescentne cijevi i ostali otpad koji sadrži živu, 20 03 01 miješani komunalni otpad, 20 03 07 krupni otpad, 20 03 99 komunalni otpad koji nije specificiran na drugi način)
Veterinarske ustanove		
1.	Veterinarska ambulanta –„LITVA-VET *"	15 01 Ambalaža (uključujući odvojeno skupljani komunalni ambalažni otpad) 15 02 Apsorbensi, filterski materijali, materijali za upijanje i zaštitna odjeća 18 02 Otpad od istraživanja, dijagnosticiranja, liječenja ili prevencije bolesti u životinja 20 01 odvojeno skupljeni sastojci (osim 15 01) (20 01 21* fluorescentne

		<p>cijevi i ostali otpad koji sadrži živu)</p> <p>20 01 35* Odbačena električna i elektronska oprema koja nije navedena pod 20 01 21 i 20 01 23 koja sadrži opasne komponente</p> <p>20 01 36 Odbačena električna i elektronska oprema koja nije navedena pod 20 01 21 i 20 01 23</p> <p>20 03 ostali komunalni otpad (20 0108 biorazgradivi otpad iz kuhinja i kantina, 20 01 21* fluorescentne cijevi i ostali otpad koji sadrži živu, 20 03 01 miješani komunalni otpad, 20 03 07 krupni otpad, 20 03 99 komunalni otpad koji nije specificiran na drugi način)</p>
Groblja		
1.	Gradsko groblje(staro,novo)	20 02 Otpad iz vrtova i parkova (uključujući otpad sa groblja)
2.	60 mjesnih mezarja, grobalja	
Pijace		
1.	JP"KOMUNALNO"Tržnice – Pijaca Banovići	<p>15 01 Ambalaža (uključujući odvojeno skupljani komunalni ambalažni otpad)</p> <p>20 01 Odvojeno skupljani sastojci (osim 15 01) (2001 21* fluorescentne cijevi i ostali otpad koji sadrži živu)</p> <p>20 03 Ostali komunalni otpad (20 03 01 miješani komunalni otpad, 20 03 02 otpad s pijaca)</p>
Parkovi		
1.	JP"KOMUNALNO"- Park - parkovske površine u općini Banovići: - Mali park (dio) 119MBB - Mali park (10.Septembar - Park Centralni - Zelene površine u gradu	20 02 Otpad iz vrtova i parkova (uključujući otpad sa groblja)
Sportski tereni		
1.	Stadion "Budućnost"	<p>15 01 Ambalaža (uključujući odvojeno skupljani komunalni ambalažni otpad)</p> <p>20 01 Odvojeno skupljani sastojci (osim 15 01) (20 01 21* fluorescentne cijevi i ostali otpad koji sadrži živu)</p> <p>20 02 Otpad iz vrtova i parkova (uključujući otpad sa groblja)</p> <p>20 03 Ostali komunalni otpad (20 03 01 miješani komunalni otpad)</p>
2.	Pomoćni nogometni teren Budućnost	

6.1.5. Količine zelenog otpada sa javnih površina koji nastaje na području općine

Količine otpada sa zelenih površina su beznačajne i nebitne za ovaj Plan, a prikupljaju se i odvoze o trošku Općine kroz Plan i program održavanja javnih površina i komunalne higijene na području općine Banovići, kao i otpad iz izbjegličkih naselja i sa divljih deponija.

6.1.6. Količine specijalnog otpada

Specijalni otpad na općini Banovići se stvara, ali se ne znaju njegove tačne količine. U ovu vrstu otpada spadaju: opasni otpad iz domaćinstava, medicinski otpad, otpad životinjskog porijekla, električni i elektronički otpad, otpadna ulja i drugi zauljeni otpad, stara vozila, otpadne gume, otpadne baterije i akumulatori, krupni otpad, građevinski i inertni otpad, otpadni mulj iz uređaja za pročišćavanje otpadnih voda i otpad iz poljoprivrede i šumarstva.

Svi privredni subjekti na području općine Banovići trebaju sami zbrinjavati ovu vrstu otpada sa ovlaštenim firmama koje su registrirane za obavljanje te djelatnosti.

6.2 POSTOJEĆI KAPACITETI ZA PRIKUPLJANJE I ODVOZ OTPADA

6.2.1. Opremljenost za pružanje usluge prikupljanja i odvoza otpada

Tabela 20. Prikaz tipova, vrste i kapaciteta autosmećara po turi sa troškovima

Tip, vrsta i kapacitet vozila	Ponedjeljak	Utorak	Srijeda	Četvrtak	Petak	Trošak (KM)	Struktura troška
Man – 26 22 m ³	3	0	0	0	3	195	Gorivo i mazivo HTZ oprema Amortizacija 1 vozač 2 NK radnika
	154	159	147	0	160		
Man – 12 10m ³	1	0	1	0	2	188	
	76	79	73	0	80		
Man– 310 22 m ³	0	3	6	8	0	195	
	240	290	300	280	0		
Mercedes 22 m ³	76	4	66	12	50	203	
	140	310	280	330	290		
Renault 19m ³	67	14	54	19	72	192	
	90	160	120	230	60		
Iveco 8m ³	3	0	2	0	3	184	
	154	159	147	0	160		

U okviru djelatnosti odvoza otpada JP "Komunalno" d.o.o. Banovići stalno radi 8 NK radnika u jednoj smjeni radnim danima, a raspoloživi kapaciteti su iskorišteni 100%. Za potrebe rada na kamionu za kontejnere angažirano je 6 vozača.

Na području općine locirano je:

- 166 kontejnera od 1,1m³.
- 1.821 PVC kanti za smeće od 120 l isto toliko bačvi od 200 l

Sve posude su raspoređene kod korisnika i nema posuda u rezervi.

U narednoj tabeli su prikazana vozila koja su bila na raspolaganju za odvoz otpada u 2020. godini.

Tabela 21. Vozila za odvoz otpada

Naziv i vrsta vozila	Komad	Kapacitet (m3)
Man – 26	1	22
Man – 12	1	10
Man– 310	1	22
Mercedes	1	22
Renault	1	19
Iveco	1	8

6.2.2 Program odvoza i deponovanja komunalnog otpada na području općine

Plan i program prikupljanja odvoza i deponovanja komunalnog otpada izrađuje se svake godine na osnovu kapaciteta vozila i posuda za privremeno odlaganje na bazi 4 odvoza mjesečno u seoskim mjesnim zajednicama, dok se otpad u gradskim mjesnim zajednicama prikuplja i odvozi svakim radnim danom zbog nedostatka posuda za privremeno odlaganje kao i zbog nedostatka prostora za njihovo postavljanje, tako da je povećanim brojem odvoza to riješeno.

6.2.3 Program odvoza krupnog otpada

Na području općine Banovići ne postoji program odvoza krutog i kabastog otpada. JP Komunalno d.o.o. Banovići je u prethodnom period samostalno i po zahtjevu obezbjeđivalo kontejner zainteresirnim licima i tako prikupljeni otpad odvezio na deponiju.

6.2.4 Građevinski i inertni otpad

Na području općine Banovići ne postoji program odvoza građevinskog i internog otpada. JP Komunalno d.o.o. Banovići je u prethodnom period samostalno i po zahtjevu obezbjeđivalo kontejner zainteresiranim licima i tako prikupljeni otpad odvezio na deponiju.

6.2.5 Sakupljanje specijalnog otpada

Općina Banovići nije nadležna za zbrinjavanje specijalnog otpada. Za zbrinjavanje ove vrste otpada u koji spada: opasni otpad iz domaćinstava, medicinski otpad, otpad životinjskog porijekla, električni i elektronički otpad, otpadna ulja i drugi zauljeni otpad, stara vozila, otpadne gume, otpadne baterije i akumulatori, krupni otpad, građevinski i inertni otpad, otpadni mulj iz uređaja za pročišćavanje otpadnih voda i otpad iz poljoprivrede i šumarstva, odgovorni su oni koji ga stvaraju.

Veliki dio specijalnog otpada iz domaćinstava završava u miješanom otpadu i odlaže se na deponiji na PK Čubrić. Dodatni problem je što se i u miješanom otpadu privrednih subjekata, takođe, nađu velike količine njihovog specijalnog otpada koji se odlaže na deponiju. Prema odgovorima iz provedene ankete, medicinski otpad, otpadna ulja i drugi zauljeni otpad i hemijski otpad zbrinjavaju firme koje su ovlaštene za tu vrstu otpada.

6.3 POSTOJEĆA INFRASTRUKTURA ZA UPRAVLJANJE KOMUNALNIM OTPADOM

6.3.1 Deponija

Od 1994. godine otpad se odlaže na deponiju u okviru PK Čubrić, udaljene oko 6 km od grada. U 2009. godini odlaganje komunalnog otpada se takođe vršilo na istoj lokaciji, obzirom da mnoga pitanja oko odlaganja komunalnog otpada nisu bila riješena (regionalna deponija, lokacija za izgradnju deponija u Banovićima i drugo). Deponija na PK Čubrić nije ograđena, na istoj se ne vrši nikakva selekcija otpada po svojstvu vrsti, agregatnom stanju sl. Podna površina deponije nije pripremljena za deponovanje komunalnog otpada (nepropusnost i otpornost na štetno djelovanje deponovanog otpada). Deponija je neopremljena da spriječi rasipanje otpada, širenje prašine, mirisa i druge emisije, nastajanje i gašenje požara.

6.3.2 Selektivno odlaganje otpada

Trenutno se na području općine Banovići ne vrši selekcija otpada. Sav otpad iz domaćinstava i privrednih subjekata završava na deponiji, a jedan dio papira i plastike se spaljuje što posredno izaziva štetu po okoliš.

6.3.3 Operateri i firme koje su uključene u selekciju otpada i recikliranje

Na području općine Banovići ne postoje firme koje se bave selektivnim sakupljanjem otpada.

6.4 FINANSIRANJE SISTEMA UPRAVLJANJA OTPADOM

(Ostvarenje prihoda i rashoda)

Tabela 22. Prikaz prihoda JP Komunalno-PLAN 2021.godinu

R.Br.	OPIS PRIHODA	PLAN 2021. GODINA
1.	Prihod od odvoza smeća – pravna lica	445.000,00
2.	Prihod od odvoza smeća – domaćinstva	320.000,00
3.	Prihodi od ostalih raznih usluga	14.000,00
4.	Prihod od pijace	8.000,00
5.	Prihod od zimske službe	145.549,00
6.	Prihod od održavanja čistoće grada	244.148,00
7.	Prihod od održavanja gradskog groblja	34.000,00
8.	Prihod od administrativnih usluga	2.000,00
9.	Prihod od ugovorenih radova za Općinu	110.303,00
10.	Prihod od naplate parkinga	97.000,00
11.	Prihodi od prodaje učinaka na domaćem tržištu (1 do 10)	1.420.000,00
12.	Prihodi od finansiranja stučnog osposobljavanja volontera	6.000,00
13.	Prihodi od donacija	70.000,00
14.	Prihodi od kamata	1.000,00

15.	Ostali prihodi	1.000,00
16.	Prihod od naplaćenih sudskih troškova	5.000,00
17.	Prihodi iz ranijih godina	-
18.	Ukupni prihodi	1.503.000,00

U 2021. godini planiran je prihod od usluga sakupljanja, odvoza i deponovanja komunalnog otpada fizičkim i pravnim licima u iznosu od 765.000 KM.

U 2021. godini planiran je prihod od obavljanja usluga zimske službe u ukupnom iznosu od 145.549 KM, isti kao i prethodne godine. Planirano je da preduzeće bude u stanju pripravnosti i radnom angažmanu od 01.01.-15.03.2020. godine, te od 15.11.-31.12.2020. godine. U zavisnosti od vremenskih uslova i radnog angažmana, preduzeće može ostvariti različite iznose prihoda.

U 2021. godini planiran je prihod od pijačnih usluga u ukupnom iznosu od 8.000 KM. Preduzeće upravlja samo dijelom gradske pijace na površini od 1355 m², od čega je jedna trećina natkrivenog prostora.

Što se tiče prihoda od održavanja čistoće i održavanja javnih površina za 2021. godinu planiran je ukupan iznos od 244.148 KM, na istom nivou kao i prethodne godine.

U 2021. godini planiran je prihod od ostalih raznih usluga u ukupnom iznosu od 14.000 KM, a odnosi se na usluge rada radnih mašina i vozila Mašinskog parka prema narudžbama kupaca.

U 2021. godini planiran je prihod od održavanja gradskog groblja/mezarja u ukupnom iznosu od 34.000 KM.

U 2021. godini planiran je prihod od naplate parkinga u ukupnom iznosu od 97.000 KM, što je na približno istom nivou kao za prethodnu godinu.

U 2021. godini planiran je prihod od administrativnih usluga u ukupnom iznosu od 2.000 KM, a odnosi se na prijavne i odjavne takse fizičkih i pravnih lica sa usluga sakupljanja, odvoza i deponovanja komunalnog otpada.

U 2021. godini planiran je prihod od ugovorenih radova za Općinu u ukupnom iznosu od 110.303 KM, kao i prethodne godine, a odnosi se na ljetno održavanje cesta na području općine Banovići.

Ostali planirani prihodi su na približno istom nivou kao i ostvareni u prošloj godini. [Ukupni prihodi u 2021. godini planirani su u ukupnom iznosu od 1.503.000 KM \(tabela 22\).](#)

6.4.1 Plaćanje odvoza otpada i raspodjela sredstava

a/ Fizička lica

Odvoz otpada fizičkim licima u MZ Grad II, Grad III obračunava se po broju članova u domaćinstvu.

Tabela 23. Prikaz kategorija korisnika sa cijenama za odvoz smeća

Red. broj	Kategorija korisnika	Cijena sa PDV-om (KM/članu) u 2012.godini	Novo cijene sa PDV-om (KM/članu)	%
1.	Fizička lica/domaćinstvu u MZ Grad I, Grad II i Grad III	1,71	2,05	20%

Napomena: Obračun odvoza smeća bez obzira na broj članova u domaćinstvu ne može biti manji od 4,00km sa PDV-om niti može biti veći od 10,00 KM sa PDV-om po jednom domaćinstvu.

b/ Fizička lica

Odvoz smeća fizičkim licima u prigradskim MZ obračunava se po domaćinstvu.

Tabela 24. prikaz kategorija korisnika sa cijenama

Red. broj	Kategorija korisnika	Cijena sa PDV-om (KM/članu) u 2012.godini	Novo cijene sa PDV-om (KM /članu)	%
1.	Fizička lica /domaćinstva u MZ Banovići Selo, Omazići, Treštenica, Tulovići, Repnik, Grivice ,Oskova i VN Mačkovac	6,00	7,20	20%
2.	Fizička lica /domaćinstva u MZ Podgorje i Stržbenica	4,00	4,80	20%
3.	Fizička lica /domaćinstva u naseljima pod 1.i 2.- teško dostupna mjesta	3,00	3,60	20%
4.	Fizička lica /domaćinstva u MZ i naseljima pod 1. i 2. u kojima stanuje jedan član	3,00	3,60	20%

Napomena: U drugom i svakom navedenom objektu individualnog stanovanja, cijena usluge umanjuje se korisniku za 50%.

c/ Fizička lica poduzetnici /obrtnici i pravna lica

Fizička lica poduzetnici/obrtnici i pravna lica gdje se obračun odvoza smeća po m² poslovnog prostora i radne površine (proizvodnog kruga).

Tabela 25. Prikaz kategorije korisnika sa cijenama

Red. broj	Kategorija korisnika	Cijena sa PDV-om (KM/članu) u 2012.godini	Novo cijene sa PDV-om (KM /članu)	%
1.	Udruženja građana i vjerske zajednice	0,13	0,16	20%
2.	Ustanove i (Javne ustanove općine Banovići)	0,25	0,30	20%
3.	Privreda	0,38	0,46	20%
4.	Uslužne radnje, (časovničari ,			

	zlatara, advokature, sudski tumači, sudovi, prevodnici, fotografi, kladionice, pečatoznici, fotokopirnice, knjigovodstveni servisi, internet klubovi, videoteke, autoškole, biro, agencije i predstavništva, izložbeni i galerijski prostori, optičari i korisnici	0,38	0,46	20%
5.	Trg. radnje- zanatske i ostale (brijački, frizerski saloni, zdravstvene organizacije, saloni tepiha, saloni automobila, bazeni za kućne pakare, vulkanizeri auto-praone i servisi automehaničari, autolimari, autoelektricitetu, stakloresci, kamenoresci, limari, bravari, stolar, električni, obučari, krojači, cvjećare, štamparije, vodoinstalateri i sl.)	0,50	0,60	20%
6.	Trgovine (vodoinstalaterskog materijala, elektro materijala, autodejlova, boja i lakova, konfekcije, sportske opreme, audio i video opreme, bijele tehnike, obuće, posuda, parfimerije, apoteke, pržionice, knjižare, poljoprivredne apoteke, sokare, kompjuterska tehnika, butuci, servisi za aparata)	0,78	0,91	20%
7.	Trgovine (maloprodajni, veleprodajni objekti, prehrambreni, mješovite robe, voća i povrća, samposluge, mesnice, kao i djelatnosti slične namjene) i ugostiteljski objekti (kafane, kafići, restorani, picerije, slastičarne, aščinice, buregdžinice, brza prehrana, diskonti i sl.)	0,88	1,06	20%

Tabela 26. Prikaz troškova JP Komunalno –PLAN za 2021.godinu

Red. Br.	OPIS TROŠKOVA	PLAN 2021. GODINA
1.	Utrošene sirovine i materijal	60.000,00
2.	Utrošena energija i gorivo	100.000,00
3.	Utrošeni rezervni dijelovi	19.000,00
4.	Otpis sitnog inventara i autoguma	7.000,00
5.	Materijalni troškovi (1+2+3+4)	186.000,00
6.	Neto plaće	479.206,00
7.	Doprinosi iz plaća (31%)	215.100,00
8.	Doprinosi na plaće (10,50%)	73.044,00
9.	Troškovi plaća (6+7+8)	767.350,00
10.	Nagrada zaposlenika po osnovu vjerskih i državnih praznika, kao i jubileja preduzeća	15.000,00
11.	Troškovi službenih putovanja zaposlenih	500,00
12.	Naknada za prijevoz na posao i sa posla	16.000,00
13.	Naknada za ishranu radnika	108.000,00
14.	Regres za godišnji odmor	25.000,00
15.	Ostala primanja zaposlenih-nesreće,smrtni sl.	3.000,00
16.	Troškovi isplate otpremnine u penziju	-
17.	Troškovi ostalih primanja, naknada i prava zaposlenih (10+11+12+13+14+15+16)	167.500,00
18.	Troškovi naknada članovima odbora, ugovora o djelu, ugovori o priv. i povr. poslovima, skupština, volonterima	35.000,00
19.	Troškovi plaća i ostalih ličnih primanja (9+17+18)	969.850,00
20.	Troškovi transportnih usluga	4.000,00
21.	Troškovi usluga održavanja	50.000,00
22.	Troškovi komunalijade	-
23.	Troškovi ostalih usluga	7.000,00
24.	Troškovi proizvodnih usluga (20+21+22+23)	61.000,00
25.	Amortizacija	100.000,00
26.	Troškovi neproizvodnih usluga	3.000,00
27.	Troškovi reprezentacije	1.500,00
28.	Troškovi osiguranja vozila i opreme	6.000,00
29.	Troškovi platnog prometa	3.000,00
30.	Troškovi poštanskih i telekomunikacijskih usluga	8.000,00
31.	Troškovi poreza,naknada,taksi i drugih dadžbina	6.000,00
32.	Ostali nematerijalni troškovi	18.000,00
33.	Nematerijalni troškovi (26+27+28+29+30+31+32)	45.500,00
34.	Poslovni rashodi (5+19+24+25+33)	1.362.350,00
35.	Rashodi kamata	500,00
36.	Ostali rashodi (kazne)	-
37.	Gubici od prodaje i rashodovanja stal.sredst.	-
38.	Rashodi po osnovu ispravke vrijednosti i otpisa potraživanja	-

		50.000,00
39.	Rashodi zbog grešaka ranijih godina	2.000,00
40.	UKUPNI RASHODI (34+35+36+37+38+39)	1.414.850,00

U prethodnoj tabeli su prikazani planirani ukupni rashodi preduzeća za period od 01.01-31.12.2021. godine. Ukupni rashodi u 2021. godini planirani su u iznosu od 1.414.850 KM. Značajan iznos od 50.000 KM odnosi se na rashode po osnovu ispravke vrijednosti potraživanja od kupaca, a najveći troškovi odnose se još na:

- troškove sirovina i materijala,
- troškove goriva i maziva,
- plaće zaposlenika,
- doprinose iz plaća i na plaće,
- naknadu za ishranu zaposlenika (topli obrok),
- troškove amortizacije,
- troškove održavanja.

Na osnovu planiranih ukupnih prihoda u iznosu od 1.503.000 KM i ukupnih rashoda koji iznose 1.414.850 KM, preduzeće je planiralo ostvariti dobit u iznosu od 88.150 KM.

Tabela 27. Prikaz troškova radne snage

OPIS	PLAN 2021. GODINA
Neto plaće i naknade plaća	479.206,00
Doprinosi iz plaća (31%)	215.100,00
Doprinosi na plaće (10,50%)	73.044,00
Troškovi ishrane radnika	108.000,00
Troškovi prevoza radnika	16.000,00
Regres	25.000,00
UKUPNO:	916.350,00

Prema popisu stanovnika iz 2013. godine, u Banovićima u 17 MZ živi **22.773** stanovnika, odnosno **9.225** domaćinstava, dok stanovnici povratnici iz MZ Željova i Lozna nisu obrađivani kroz PUO jer i ne žive na lokalitetu ovih MZ.

U organizirano prikupljanje i odvoz komunalnog otpada uključeno je **13.757** stanovnika odnosno **6.153** domaćinstva sa područja cijele općine. Odnos broja stanovnika i domaćinstava prema evidencijama JP i evidencijama Općinskih službi, kao i anketiranim uzorcima u gradskim MZ, je **1:1,87** dok je u seoskim MZ taj odnos **1:2,73** što bi značilo da u MZ Grad 1,2,3 živi **3.238** domaćinstava ili **6.055** stanovnika u **733** kući i **2.573** stanova u **188** zgrada, dok u 14 seoskih MZ živi **6.037** domaćinstava ili **16.481** stanovnik u **119** stanova i **5401** kući.

Prosječan broj stanovnika na području općine Banovići po domaćinstvu je 2,27, dok je dnevna prosječna produkcija otpada 2,23 kg/stanovniku u domaćinstvima.

U organiziran odvoz otpada je uključeno 5.362 domaćinstva ili 13.757 stanovnika. Dnevna produkcija otpada utvrđena vaganjem u 2021. i 2022. godini je promjenjiva, posebno u zimskom i ljetnom periodu,

najviše zbog loženja i produkcije pepela i šljake i ona se kreće od 24,5 do 41 tone, što bi prosječna masa bila 32 tone.

Tabela 28. Pregled dnevne produkcije otpada po mjesecima u tonama.

Jan.	Feb.	Mart	April	Maj	Juni	Juli	Avg.	Sept.	Okt.	Nov.	Dec.
40	39	41	27	23	25	22	25	26	41	39	40

Kapacitet vozila je 103 m³ što je dovoljno da se dnevno može odvesti 186 kontejnera ili 1.286 posuda (kante, bačve) ili 96 kontejnera i 643 posude, što znači moguće je dnevno odvesti otpad za 1.603 domaćinstva. Prema tome, sedmično se za 3,8 dana odveze otpad iz domaćinstava, a za 1,6 dana se preuzme od privrede.

Takođe vaganjem je utvrđeno da kod produkcije otpada od **24 tone** dnevno u ljetnom periodu, domaćinstva produciraju **18 tona** dok **6 tona** dnevno produciraju pravni subjekti. Kod produkcije otpada od **32 tone**, domaćinstva produciraju **24 tone**, a pravni subjekti **8 tona** kao i kod produkcije od **40 tona** dnevno domaćinstva **30 tona**, a pravni subjekti **10 tona**.

Iz naprijed navedenih podataka vidljivo je da je dnevna produkcija otpada po stanovniku u Banovićima od **1,3 kg - 2,9 kg**, a produkcija otpada kod pravnih subjekata od **21 kg - 122 kg**. Vaganjem je takođe utvrđeno da škole dnevno prosječno produciraju 40kg otpada, dok veliki trgovački centri produciraju prosječno 122 kg otpada dnevno.

Kako je već konstatovano da je na području Banovića, u organizirano upravljanje otpada, uključeno 283 pravna subjekta, a struktura dnevna produkcije otpada izgleda ovako:

Tabela 29. Pregled produkcije otpada po djelatnostima

Naziv djelatnosti	Broj subjekata	Prosječna dnevna produkcija otpada (kg)
1. Udruženja građana i vjerske zajednice	10	5
2. Uslužne radnje, (časovničari, zlatara, advokature, sudski tumači, sudovi, prevodnici, fotografi, kladionice, pečatoznici, fotokopirnice, knjigovodstveni servisi, internet klubovi, videoteke, autoškole, biro, agencije i predstavništva, izložbeni i galerijski prostori, optičari i korisnici	156	7
3. Trgovine (vodoinstalaterskog materijala, elektro materijala, autodejlova, boja i lakova, konfekcije, sportske opreme, audio i video opreme, bijele tehnike, obuće, posuda, parfimerije, apoteke, pržionice, knjižare, poljoprivredne apoteke, sokare, kompjuterska tehnika, butuci, servisi za aparata)	41	13
4. Ustanove i (Javne ustanove općine Banovići)	26	40
5. Trg. radnje- zanatske i ostale (brijački, frizerski saloni, zdravstvene organizacije, saloni tepiha, saloni a automobila, bazeni za kuapnje pakare, vulkanizeri auto-praone i servisi automehaničari, Autolimari, autoelektricitetu, stakloresc, kamenoresci, limari,	18	51

bravari, stolar, električari, obučari, krojači, cvjećare, štamparije, vodoinstaleri i sl.)		
6. Privreda	24	58
7. Trgovine (maloprodajni, veleprodajni objekti, prehrambeni, mješovite robe, voća i povrća, samposluge, mesnice, kao i djelatnosti slične namjene) i ugostiteljski objekti (kafane, kafići, restorani, picerije, slastičarne, aščinice, buregdžinice, brza prehrana, diskonti i sl.)	8	122

INFORMIRANJE JAVNOSTI

7. INFORMIRANJE JAVNOSTI

Kada je riječ o informiranju javnosti, Općina Banovići i JP "Komunalno" imaju adekvatne mehanizme putem kojih se mogu plasirati informacije o uslugama koje se pružaju građanima. Pored aktivnih web stranica postoji mogućnost korištenja lokalnog radija.

Uvidom u do sada plasirane informacije, čini se da se ne oglašavaju akcije odlaganja otpada, te ne prezentiraju projekti koji su oba subjekta implementirali u proteklom periodu.

Mehanizmi za saradnju sa mjesnim zajednicama postoje, ali nisu korišteni u svrhu informiranja građana po pitanjima koja se odnose na upravljanje čvrstim otpadom. Općina u saradnji sa savjetima mjesnih zajednica godišnje određuje potrebe za ulaganjem u komunalnu infrastrukturu.

Činjenica je da JP "Komunalno" nema sistematizirano radno mjesto službenika za odnose sa javnošću, te da bi eventualnim uvođenjem ovakvog radnog mjesta bilo moguće intenzivirati aktivnosti na kontinuiranoj komunikaciji sa građanima. Određeni problemi sa odlaganjem otpada bi se mogli riješiti intenziviranjem komunikacije sa građanima, poput problema bacanja kesa sa otpadom na mjesto koje nije predviđeno za odlaganje otpada. Intenzivnije kampanje na temu neadekvatnog odlaganja otpada, mogle bi uticati na svijest građana o stvaranju divljih deponija u općini Banovići.

Edukacija građana se provodi kroz projekte i programe podizanja javne svijesti u saradnji sa nevladinim organizacijama. Općina ima budžet za rad ovih organizacija, ali je u proteklih nekoliko godina implementiran veoma mali broj projekata iz oblasti upravljanja čvrstim otpadom. JP "Komunalno" nema budžet za projekte podizanja javne svijesti, ali pokazuje spremnost za učestvovanje u istim, ukoliko implementatori projekta pokažu interes za njihovo učešće.

7.1 JAVNA SVIJEST, EDUKACIJA I KOMUNIKACIJA S JAVNOŠĆU

Postojeći mehanizmi komunikacije koji se nalaze u Općini i JP "Komunalno" su nedovoljno iskorišteni u pravcu rješavanja problema iz oblasti upravljanja čvrstim otpadom koji se na javljaju na terenu.

Činjenica je da JP "Komunalno" nema sistematizirano radno mjesto službenika za odnose sa javnošću, pa je potrebno zadužiti osobu za komunikaciju po potrebi, kao i tim ljudi koji mogu implementirati projekte podizanja javne svijesti.

Raspoloživa sredstva u budžetu JP "Komunalno" onemogućavaju izdvajanja za projekte podizanja javne svijesti ali ostaje mogućnost učestvovanja u projektima gdje se iskaže potreba od strane implementatora.

Općina ima predviđena sredstva za rad nevladinih organizacija, ali je u proteklom periodu implementirano vrlo mali broj projekata iz oblasti upravljanja otpadom.

TEMELJNA NAČELA I OPĆI POSTUPCI
UPRAVLJANJA OTPADOM

8. TEMELJNA NAČELA I OPĆI POSTUPCI UPRAVLJANJA OTPADOM

8.1 TEMELJNA NAČELA UPRAVLJANJA OTPADOM

8.1.1 Opći postupci upravljanja otpadom (prevencija, smanjenje nastajanja, recikliranje, obrada i finalno odlaganje)

Plan upravljanja otpadom odnosi se na uspostavljanje održivog upravljanja otpadom i usvajanja prioriteta u praksi, obuhvata načine postupanja sa otpadom i predlaže aktivnosti koje zainteresirane strane treba da preduzmu da bi se na lokalnom nivou dostigla vizija i ciljevi koji su postavljeni u Strategiji upravljanja otpadom FBiH (2008-2018), kao i Federalnom planu upravljanja otpadom koji predstavlja provedbeni dokument Strategije.

To zahtijeva koordiniranu akciju više različitih učesnika – lokalnih vlasti, domaćinstava, preduzeća, privatnog sektora, nevladinih organizacija i pojedinaca.

Pri tome lokalne vlasti imaju centralnu ulogu u planiranju i stvaranju održivog sistema upravljanja otpadom i mogu biti nositelj niza aktivnosti na poboljšanju trenutnog stanja prikupljanja komunalnog otpada, uvođenja sistema odvojenog prikupljanja otpada, uklanjanja divljih odlagališta, te edukaciji građana i privrednika.

Sve ove aktivnosti se moraju provoditi u uskoj saradnji sa JP „Komunalno“, d.o.o. kao nosioca aktivnosti na upravljanju otpadom na području općine Banovići. Osnovni cilj Plana je se kroz pregled postojećih podataka o otpadu ostvare neophodne pretpostavke za dalje unaprjeđenje upravljanja otpadom na području općine Banovići, kao i minimizacija uticaja otpada na okoliš i povećanje efikasnosti korišćenja resursa na datom prostoru.

8.1.2 Plansko razdoblje

Proces planiranja je periodični proces čija je svrha analiza postignutog i planiranje poboljšanja pojedinih komponenti sistema. Planirane aktivnosti se realizuju prema utvrđenoj dinamici uz sistematsko praćenje implementacije postavljenih ciljeva.

Plan upravljanja otpadom na području općine Banovići obuhvata razdoblje 2022-2027. godina za koji period će biti definirane aktivnosti na uspostavi i radu integralnog sistema upravljanja čvrstim otpadom.

8.1.3 Prioriteti upravljanja otpadom

Upravljanje otpadom predstavlja sprovođenje propisanih mjera za postupanje sa otpadom u okviru sakupljanja, transporta, skladištenja, tretmana, i odlaganja otpada, uključujući i nadzor nad tim aktivnostima i brigu o postrojenjima za upravljanje otpadom poslije zatvaranja.

Radi postizanja cilja i pravovremenog sprečavanja zagađivanja i smanjenja posljedica po zdravlje ljudi i okoliš, upravljanje otpadom, prema čl. 4 kantonalnog Zakona o upravljanju otpadom, vršit će se na način da osigura:

- smanjenje opasnih karakteristika otpada na minimum,

- smanjenje nastalog otpada po količini, posebno uzimajući u obzir tokove otpada,
- tretiranje otpada na način kojim se osigurava povrat sirovinskog materijala iz njega,
- spaljivanja ili odlaganja na deponije na okolišno prihvatljiv način onih vrsta otpada koje ne podliježu povratu komponenti, ponovnoj upotrebi ili proizvodnji energije.

Za utvrđivanja prioritetnog načina postupanja s otpadom potrebno je uzeti u obzir:

- ekološke beneficije,
- tehničku izvodljivost za korištenje najbolje raspoložive tehnologije,
- ekonomsku izvodljivost.

Upravljanje otpadom treba vršiti tako da se preduzmu sve neophodne mjere koje osiguravaju tretman i odlaganje otpada bez ugrožavanja zdravlja ljudi i bez stvaranja štete ili prouzrokovanja značajnog rizika po prirodu, a naročito:

- bez rizika po vode, zrak, tlo, životinje i biljke,
- bez stvaranja smetnji putem buke ili mirisa,
- bez štetnog utjecaja po prirodu ili mjesta koja su od posebnog interesa.

8.2 Osnovna načela upravljanja otpadom

Izrada ovog Plana samo je jedan, ali veoma važan korak, u nizu mjera koje je potrebno sprovesti da bi se riješili problemi i uspostavio sistem upravljanja otpadom koji će povoljno uticati na čitav niz aspekata potrebnih za podizanje standarda života (zaštita okoliša i zdravlja ljudi, poboljšanje ambijentalnih vrijednosti prostora, ekonomski aspekt i dr).

Izrada ovog Plana upravljanja otpadom temelji se na postizanju što većeg stepena usklađenosti sa temeljnim načelima sadržanim u Zakonu o upravljanju otpadom FBiH i Zakonu o upravljanju otpadom Tuzlanskog kantona:

- **prevencija:** izbjegavanje nastajanja otpada ili smanjivanje količine i štetnosti nastalog otpada kako bi se smanjio rizik po zdravlje ljudi i okoliš i izbjeglo onečišćenje okoliša,
- **mjere opreznosti:** sprječavanje opasnosti ili štete po okoliš koje uzrokuje otpad,
- **odgovornost proizvođača otpada:** proizvođač je odgovoran za odabir najprihvatljivijeg okolišnog rješenja prema osobinama proizvoda i tehnologiji proizvodnje, uključujući životni ciklus proizvoda i korištenje najbolje raspoložive tehnologije,
- **princip "zagađivač plaća":** proizvođač ili vlasnik otpada snosi sve troškove prevencije, tretmana i odlaganja otpada, uključujući brigu nakon upotrebe i monitoring. On je i finansijski odgovoran za preventivne i sanacijske mjere uslijed šteta po okoliš koje je prouzročio ili će ih moguće prouzročiti,
- **blizina:** tretman ili odlaganje otpada treba se obavljati u najbližem odgovarajućem postrojenju ili lokaciji, uzimajući u obzir okolišnu i ekonomsku profitabilnost,
- **regionalnost:** razvitak tretmana otpada i izgradnja objekata za njegovo odlaganje treba se obavljati na način da se zadovolje potreba regije i omogući samoodrživost izgrađenih objekata.

Primjena načela regionalnosti zavisi od lokalnih uslova i okolnosti, te podrazumijeva i uključivanje transfer stanica ukoliko postoje značajnije udaljenosti od mjesta nastajanja otpada do izabrane lokacije za deponiju.

Na području općine Banovići prikuplja se mješovito komunalni otpad bez bilo kakve selekcije i odlaže na neuređenu deponiju, što znači ne postoji recikliranje, obrada, niti sanitarno odlaganje. Početkom 2022. godine očekuje se početak rada sanitarne međuopćinske deponije Seperacija 1.

Regija koju čine općine Živinice, Banovići i Kladanj osnovale su Međuopćinsko vijeće i ušle u II Projekat upravljanja otpadom. Aktivnosti su otpočele po registraciji Javnog preduzeća Eko-Sep Živinice 2010. godine koje preuzima na sebe realizaciju projekta izgradnje regionalne sanitarne deponije i njeno upravljanje u radu. Učešće u osnivačkom kapitalu preduzeća određen je na osnovu broja stanovnika i udjeli iznose kako slijedi:

- Grad Živinice 60 %
- Općina Banovići 30 %
- Općina Kladanj 10%

Skupštinu Javnog preduzeća čine gradonačelnik Grada Živinice / načelnici općina ili ovlaštena lica ispred svake od Općine osnivača. Svaki član Skupštine Javnog preduzeća ima pravo glasa srazmjerno svom udjelu. Odluke se donose sa 51 % ukupnih udjela glasova. Svaka od općina osnivača daje po jednog predstavnika u Nadzorni odbor. Odluke se donose većinom glasova pri čemu svaki član Nadzornog odbora ima jedan glas.

Operateri i firme u procesu selekcije i odvoza otpada

Pored JP "Komunalno" d.o.o. Banovići, na području općine egzistiraju privatna preduzeća, d.o.o "ERNA" Banovići, koja se bave sakupljanjem, selekcijom otpada od metala. Za sakupljanje ostale vrste otpada nemaju saglasnosti niti im je od strane općine povjerena ova djelatnost. Usluge prikupljanja i zbrinjavanja medicinskog otpada obavlja specijalizirana firma "Kemis" d.o.o. Lukavac, sa kojom javne ustanove imaju ugovoren odvoz medicinskog otpada. Sakupljanju papirnog otpada, najvećim dijelom papirna ambalaža, se u posljednje vrijeme posvećuje veća pažnja. Veće trgovinske radnje i tržišni centri imaju ugovoren otkup skupljenih količina ove vrste otpada. Pojedine vrste otpada preuzimaju i drugi operateri, a to su:

- KEMIS BH d.o.o. Lukavac - elektronički otpad, sijalice i akumulatori
- KEMIS BH d.o.o. Lukavac, RECIKLON d.o.o. Sarajevo –medicinski otpad

ANALIZA PROBLEMA, PREPORUKE I ZAKLJUČCI

9. ANALIZA PROBLEMA, PREPORUKE I ZAKLJUČCI

9.1 ANALIZA PROBLEMA

9.1.1 Institucionalni i pravni problemi

Zakonom o principima lokalne samouprave u Federaciji Bosne i Hercegovine, Strategijom zaštite okoliša FBiH 2008-2018, Federalnim planom upravljanja otpadom 2012-2017, Zakonom o otpadu i Zakonom o komunalnim djelatnostima Tuzlanskog kantona propisana je obaveza jedinica lokalne samouprave vezana za upravljanje komunalnim otpadom. Odlukom o komunalnom redu utvrđena je obaveza Općine Banovići vezana za sakupljanje, odvoz i upravljanje sakupljenim komunalnim otpadom i vršenje nadzora nad njim, uključujući inspekcijski nadzor iz oblasti komunalnih djelatnosti.

Odluka o povjeravanju obavljanja komunalnih djelatnosti na području općine Banovići (Sl.Glasnik općine Banovići br. 10/1) povjereno je obavljanje komunalne djelatnosti sakupljanja, odvoza i odlaganja komunalnog otpada Javnom preduzeću "Komunalno" d.o.o. Banovići. Na osnovu analize strateških dokumenata na nivou FBiH, TK i Općine evidentno je da su planski periodi istekli i da se kasni sa implementacijom planskih i strateških dokumenata, te je ove dokumente potrebno inovirati. Dodatno je važno istaći da je nedovoljan inspekcijski nadzor u oblasti otpada, od lokalnog do entitetskog nivoa i da ga treba poboljšati. Na nivou Općine nije regulisan način sakupljanja kabastog otpada.

Važećim propisima na nivou BiH i FBiH koji regulišu upravljanje komunalnim i ostalim vrstama otpada obuhvaćeni su svi pogoni i postrojenja iz federalnog i kantonalnog pravilnika o pogonima i postrojenjima koja mogu biti puštena u rad samo ako imaju okolišnu dozvolu i zdravstvene, farmaceutske i fitofarmaceutске ustanove, kojima je propisana obaveza izrade Plana upravljanja otpadom u skladu sa načelima postavljenim zakonom o upravljanju otpadom (Službene novine FBiH 33/03,72/09).

Proizvođači otpada su dužni pripremiti Plan upravljanja otpadom, razdvajati i odvojeno skladištiti otpad na mjestu nastanka, te sklopiti odgovarajući ugovor ili sporazum sa ovlaštenim operaterom koji će preuzeti daljnju brigu o otpadu.

Međutim, sistem nije regulirao rad obrtnika/malih proizvođača specijalnih vrsta otpada poput foto laboratorija, hemijskih čistionica, autolakirera, mesara, itd. Da bi se prevazišao ovaj problem potrebno je:

1. Izvršiti dopunu člana 13. Zakona o otpadu (Službene novine FBiH 33/03, 72/09) na način da se propiše da će se provedbenim propisom urediti izdavanje saglasnosti za upravljanje otpadom za djelatnosti male privrede i obrtnike te na taj način stvoriti obaveza i za male proizvođače otpada da upravljaju otpadom u skladu sa načelima zaštite okoliša.
2. Izvršiti dopunu Pravilnika o izdavanju dozvole za aktivnosti male privrede u upravljanju otpadom (Službene novine FBiH 09/05) koji definira kategorije djelatnosti za koje je potrebno pribaviti saglasnosti nadležnog kantonalnog ministarstva zaštite okoliša u postupku izdavanja odobrenja za rad. Pravilnik također treba da utvrdi kategorije djelatnosti za koje ova saglasnost nije potrebna.
3. Donijeti Zakon o hemikalijama na nivou FBiH kojim bi trebalo regulisati obaveze svih lica koja proizvode, uvoze, distribuiraju ili koristi hemikalije pojedinačno ili u smjesi pri obavljanju svoje industrijske ili profesionalne djelatnost.
4. Na osnovu Zakona o hemikalijama donijeti Pravilnik o posebnim uvjetima koje moraju ispunjavati pravne osobe koje se bave proizvodnjom, prometom ili korištenjem opasnih kemikalija i kojim treba propisati uvjete koje pravne i fizičke osobe moraju ispunjavati u pogledu tehničkih, sanitarno-tehničkih i higijenskih uvjeta, odgovarajućih zaštitnih sredstava za radnike koji rade s opasnim kemikalijama, te odgovarajuće opreme za rad s opasnim kemikalijama.

5. Na osnovu Zakona o upravljanju otpadom (Službene novine FBiH 33/03, 72/09) donijeti Pravilnik o upravljanju animalnim otpadom kojim je potrebno propisati obavezu svim proizvođačima animalnog otpada da izrade plan upravljanja otpadom i sklope ugovor sa ovlaštenim operaterom za njegovo prikupljanje.

Nepostojanje podzakonskih akata koji se vežu uz Zakon o zaštiti i dobrobiti životinja (Službene novine BiH25/09)

onemogućava određivanje i obilježavanje javnih površina na koje se smiju izvoditi kućni ljubimci kao i obaveze vlasnika u smislu uklanjanja otpada sa javnih površina.

Općina može uputiti inicijativu prema kantonalnom i dalje prema federalnom ministarstvu za donošenje i dopune legislative kako je gore navedeno, te izraditi tehnička uputstava za male proizvođače otpada i način na koji trebaju upravljati svim otpadnim tokovima.

Izražen problem nastajanja divljih deponija u područjima gdje nije dobra uključenost u sakupljanje i odvoz otpada, evidentna pojava neovlaštenog oštećenja i pomjeranja posuda za smeće (izvrtnje posuda, krađa točkića, zapaljenje), raspored posuda ne odgovara količinama nastajanja otpada, evidentno ne pravilno odlaganje smeća u posude (rasuto smeće oko posude, ne informiranost građana, krupni otpad), plaćanje usluge ne redovno, propisi ne uređenje Evidencije o količinama otpada ne ažurne, raspored odvoza ne usaglašen sa količinama nastajanja otpada i rasporedom posuda, cijene usluge ne adekvatne, inspeksijski nadzor nedovoljan, finansijska sredstva za unapredjenje usluge ne dovoljna,

9.1.2 Infrastrukturni problemi

JP "Komunalno" je najvećim dijelom adekvatno opremljen za obavljanje djelatnosti prikupljanja i odvoza komunalnog otpada.

Međutim situacija na terenu, koja je promjenjiva u skladu sa radnjama koje čine građani i koje su u suprotnosti za odredbama Odluke o komunalnom redu, zahtjeva prilagođavanje u smislu stalnog dopunjavanja kapaciteta za prikupljanje otpada. Naime, na nekoliko lokacije postoje potrebe za dopunjavanjem broja raspoloživih kontejnera zbog privrednih subjekata koji ne nabavljaju vlastite posude za otpad, već svoj otpad, odlažu u kontejnere namijenjene za građanstvo. Broj posuda za smeće nedovoljan. Veći broj posuda za smeće kod domaćinstva ne odgovara standardima (sanduci, burad i druge naprave),

Osim toga, u kontejnerima za komunalni otpad se nerijetko nađu i druge vrste otpada poput kabastog i građevinskog koji zauzmu raspoloživi prostor i dolazi do rasipanja ostalog otpada pored kontejnera.

U kontejnere se također odbacuju nedozvoljeni otpad poput masti, ulja i žara koji, pored fizičkih oštećenja koja prouzrokuju nesavjesni građani, također oštećuju kontejnere. Oko 65 % postojećih kontejnera ima neki fizički nedostatak.

Lokacije kontejnera su većinom neadekvatne uslijed nedostatka prostora, neplanski izgrađenih naselja u smislu određenog kontejnerskog mjesta, neuređenosti kontejnerskih mjesta, te neadekvatno održavanje i korištenje prostorija za otpad u višekatnicama.

Problemi koji su vezani za planski i uređen smještaj infrastrukture za prikupljanje otpada su vezani za postojeću prostorno-plansku dokumentaciju koja ne obrađuje aspekt planiranja prostora za smještaj posuda za odlaganje otpada. Problem bi se mogao privremeno prevazići traženjem saglasnosti JP "Komunalno" kod izdavanja lokacijske dozvole čime bi se i smanjili problemi kasnijim fazama te tako naložilo investitoru da predvidi lokaciju za kontejnere u fazi projektovanja, a službi za

Prostorno uređenje, katastar i imovinsko pravne poslove olakšao posao kod tehničkog prijema objekata.

U dijelu Općine Banovići u kojem se prikupljanje vrši kroz smetljarnike, građani ih ne koriste namjenski te su česte pojave zaglavlivanja otpada u spušnim cijevima te time otežavaju proces prikupljanja i stvaraju nepovoljnu sanitarno-higijensku sliku.

U padinskim dijelovima općine, odvoz iz pojedinih naselja je organiziran kroz istovar kanti koje se postavljaju na ulazu u ulice koje su nepristupačne za vozila JP "Komunalno .

Kada je u pitanju upravljanje otpada sa zelenih površina, sav zeleni (bio) otpad koji ima značajan potencijal sa aspekta iskorištenja kao biomasa ili pretvaranje u kompost se odlaže na deponiju. Također je kao problem identificirano nepostojanje infrastrukture za prikupljanje i tretman fekalija, otpada od kućnih ljubimaca te nepostojanje podzakonskih akata koji se vežu uz Zakon o zaštiti i dobrobiti životinja (Službene novine BiH 25/09), a kojima se trebaju regulisati način određivanja i obilježavanja javnih površina na koje se smiju izvoditi kućni ljubimci kao i obaveze vlasnika u smislu uklanjanja otpada sa javnih površina.

Trenutni sistem upravljanja komunalnim otpadom ne podržava izdvajanje korisnog i opasnog otpada iz komunalnog otpada na mjestu nastanka u domaćinstvima. Na teritoriji TK-a i FBiH registriran je značaja broj operatera sistema ovlaštenih za preuzimanje specijalnog otpada. Ostaje neriješeno pitanje zbrinjavanja otpada životinjskog porijekla. Evidentno je nepoznavanje zakonskih obaveza među pravnim subjektima iz zdravstvenog, farmaceutskog i fitofarmaceutskog sektora u pogledu izrade Plana upravljanja otpadom i načina upravljanja otpadom.

Do sada je fokus u oblasti upravljanja čvrstim otpadom bio na rješavanju pitanja konačnog odlaganja otpada na sanitaran način. Osim toga u toku je izgradnja međuopćinske sanitarne deponije u Živinicama, no potrebne su daljnje aktivnosti kako bi se sanitarna deponija dovela na nivou Regionalnog centra za upravljanje otpadom. Na teritoriji Općine Banovići nema lokacija na koje su postavljeni zeleni otoci što ukazuje na potrebu intenziviranja aktivnosti na reciklaži otpada. Na teritoriji Općine identificirane su 24 lokacije na kojima se nalazi nelegalno odbačeni otpad i koji treba biti predmet sanacije.

9.1.3 Postojeća deponija i problemi na deponiji

Deponija na PK Čubrić nije ograđena , na istoj se ne vrši nikakva selekcija otpada po svojstvu vrsti, agregatnom stanju sl.

Podna površina deponije nije pripremljena za deponovanje komunalnog otpada (nepropusnost i otpornost na štetno djelovanje deponovanog otpada).

Deponija je neopremljena da spriječi rasipanje otpada, širenje prašine, mirisa i druge emisije, nastajanje i gašenje požara.

- Pristup deponiji sa asfaltnog puta Banovići Aljkovići je u lošem stanju (rudnička trasa) što otežava pražnjenje vozila-odlaganje komunalnog otpada. Pristup deponiji sa asfaltnog puta Banovići Aljkovići je u lošem stanju (rudnička trasa) što otežava pražnjenje vozila-odlaganje komunalnog otpada. Deponija neuređena.

9.1.4 Divlje deponije

Obzirom da je uključenost domaćinstava odvozom otpada oko 65% neizbježno je da se preostali otpad, pored spaljivanja, deponuje na divlje deponije, uglavnom manjih kapaciteta (do 10 m³ otpada). Općina

u saradnji sa JKP-om i NVO svake godine čisti divlje deponije. Neke se više ne pojavljuju, ali se zato otvaraju druge manje deponije. Uglavnom je registrirano oko 24 lokacija na kojima se pojavljuje veća količina otpada raznih vrsta od kojih je najveća u zaseoku Delići-Seona..Realizacijom uključenosti oko 95% izbjeglo bi se i stvaranje divljih deponija.

9.1.5 Sortirnica otpada

Na području općine banovići, ne postoje reciklažna dvorišta, centri za reciklažu niti zeleni otoci. Postojeća infrastruktura ne obezbjeđuje skoro nikakve mogućnosti razdvajanja otpada i njegovo selektivno iskorištenje i odlaganje, te se u narednom periodu trebaju rješavati ovi problemi, a prvenstveno selektiranje otpada na mjestu nastanka, te pitanje infrastrukture i opreme za selektivno prikupljanje otpada.

9.1.6 Finansijski problemi

JP Komunalno ne vrši evidenciju troškova po mjestu nastanka, nego zbirno za sve usluge, što u budućnosti treba mijenjati kako bi se mogla odrediti pravedna proizvodna i prodajna cijena usluge.

Trenutna cijena komunalne usluge nije ekonomska i treba biti usklađena jer ista onemogućava značajnija ulaganja u opremu koja će omogućiti bolji kvalitet usluge građanima, posebno kada se radi o opremi za prikupljanje i odvoz selektivno odloženog otpada, te opremi za odvoz otpada iz padinskih dijelova općine.

Općina u budžetu ima sredstva namijenjena za unaprjeđenje komunalne infrastrukture, te sredstva za rad NVO. Uvidom u način trošenja sredstva uočeno je da NVO uglavnom ne kandidiraju projekte vezane za postupanje sa otpadom i sl. što ukazuje na prostor za pojačanu saradnju sa NVO kako bi se namijenjena sredstva trošila i za oblast upravljanja otpadom, odnosno za konkretne potrebe građana.

9.1.7 Otpad za koji nije nadležna općina

Općina Banovići je nadležna samo za sakupljanje i zbrinjavanje komunalnog otpada. Međutim, često se dešava da ostale vrste otpada, kao što je medicinski, hemijski, klaonički otpad i druge vrste opasnog otpada završe u miješanom otpadu. Opasni otpad se uglavnom ne izdvaja od miješanog otpada u domaćinstvu, a često ni u privrednim subjektima, tako da većina tog otpada završi u miješanom otpadu, a samim tim i na deponiji.

Zbog toga je neophodno posebnu pažnju posvetiti rješavanju ovog problema i da se odgovornost za upravljanje ovim vrstama otpada prenese na nadležne institucije, operatere ili firme.

9.1.8 Javna svijest i rad sa NVO i medijima

Zaposleni u JKP nailaze na otpor stanovništva za plaćanje odvoza otpada iz više razloga:

Već uključeni odbijaju da plaćaju račune pod izgovorom da nisu preduzete nikakve sankcije prema onima koji se nisu odazvali obaveznom odvozu i koji svoj otpad deponuju po divljim deponijama.

Oni koji se nisu uključili protestuju, jer smatraju da nemaju količinu otpada na koju se obavezuju Ugovorom, a i zbog slabe ekonomske moći.

Niska svijesti građana o neophodnosti kvalitetnog prikupljanja i deponovanja otpada.

Problem predstavlja i nedostatak ciljanih emisija lokalnog karaktera, putem kojih bi se građani informisali.

Resursi NVO, koje se bave zaštitom okoliša, nisu dovoljno iskorišteni, a sredstva koja se izdvajaju za

njihovo uključivanje su zanemariva. Također, JKP nije nijednim propisom ovlašteno da preuzima represivne mjere, osim da utužuje već evidentirane dužnike. Obzirom da savremeni pristup upravljanja otpadom zahtijeva kontinuirano uvođenje novina i stalnu komunikaciju sa građanstvom, JKP i Općina moraju više pažnje posvetiti odnosu sa javnošću. Informacije moraju ciljano stizati do građana, putem sredstava informiranja, udruženja građana, škola i drugih javnih ustanova. Potrebno je organizirati sastanke, predavanja, tribine, akcije i kontinuirano raditi na izradi i distribuciji brošura, letaka, ažuriranju web i facebook stranice i sl.

9.2 ZAKLJUČAK

Obzirom da na nivou Općine nije dovoljno ispoštovana odredba o obaveznoj uključenosti svih domaćinstava u organizirani odvoz otpada, ne provodi se inspekcijski nadzor nad domaćinstvima koja nisu uključena u organizirani odvoz otpada i nema odluke o načinu sakupljanja kabastog otpada, potrebno je u planskom periodu posebnu pažnju i aktivnosti posvetiti ovim problemima.

JKP ne raspolaže sa dovoljno opreme i ljudstva za selektivno prikupljanje otpada.

Obavezno planirati dodatno opremanje JKP vozilima za selektirani otpad, te posudama za selekciju otpada (kontejneri, kante, vreće i sl).

Ukoliko se namjerava sa selekcijom otpada, mora se imati u vidu da ni Općina Banovići, a ni JKP ne raspolažu nikakvim kapacitetima niti opremom za ovu aktivnost. Potrebno je planirati ovu aktivnost u eksperimentalnoj fazi sa postojećom opremom, uz obezbjeđivanje posuda za selekciju, a nakon analize odlučiti da li ići u selekciju, te izvršiti potpuno opremanje za ovu aktivnost. Za početak uvesti odvajanje plastike i papira na mjestu nastanka ili putem zelenih ostrva.

U planskom periodu će trebati cijene odvoza otpada dovesti na ekonomski nivo, a što će zavisiti od provođenja prethodnih aktivnosti na potpunom obuhvatu i prihoda od selektiranog otpada. Informiranje i edukacija stanovništva na teme otpada i zaštite okoliša su nedovoljne, te je neophodno u planskom periodu ovim pitanjima posvetiti više pažnje i aktivnosti.

STRATEŠKI, OPERATIVNI CILJEVI I VREMENSKI PLAN ZA UPRAVLJANJE OTPADOM NA PODRUČJU OPĆINE BANOVIĆI, ZA PERIOD 2022 – 2027

10. STRATEŠKI, OPERATIVNI CILJEVI I VREMENSKI PLAN ZA UPRAVLJANJE OTPADOM NA PODRUČJU OPĆINE BANOVIĆI ZA PERIOD 2022-2027

Nakon provedene analize i utvrđivanja trenutnog stanja po pitanju upravljanja otpadom na području općine Banovići, stekli su se uslovi za određivanje adekvatnih ciljeva i mjera koji će dovesti do poboljšanja u odnosu na trenutnu situaciju. Ograničenja za šire djelovanje su postavljena nadležnostima Općine u ovoj oblasti. Bez obzira na ograničene nadležnosti Općina može biti nositelj niza aktivnosti na poboljšanju trenutnog načina prikupljanja komunalnog otpada, uvođenju sistema odvojenog prikupljanja otpada, uklanjanju divljih odlagališta-deponija-smetljišta, te edukaciji građana i privrednika.

Sve ove aktivnosti se moraju provoditi u uskoj saradnji sa JP "Komunalno" kao nosioca aktivnosti na upravljanju otpadom u općini Banovići, te JP "Komunalno" kao nosioca dijela aktivnosti na upravljanju otpada koje se odnose na sakupljanje otpada sa javnih zelenih površina.

Paralelno sa aktivnostima za koje je Općina nadležna potrebno je jačati saradnju sa nadležnim organima na višim nivoima vlasti, komunicirati uočene probleme i tražiti zajednička rješenja. Preduslov za jačanje saradnje jeste angažiraniji odnos Službe za stambeno komunalne poslove općine Banovići prema ovoj problematici posebno u jačanju uske saradnje sa zajedničkim preduzećem EKO-SEP Živinice.

Tabela 30. Prikaz strateških ciljeva sa opisom

Cilj	Opis cilja
SCI	Smanjiti rizika po okoliš i zdravlje ljudi i unaprjeđenje infrastrukture za integralno upravljanje otpadom na području općine Banovići
OC 1.1	Unaprijediti infrastrukturu za prikupljanje i odvoz otpada na području općine Banovići
OC 1.2	Ukloniti nelegalna odlagališta i sanirati područja na kojem su se nalazila
OC 1.3	Uspostaviti deponiju inertnog (građevinskog otpada)
OC 1.4	Uspostaviti međuopćinsku deponiju klaoničkog i životinjskog otpada
SC 2	Smanjiti količinu otpada za finalno odlaganje uz efikasnije korištenje resursa
SC 2.1	Stvoriti uslove za odvojeno prikupljanje otpada
SC 2.2	Stvoriti uslove za iskorištavanje zelenog (bio) otpada
SC 3	Jačati javnu svijest stanovništva i privrednika iz oblasti upravljanja otpadom
OC 3.1	Provoditi projekte podizanja javne svijesti
OC 3.2	Jačati komunikaciju sa građanima
SC4	Osigurati provedbu sistema kroz institucionalni, pravni i ekonomski okvir
OC 4.1	Usaglasiti odgovarajuće propise i donijeti nove
OC 4.2	Jačati kapacitete Općine za kontinuirano planiranje, provedbu i nadzor u oblasti upravljanja čvrstim otpadom

AKCIONI PLAN

11. AKCIONI PLAN

Na osnovu Strateških ciljeva i mjera iz tabele 30. daje se Akcioni plan koji se sastoji od mjera i aktivnosti koje je potrebno implementirati kako bi se postigli strateški ciljevi.

Nosilac svih predviđenih aktivnosti navedenih u ovom Planu je Općina Banovići u saradnji sa JP „Komunalno“ doo Banovići i JP „Eko-Sep“ d.o.o Živinice kome je povjereno vršenje poslova te prirode i višim nivoima vlasti , kao i donatorima.

U nastavku se daje Akcioni plan koji se sastoji od mjera i aktivnosti koje je potrebno poduzeti kako bi se dostigli gore naznačeni ciljevi. Akcioni plan sadrži set aktivnosti koje se odnose na sljedeće mjere:

- mjere za unaprjeđenje sistema za prikupljanje i odvoz otpada,
- mjere za unaprjeđenje sistema za iskorištavanje otpada,
- mjere za unaprjeđenje sistema za konačno odlaganje otpada,
- mjere za podizanje javne svijesti u upravljanju otpadom,
- mjere za unaprjeđenje saradnje u oblasti upravljanja otpadom.

Neke od predviđenih mjera podrazumijevaju usku saradnju Općine sa JP "Komunalno", JP "Eko-Sep", drugim susjednim općinama i nadležnim kantonalnim ministarstvom. Za implementaciju određenih projekata je potrebno jačati kapacitete mjesnih zajednica za pisanje projektnih prijedloga i povlačenje grant sredstava za mjesne zajednice namijenjene projektima iz oblasti komunalne infrastrukture.

Tabela 31. Strateški i operativni ciljevi upravljanja otpadom za planski period

Akcije		Rok	Nosilac	Iznos	Izvor sredstava	Mogući vanjski izvor	Indikator uspješnosti
Strateški cilj 1: Smanjiti rizika po okoliš i zdravlje ljudi i unaprjeđenje infrastrukture za integralno upravljanje otpadom na području općine							
Operativni cilj 1.1: Unaprijediti infrastrukturu za prikupljanje i odvoz otpada na području općine Banovići							
1.1.1	Nabavka dodatnih 55 kom hajfiša	2023	Služba za stambeno, komunalne poslove u saradnji sa JP "Komunalno"	20.000 KM	Općinski bužet	Viši nivoi vlasti Domaći i međunarodni donatori	Broj postavljenih kontejnera u odnosu na broj planiranih
1.1.2	Izgradnja niša za smještaj opreme za prikupljanje otpada u skladu sa akcionim Planom Faza I: Odabir projekta izgleda niše i ishođenje potrebnih dozvola za izgradnju na lokacijama prvog prioriteta (2023)	2023:Faza I 2024: Faza II 2022-2027: Faza III	Služba za stambeno i komunalne poslove u saradnji sa JP "Komunalno"	2022:50.000 KM 2023:20.000 2024:20.000 2025:20.000 2026:20.000 2027:20.000	Općinski budžet Operater	Viši nivoi vlasti Domaći i međunarodni donatori	Broj izgrađenih niša u odnosu na broj planiranih niša

	Faza II: Izgradnja na problematičnim lokacijama (2022) Faza III: Sukcesivno oko 20 lokacija na godišnjem nivou do 2025 (2022-2025).						
1.1.3	Poboljšanje načina prikupljanje otpada u padinskim dijelovima zamjenom postojećih posuda sa kantama za odlaganje otpada (Fazna nabavka od 500 komada godišnje u dogovoru sa JP "Komunalno"). Slanje obavještenja za građane i širenje informacija preko mjesnih zajednica.	2022-2027	Služba za stambeno komunalne poslove saradnji sa MZ i JP "Komunalno"	35.000 KM /godišnje	Općinski budžet - grantovi mjesnim zajednicama	Viši nivoi vlasti Domaći i međunarodni donatori	Broj domaćinstava i obuhvaćenih novim sistemom u odnosu na ukupni broj domaćinstava u MZ
1.1.4	Stavljanje u funkciju prostorija za prikupljanje otpada u višekatnicama Faza 1: identifikacija svih prostorija i utvrđivanja potreba za stavljanje u funkciju. Faza II: Nabavka potrebne opreme, osiguranje prilaza i stavljanje u funkciju prostorija. Postavljanje obavještenja za građane i kampanja od-vrata-do-vrata.	2022:Faza 1 2023: Faza II	Služba za komunalne poslove u saradnji sa mjesnim zajednicama i JP "Komunalno"	2022:5000 KM/prostoriji	Općinski budžet - grantovi mjesnim zajednicama		Broj prostorija stavljenih u funkciju u odnosu na broj identificiranih prostorija.
1.1.5	Nabavka malog vozila za prikupljanje rasutog otpada iz padinskih dijelova	2023	Služba za stambeno komunalne poslove u saradnji sa JP "Komunalno"	50.000 KM	Općinski budžet Budžet viših nivoa vlasti Donatori	Viši nivoi vlasti Domaći i međunarodni donatori	Nabavljeno vozilo
1.1.6	Unaprjeđenje sistema prikupljanja otpada u MZ sa slabom uključenosti Faza 1: Izrada programa uvođenja u sistem za prikupljanje	2022:Faza 1 2023: Faza II i III	Služba za stambeno komunalne poslove u saradnji za MZ Nadležnom inspekcijom i	2023: 20.000 KM 2024: 30.000 KM	Općinski budžet Budžet viših nivoa vlasti Donatori		Broj domaćinstava i privrednika uvedenih u novi sistem u odnosu na

	<p>otpada uključujući analizu pravnog osnova, razradu sistema pružanja i naplate usluge, te plan faznog uvođenja naplativih usluga</p> <p>Faza II: Provođenje edukacije stanovništva i privrednika o korištenju novog sistema.</p> <p>Faza III: Postepeno uvođenje novog sistema i kontrola provedbe u saradnji sa Komunalnim inspektorima i redarima</p>		JP "Komunalno NVO za provođenje edukacije		NVO		broj domaćinstava u obuhvaćenim naseljima. Broj domaćinstava obuhvaćen programom edukacije
1.1.7	<p>Pilot projekt prikupljanja krupnog otpada iz kućanstva</p> <p>Faza 1: Odabir kvartova i lokacija za smještaj otpada i lansiranje kampanje za vlasnike stanova i kuća o važnosti prikupljanja krupnog otpada sa javnih zelenih površina</p> <p>Faza II: Odabir načina preuzimanja krupnog otpada i te izrada i postavljanje tabelarnih uputa</p> <p>Faza III: Nadzor nad provedbom projekta u saradnji sa Komunalnim inspektorom,</p>	2022:Faza 1 2023:Faza II 2022-2027: Faza III	Služba za stambeno komunalne poslove u saradnji sa MZ JP "Komunalno". NVO za provođenje edukacije.	2022:10.000 KM 2023: 20.000 KM 2022-2027: 10.000 KM/godišnje		Viši nivoi vlasti Domaći i međunarodni donatori	Broj obuhvaćenih kvartova u odnosu na postojeći broj Broj korisnika obuhvaćenih kampanjom
1.1.8	<p>Investirati u razvojne projekte:</p> <p>Izgradnja deponije za zbrinjavanje inertnog (pepeo-šljaka) otpada</p> <p>Faza 1: odabir lokacije na općinskom zemljištu, priprema lokacije za budućeg investitora</p>	2023:Faza 1 2024: Faza II	Služba za budžet Služba za stambeno komunalne poslove	2023:100.000 KM 2024:100.000 KM	Općinski budžet	Viši nivoi vlasti Domaći i međunarodni donatori	Izgrađena deponija za inertni otpad Količina odloženog otpada godišnje

	Faza II: raspisivanje javnog poziva za potencijalne investitore, odabir						
1.1.9	Investirati u razvojne projekte: Izgradnja centra za reciklažu plastike Faza 1: odabir lokacije na općinskom zemljištu, priprema lokacije za budućeg investitora Faza II: raspisivanje javnog poziva za potencijalne investitore, odabir investitora i izdavanje potrebnih dozvola	2023:Faza 1 2024: Faza II	Služba za budžet Služba za stambeno komunalne poslove	2025:100.00 0 KM	Općinski budžet	Viši nivoi vlasti Domaći i međunarodni donatori	Izgrađen centar za reciklažu Količina recikliranog otpada godišnje
1.1.10	Investirati u razvojne projekte: Izgradnja centra za reciklažu građevinskog otpada Faza 1: odabir lokacije na općinskom zemljištu, priprema lokacije za budućeg investitora Faza II: raspisivanje javnog poziva za potencijalne investitore, odabir investitora	2024:Faza 1 2025: Faza II	Služba za budžet Služba za stambeno komunalne poslove	2026:100.00 0 KM	Općinski budžet	Viši nivoi vlasti Domaći i međunarodni donatori	Izgrađen centar za reciklažu Količina recikliranog otpad godišnje
Operativni cilj 1.2: Ukloniti nelegalna odlagališta i sanirati područja na kojem su se nalazila							
1.2.1	Ukloniti divlje deponije i sanirati područja na kojima su se nalazile prema Planu sanacije divljih deponija datom u Prilogu 3. Faza 1: manje divlje deponije u 2021., Faza II: veće deponije u 2022., Faza III: divlje deponije u ruševnim	2021-2027	Služba za stambeno komunalne poslove u saradnji sa JP "Komunalno"	10.000 KM/godišnje	Općinski budžet		Broj uklonjenih deponija u odnosu na broj identificiranih deponija

	objektima:						
Operativni cilj 1.3: Uspostaviti deponiju inertnog (građevinskog otpada)							
1.3.1	Međuopćinska saradnja na određivanju lokacije za kantonalnu deponiju klasičnog i životinjskog otpada u saradnji sa Kantonalnim ministarstvom prostornog uređenja i zaštite okoliša	2022	Ministarstvo prostornog uređenja i zaštite okoliša TK-a, Općine Banovići, Kladanj i Živinice, Služba za stambeno komunalne poslove KJKP "Rad				Donesena odluka o lokaciji deponije klasičnog i životinjskog otpada
Strateški cilj 2: Smanjiti količinu otpada za finalno odlaganje uz efikasnije korištenje resursa							
Operativni cilj 2.1: Stvoriti uvjete za odvojeno prikupljanje otpada							
2.1.1	Pilot projekt reciklaže u općini Banovići Faza 1: Otvaranje punktova za prihvatanje reciklažnog materijala - identifikacija lokacija u vlasništvu JP "Komunalno" ili Općine Banovići (parking prostori JP "Komunalno", prostor u krugu MZ i si.) Faza II: Opremanje prostora kontejnerima i stavljanje u funkciju Faza III: Pokretanje kampanje za odvojeno prikupljanje otpada u općini Banovići - Kampanja prema građanima preko MZ, - Kampanja prema javnim ustanovama, - Kampanja prema privrednicima	2022:Faza I 2023: Faza II 2024-2027: Faza III	Služba za stambeno saradnji sa mjesnim zajednicama i JP "Komunalno" Služba društvene djelatnosti i zajedničke poslove u saradnji sa marketinškim agencijama i/ili NVO	2024: Opremanje- 30.000 KM Kampanja- 30.000 KM	Općinski budžet - grantovi za MZ, grantovi za NVO	Viši nivoi vlasti Domaći i međunarodni donatori	Broj reciklažnih punktova/MZ Broj domaćinstava obuhvaćen kampanjom Količina prikupljenog reciklažnog otpada

2.1.2	Projekt smanjenja otpada u Općinskoj administraciji Faza 1: Izrada Smjernica za smanjenje i odvojeno prikupljanje otpada u općinskoj administraciji i usvajanje Smjernica na Općinskom vijeću. Faza II: Nabavka i podjela kartonskih kutijaza odvojeno odlaganje otpada u prostorijama Općinske administracije i sklapanje ugovora sa ovlaštenim operaterima za preuzimanje otpada Faza III: Nadzor nad projektom i izvještavanje	2022:Faza 1 2023: Faza II 2024-2027 Faza III	Služba za stambeno komunalne poslove	2022: 5.000 KM 2023: 5.000 KM	Općinski budžet		Količina odvojeno prikupljenog ambalažnog otpada
2.1.3	Projekt postavljanja zelenih otoka u općini Banovići Faza 1: Procjena potreba i definiranje lokacija za postavljanje zelenih otoka. Faza II: Dobivanje dozvola, nabavka kontejnera, uređenje lokacije i fazno postavljanje zelenih otoka.	2023:Faza 1 2024-2027: Faza II	Služba za stambeno komunalne poslove JP "Komunalno" i NVO	2023-2027: 50.000/godišnje	Općinski budžet	Viši nivoi vlasti Domaći i međunarodni donatori	55% od ukupne proizvedene količine papira i 15% od ukupne količine plastike do 2025.
Operativni cilj 2.2: Stvoriti uvjete za iskorštavanje zelenog (bio) otpada							
2.2.1	Pilot projekt kompostiranja u ruralnim dijelovima općine Faza 1: identifikacija MZ i domaćinstava za učešće u pilot projektu Faza II: Provođenje edukacije domaćinstava o dvorišnom kompostiranju Faza III: Nabavka 300	2022: Faza 1 i II 2023: Faza III i IV	Služba za stambeno komunalne poslove i Služba društvene djelatnosti i zajedničke poslove	2022: 5000 KM 2023: 5000 KM	Općinski budžet	Federalni fond za zaštitu o Viši nivoi vlasti Domaći i međunarodni donatori koliša	Broj obuhvaćenih domaćinstava Količina kompostiranog zelenog (bio) otpada

	dvorišnih kompostera i podjela domaćinstvima						
Strateški cilj 3: Jačati javnu svijest stanovništva i privrednika iz oblasti upravljanja otpadom							
Operativni cilj 3.1. Provoditi projekte podizanja javne svijesti							
3.1.1	Planirati ciljane grantove za NVO za projekte podizanja javne svijesti koji će rezultatima doprinijeti realizaciji ciljeva iz ovog plana (npr. projekti sa školama, sa privrednicima, javnim ustanovama, vlasnicima kućnih ljubimaca, i si.)	2022-2027	Služba za društvene djelatnosti i zajedničke poslove	10.000 KM/godišnje	Općinski budžet		Broj realiziranih projekata
3.1.2	Izraditi i distribuirati uputstava za male obrtnike za postupanje sa specijalnim otpadom Faza 1: Izrada uputstava Faza II: Štampanje i distribucija 3000 uputstava, organiziranje edukativnih radionica za privrednike	2022:Faza 1 2023: Faza II	Služba za budžet u saradnji sa MZ	2022: 5.000 KM 2023:15.000 KM	Općinski budžet	Fond za zaštitu okoliša FBiH	Broj podijeljenih brošura odnosno broj obuhvaćenih malih obrtnika
3.1.3	Godišnje učešće u kantonalnim aktivnostima na obilježavanju Evropske sedmice za smanjenje otpada (EWWR) realizacijom najmanje jednog projekta smanjenja otpada na nivou općine (osmišljavanje projekta na smanjenju otpada u općini Banovići, realizacija projekta, prezentacija projektnih rezultata u toku Evropske sedmice za smanjenje	2022-2027	Općina Banovići	5.000 KM	Općinski budžet		Broj realiziranih projekata

	otpada						
Operativni cilj 3.2. Jačati komunikaciju sa građanima							
3.2.1	Sistematizirati radno mjesto službenika za odnose sa javnošću u JP "Komunalno" ili dodijeliti referat "odnosa sa javnošću" postojećem službeniku	2021	JP "Komunalno"				Zaposlen jedna službenikom ili dodjeljen referat postojećem službeniku
3.2.2	Edukacija građana MZ krug JP „Komunalno“ za pravilno odlaganje otpada u kontejnerima (štampanje i distribucija informativnog materijala za građane, organizacija okruglih stolova preko savjetamjesne zajednice)	2022	Služba za stambeno komunalne poslove u saradnji sa JP "Komunalno"	2022: 5.000 KM	Općinski budžet-grantovi za MZ		Broj građana obuhvaćenih kampanjom
3.2.3	Redovnije ažurirati internet stranicu JP "Komunalno" sa informacijama od važnosti za građane kao i informacijama koje nastaju kroz različite projekte. Omogućiti čitanje Biltena JP "Komunalno" na internetu	2022	JP "Komunalno"				Broj postavljenih vijesti u toku godine i materijala za preuzimanje i čitanje
3.2.4	Otvoriti komunikaciju sa građanima preko raspoloživih društvenih mreža (Facebook)	2021	Općina Banovići				Broj građana koji prate stranicu
Strateški cilj 4: Osigurati provedbu sistema kroz institucionalni, pravni i ekonomski okvir							
Operativni cilj 4.1: Usaglasiti odgovarajuće propise, strategije, planove i donijeti nove							
4.1.1	Izvršiti izmjene i dopune Statuta radi jasnog definiranja nadležnosti Općine u domenu komunalnih usluga uključujući planiranje upravljanja otpadom i edukaciju	2022	Općina Banovići				Dopune objavljene u S.N. Općine Banovići

4.1.2	Aktivno učestvovati u donošenju Zakona o komunalnom otpadu T K-a i dati inicijative za izmjene i dopune u skladu sa analizom urađenom u Poglavlju	2021-2027	Općina Banovići				Saglasnost općine na tekst Zakona
4.1.3	Dati inicijativu za usvajanje nedostajućih i dopunu postojećih propisa: -dopuniti Zakon o upravljanju otpadom kako bi se propisala obaveza donošenja provedbenog propisa kojim će urediti izdavanje saglasnosti za upravljanje otpadom za djelatnosti male privrede (FBiH) -dopuna Pravilnik izdavanju dozvole za aktivnosti male privrede u upravljanju otpadom kako bi se njime izuzele odnosno obuhvatile kategorije obrtnika koji bi morali pribaviti saglasnost nadležnog ministarstva zaštite okoliša u procesu dobivanja odobrenja za rad (FBiH). -izrada i usvajanje Zakona o hemikalijama kojim bi trebalo propisati obavezu subjektima male privrede i obrtnicima da moraju imati plan upravljanja otpadom i ugovor sa ovlaštenim operaterom za prikupljanje određenih vrsta otpada (FBiH) proizvodnjom,	2021	Općina Banovići				Broj pokrenutih inicijativa preko Općinskog vijeća

	<p>prometom ili korištenjem opasnih kemikalija (FBiH)</p> <p>-izraditi i pripremiti Pravilnik o izdavanju saglasnosti za upravljanje otpadom za djelatnosti male privrede (FBiH)</p> <p>-izrada i usvajanje Pravilnika o zbrinjavanju animalnog otpada na osnovu Zakona o upravljanju otpadom (FBiH)</p> <p>-na osnovu Zakona o zaštiti i dobrobiti životinja donijeti Pravilnik o zaštiti kućnih ljubimaca i regulirati određivanje i obilježavanje Javnih površina na koje se smiju izvoditi kućni</p>						
4.1.4	Izmjena regulacionih planova i izrada novih u kojim će biti obrađen aspekt prostornog razmještaja infrastrukture za prikupljanje otpada	2021-2027	Služba za prostorno uređenje				Broj usvojenih prostorno-planskih dokumenata koji obrađuju aspekt razmještaja infrastrukture za otpad
4.1.5	Izmjene postojeće prakse u postupku izdavanja lokacijske dozvole za objekte novogradnje, traženjem prethodne saglasnosti JP "Komunalno" za odvoz komunalnog otpada	2022	Služba za stambeno komunalne poslove				Broj priloženih saglasnosti u odnosu na broj obrađenih predmeta u toku godine
Operativni cilj 4.2 Jačati kapacitete Općine za kontinuirano planiranje, provedbu i nadzor u oblasti upravljanja čvrstim otpadom							
4.2.1	Dodijeliti referat upravljanja otpadom jednom od zaposlenih	2021	Općina Banovići				Dodijeljen referat

	u Službi za stambeno komunalne poslove i inspekcije u skladu sa postojećom sistematizacijom						
4.2.2	Jačati kapacitete MZ za identifikaciju potreba i pripremu projektnih prijedloga iz oblasti komunalne infrastrukture prema Općini - organizirati programe obuke za MZ	2021-2027	Općina Banovići	5.000 KM / godišnje			Broj održanih obuka Broj polaznika obuke
4.2.3	Formirati Radni tim za implementaciju Općinskog plana upravljanja otpadom (vidi	2022	Općina Banovići				Odluka o formiranju radnog tima
4.2.4	Vršiti monitoring implementacije Općinskog plana upravljanja otpadom	2021-2027	Općina Banovići				Godišnji izvještaji o realizaciji OPUO
4.2.5	Izraditi Plan upravljanja otpadom za period 2027-2032	2027	Općina Banovići	20.000 KM	Općinski budžet		Usvojen OPUO od strane Općinskog vijeća

Tabela 32. Prikaz potrebnih sredstava za planski period

R.br.	AKCIJE	2022	2023	2024	2025	2026	2027
1.1.1	Nabavka dodatnih 55 kom hajfiša prema specifikaciji		20.000				
1.1.2	Izgradnja niša za smještaj opreme za prikupljanje otpada	50.000	20.000 KM				
1.1.3	Poboljšanje načina prikupljanje otpada u padinskim dijelovima zamjenom postojećih posuda sa kantama za otpad	35.000 KM					
1.1.4	Stavljanje u funkciju prostorija za prikupljanje otpada u višekatnicama	50.000 KM					
1.1.5	Nabavka malog vozila		50.000 KM				

	za prikupljanje otpada iz padinskih dijelova						
1.1.6	Unaprjeđenje sistema prikupljanja otpada u kantama u MZ			20.000 KM	30.000 KM		
1.1.7	Pilot projekt prikupljanja krupnog otpada	10.000 KM					
1.1.8	Izgradnja centra za reciklažu inertnog otpada-		100.000 KM				
1.1.9	Izgradnja centra za reciklažu plastike				100.000 KM		
1.1.10	Izgradnja centra za reciklažu građevinskog otpada					100.000 KM	
1.2.1	Uklanjanje divljih deponija i saniranje područja na	10.000 KM					
2.1.1	Pilot projekt reciklaže u općini Banovići			60.000 KM			
2.1.2	Projekt smanjenja otpada u Općinskoj administraciji	5.000 KM	5.000 KM				
2.1.3	Projekt postavljanja zelenih otoka u općini Banovići		50.000 KM				
2.2.1	Pilot projekt kompostiranja u ruralnim dijelovima općine	5.000 KM	5.000 KM				
3.1.1	Planirati ciljane grantove za NVO za projekte podizanja javne svijesti koji će rezultatima doprinijeti realizaciji ciljeva iz ovog plana (npr. projekti sa školama, sa privrednicima, javnim ustanovama	10.000 KM					
R.br.	AKCIJE	2022	2023	2024	2025	2026	2027
3.1.2	Preko službe za privredu i MZ izraditi i distribuirati uputstava za male obrtnike za postupanje	5.000 KM	15.000 KM				

	sa specijalnim otpadom						
3.1.3	Godišnje učešće u kantonalnim aktivnostima na obilježavanju Evropske sedmice za smanjenje otpada (EWWR) realizacijom najmanje jednog projekta smanjenja otpada na nivou općine	5.000 KM					
3.2.2	Edukacija građana MZ krug komunalnog predizeća za pravilno odlaganje smeća pravilno odlaganje otpada u kesama	5.000 KM					
4.2.2	Jačati kapacitete MZ za identifikaciju potreba i pripremu projektnih prijedloga prema Općini	5.000 KM					
4.2.5	Izraditi Plan upravljanja otpada za period 2027-32						20.000 KM
UKUPNO		195.000 KM	320.000 KM	225.000 KM	275.000 KM	245.000 KM	155.000 KM

MONITORING IMPLEMENTACIJE

12. MONITORING IMPLEMENTACIJE

Monitoring podrazumijeva formiranje tijela u Općini koje će pratiti indikatore i realizaciju plana, na godišnjem nivou.

Praćenje implementacije Općinskog plana upravljanja otpadom u svim njegovim segmentima, prema utvrđenoj dinamici i rokovima za realizaciju će vršiti imenovana lica ispred:

- Odsjek za Stambeno- komunalne poslove – nadležna Služba za stambeno- komunalne poslove
- Direktor/predstavnik javnog komunalnog preduzeća
- Predstavnik udruženja građana.
- Predstavnik Općinskog vijeća

Radnu grupu Rješenjem imenuje Općinski načelnik na planski period određen Planom u roku od 30 dana od usvjanja Plana. Prvi osnivački sastanak Radne grupe se planira u roku 15 dana od imenovanja.

Imenovana lica mogu operativno delegirati odgovorna lica za učešće u radu Radne grupe, pri čemu se ne isključuje potreba za njihovim prirustvom i učešćem u procesu praćenja i ocjene postignutih ciljeva.

Zadaća Radne grupe je da:

- prikuplja podatke, obrađuje ih i analizira indikatore stanja upravljanja otpadom,
- analizira, ocjenjuje i sumira rezultate završenih aktivnosti u tekućoj godini,
- planira aktivnosti i sredstva za narednu godinu,
- utvrđuje način pristupanja vanjskim izvorima finansiranja za one projekte za koje je to predviđeno.

U planskom periodu, Radna grupa će se inače sastajati najmanje dva puta godišnje i to:

- Prvi radni sastanak u mjesecu martu radi evaluacije aktivnosti u tekućoj godini. Nakon prvog radnog sastanka, Radna grupa priprema Prvi izvještaj o stepenu implementacije Plana koji se podnosi Općinskom vijeću na prvoj narednoj sjednici. Općinsko vijeće usvaja ili odbija izvještaj i predlaže korektivne akcije u cilju postizanja učinkovitosti i djelotvornosti na implementaciji Plana.
- Drugi radni sastanak u mjesecu septembru radi ažuriranja Akcionog plana i planiranja redoslijeda implementacije aktivnosti, sredstava potrebnih za njihovu realizaciju u općinskom budžetu za narednu godinu i načina pristupanja vanjskim izvorima finansiranja za one projekte za koje je to predviđeno. Nakon drugog radnog sastanka, Radna grupa priprema Konačni izvještaj o implementaciji Plana za tekuću godinu te na osnovu njega i Revidirani akcioni plan za narednu godinu sa prijedlogom budžeta. Svi dokumenti se podnose Općinskom vijeću na prvoj narednoj sjednici koje usvaja ili odbija izvještaj i odobrava planiranje sredstava u budžetu za narednu godinu.

Ocjena uspješnosti projekata se vrši u skladu sa indikatorima postavljenim u Akcionom planu. Ocjena uspješnosti Plana se vrši u skladu sa općim indikatorima stanja okoliša datim u nastavku.

Prema Planu upravljanja otpadom općine Banovići, praćenje ostvarivanja navedenih ciljeva bit će osigurano:

- praćenjem stepena sanacije lokalnog odlagališta
- praćenjem broja područja i mjesnih zajednica sa kojih se organizirano prikuplja otpad
- praćenjem broja lokacija zelenih otoka
- praćenjem stepena finalizacije kriterija i cijena za prikupljanje i zbrinjavanje otpada
- praćenjem broja novosklopljenih ugovora o odvozu otpada
- praćenjem smanjenja broja divljih deponija Indikatori za praćenje i evaluaciju:
- Količina prikupljenog otpada t/god
- Broj domaćinstava uključenih u servis
- Broj stanovnika uključenih u servis
- Broj privrednih subjekata uključenih u servis
- Broj javnih subjekata uključenih u servis
- Stepennaplate (broj domaćinstava ili % koji plaća uslugu od ukupnog broja kojem je pružena usluga)
- Količina izdvojenog papira t/god
- Količina izdvojene plastike t/god
- Količina izdvojenog stakla t/god
- Količina izdvojenih limenki t/god
- Prihod od prodatih sekundarnih sirovina KM/god
- Rashodi za prikupljanje sekundarnih sirovina KM/god
- Broj akcija na podizanju javne svijesti
- Broj uključenih učesnika u programe podizanje svijesti
- Količina otpada smanjenja kroz programe podizanja svijesti
- Broj prijava inspekcije
- Broj saniranih divljih deponija
- Broj riješenih tužbi u odnosu na donesene

